
Dorota Salska

AUTOREFERAT

Wydział Sztuk Projektowych

dr Dorota Salska

AUTOREFERAT

Akademia Sztuk Pięknych
im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi

Wydział Sztuk Projektowych

Łódź 2022

SPIS TREŚCI

8	1. Wprowadzenie, krótka historia
12	2. Wskazane osiągnięcie artystyczno-projektowe. Opis dzieła
13	a. O projekcie
14	b. Począki
15	c. Opis kolekcji
22	3. Dorobek artystyczno-projektowy przed uzyskaniem tytułu doktora sztuki (2008–2015)
26	4. Dorobek artystyczno-projektowy po uzyskaniu tytułu doktora sztuki (2015–2021)
34	5. Praca dydaktyczna
40	6. Działalność popularyzująca naukę i sztukę
46	Bibliografia

dr Dorota Salska

Magisterium

Tytuł magistra sztuki w zakresie projektowania ubioru otrzymałam na Wydziale Tkaniny i Ubioru Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi w dniu 27 czerwca 2008 roku.

Doktorat

Tytuł doktora sztuki w dziedzinie sztuk plastycznych, dyscyplinie artystycznej sztuki projektowe został mi nadany przez Radę Wydziału Tkaniny i Ubioru Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi dnia 19 listopada 2015 roku. Temat doktoratu: *Kształty ochronne* – kolekcja bielizny formująca nowe kształty sylwetki dla kobiet po mastektomii piersi.

Promotor:

dr hab. Sylwia Romecka-Dymek, prof. uczelni

Recenzenci:

prof. dr hab. Lilla Kulka-Sobkowicz, prof. dr hab Barbara Hanuszkiewicz

Informacje o zatrudnieniu w jednostkach naukowych

Od 2016 roku do chwili obecnej jestem zatrudniona na stanowisku adiunkta, pełnię także funkcję Kierownika Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego w Instytucie Ubioru na Wydziale Sztuk Projektowych Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi:

2016–2017 – zajęcia z zakresu projektowania ubioru – III i IV semestr studiów niestacjonarnych

2017–obecnie – opieka merytoryczną przedmiotu *Warsztaty bieliźniane, technologia oraz materiałoznawstwo* – studia stacjonarne I stopnia

2016–obecnie – zajęcia dydaktyczne z przedmiotu Projektowanie bielizny i stroju rekreacyjnego – studia stacjonarne I stopnia I i II specjalizacja

2016–obecnie – zajęcia dydaktyczne z przedmiotu Technologia i materiałoznawstwo – studia stacjonarne I stopnia

Dodatkowe zatrudnienie

2003–2019 – praca na stanowisku projektanta bielizny damskiej w firmie Lupoline w Łodzi

Nagrody

- Nagroda Marszałka Województwa Łódzkiego w konkursie na najlepsze rozprawy habilitacyjne i doktorskie oraz prace magisterskie i dyplomowe tematycznie związane z województwem łódzkim.
- Nagroda za rozprawę doktorską oraz kolekcję bielizny damskiej *Kształty ochronne* otrzymałam 16 grudnia 2016 roku.
- Nagroda zespołowa Rektora Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi została mi nadana dnia 20 grudnia 2017 roku.
- Nagroda II stopnia Rektora Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi zostaje mi nadana dnia 19 grudnia 2019 roku.

Wskazane Osiągnięcie Artystyczno-Projektowe. Opis Dzieła

Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.).

Tytuł

Zrozumieć stomię – kolekcja bielizny specjalistycznej dla kobiet z wyłonioną przetoką brzuszną oraz monografia jako księga dokumentująca proces badawczy i twórczy.

WPROWADZENIE, KRÓTKA HISTORIA

PASJA TO OBOK TALENTÓW NIEZWYKLE ISTOTNY obszar, który ma ogromne znaczenie dla jakości życia. To stan umysłu. To dla mnie sposób na życie, radość i entuzjazm. Wyzwała we mnie pozytywne emocje, pobudza procesy twórcze. Motywuje do tworzenia. Chodzi o to, aby walczyć o swoje cele, marzenia, o swoje życie i osiągać to wszystko z poczuciem satysfakcji i radości, a nie stresu i frustracji. Mnie się udało. Jak mawiała Iga Cembrzyńska, pasja wymaga wiele wysiłku, czasem jest męczarnią, ale daje satysfakcję, poczucie szczęścia. To miłość. W 2008 roku ukończyłam z wyróżnieniem Akademię Sztuk Pięknych w Łodzi i otrzymałam tytuł magistra sztuki w zakresie projektowania ubioru. Pracę w przemyśle rozpoczęłam na drugim roku studiów. Moje zainteresowania artystyczno-projektowe koncentrowały się wokół bielizny oraz kostiumów kąpielowych. Tak pozostało do dzisiaj. W latach 2003–2019 zaprojektowałam kilka tysięcy modeli bielizny wdrażanych do produkcji – w szczególności dla łódzkiej firmy bieliźniarskiej Lupoline, w której pracowałam do 2019 roku na stanowisku głównego projektanta. Początkowo jako asystentka projektanta zdobyłam niezbędną wiedzę z zakresu technologii, materiałoznawstwa oraz zasad konfekcjonowania bielizny damskiej. Dbałam o rozwój intelektualny, dążyłam do podniesienia kwalifikacji zawodowych

oraz tych związanych z kwestiami dotyczącymi konstruowania bielizny damskiej. Nabywałam zdolność legitymowania się znajomością zagadnień teoretycznych i praktycznych związanych z technikami wykorzystywanymi w warsztacie twórczym w obrębie projektowania bielizny i stroju rekreacyjnego. W 2004 roku zakończyłam kurs konstrukcji bielizny damskiej, a rok później zostałam zatrudniona na stanowisku głównego projektanta. Równolegle latach 2003–2008, studiując projektowanie ubioru w Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, stworzyłam dwie dyplomowe kolekcje bielizny: *Pół żartem, pół serio*, kolekcję wyróżnioną przez firmę Ariadna podczas Gali Dyplomowej w 2007 roku oraz kolekcję bielizny ślubnej, wdrożonej do produkcji w firmie Lupoline.

W 2006 roku zaprojektowałam bieliznę na potrzeby kampanii reklamowej firmy Próchnik, a w 2007 roku marki Bass Blue – wiodącego producenta wyrobów pończoszniczych. W lipcu 2008 roku miała miejsce premiera autorskiej kolekcji bielizny damskiej oraz odzieży rekreacyjnej *Erice*. Projektowanie bielizny stało się moją pasją i sposobem na życie.

Jako główny projektant firmy tworzyłam bieliznę damską dla marki Lupoline. Oprócz modeli katalogowych, projektowałam niezależne kolekcje

bielizny damskiej dla francuskiej marki La Redoute, kolekcje bielizny typu Basic dla sieci handlowych Geant Polska i Auchan Polska (do 2006 roku), dla marek Mediolano, Dea Fiori, Szame. W latach 2006–2008 projektowałam bieliznę nocną dla potentata branży erotycznej, niemieckiej marki Beate Uhse. Jako główny projektant odpowiadałam za poziom estetyczny kolekcji, zajmowałam się analizą trendów, tworzyłam założenia projektowe i użytkowe bielizny. Dokonywałam wyboru materiałów zgodnie z polityką firmy oraz obowiązującymi w danym sezonie trendami. Opracowywałam założenia techniczno-technologiczne poszczególnych modeli wchodzących w skład kolekcji.

Bielizna Lupoline była wielokrotnie prezentowana na targach branżowych Bodywear Polska, Salonie Bielizny, na targach CPM Moscow czy Lingerie Show w Las Vegas. W 2012 roku stworzyłam autorską linię bielizny damskiej inspirowaną stylem pin-up, pierwszą autorską kolekcję bielizny mastektomicznej, którą zaprezentowałam w trakcie wykładu na temat współczesnego wzornictwa w bieliźnie mastektomicznej. Pokaz kolekcji oraz wykład odbyły się podczas międzynarodowych targów Bodywear Poland w kwietniu 2014 roku.

Doświadczenie zawodowe, nabywane latami umiejętności formułowania i rozwiązywania problemów projektowych, potrzeba samodoskonalenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych skutkowały podjętą przeze mnie pracą naukowo-badawczą (2013–2015), której efektem finalnym jest dzieło doktorskie. Praca badawcza dotycząca problematyki nowotworów piersi w kontekście działań projektowych oraz kolekcja bielizny mastektomicznej powstała dzięki współpracy sektora gospodarczego – firmy Lupoline z Akademią Sztuk Pięknych im Władysława Strzemińskiego w Łodzi, Wielospecjalistycznym Wojewódzkim Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika w Łodzi oraz z podmiotami służącymi wsparciem psychologicznym i pomocą praktyczną (stowarzyszenia i fundacje amazoнок). Praca doktorska wraz z kolekcją bielizny ma charakter wdrożeniowy.

W 2015 roku jednogłośnie decyzją Rady Wydziału Tkaniny i Ubioru Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi uzyskałam stopień doktora sztuki w dyscyplinie artystycznej sztuki projektowe. Kolekcja doktorska *KSZTAŁTY OCHRONNE – kolekcja bielizny formująca nowe kształty sylwetki dla kobiet po mastektomii piersi* opisana została w dysertacji pod tym samym tytułem.

Kolekcja bielizny inspirowanej kształtem kobiecej piersi była innowacyjną formą estetyki ubioru, która dodatkowo, oprócz udogodnień czysto funkcjonalnych, odpowiadała na potrzeby natury psychiczno-społecznej. Zawarte w tytule pracy doktorskiej sformułowanie *kształty ochronne* rozumiane może być dosłownie lub w przenośni. Odnosi się zarówno do zmian w kształcie sylwetki i sugerowanych kształtów po przebytych zabiegu mastektomii, jak i do formy ochrony przed dyskomfortem psychicznym kobiety po amputacji piersi. Wraz z niezwykle istotną dla amazoнок estetyką i odpowiednim wzornictwem formującym nowy kształt sylwetki, stworzyłam bieliznę, która stała się symbolem utraconej kobiecości.

W latach 2015–2021 stworzyłam kolekcje bielizny dla marki Lupoline, kilka kolekcji bielizny specjalistycznej dla kobiet po mastektomii oraz rekonstrukcji piersi, a także autorskie linie odzieży i bielizny damskiej sygnowane Woman's ID by Salska. Po latach współpracy z kobietami chorymi onkologicznie rozpoczęłam proces analityczno-badawczy dotyczący stomii, będącej konsekwencją chorób układu pokarmowego. W 2021 roku zaprezentowałam *Projekt stomia* – kolekcję bielizny specjalistycznej *Zrozumieć stomię* dedykowaną kobietom zmagającym się z chorobami układu pokarmowego, konsekwencją których jest wyłoniona przetoka brzuszna, oraz monografię *Zrozumieć stomię*.

WSKAZANE OSIĄGNIĘCIE ARTYSTYCZNO-PROJEKTOWE. *OPIS DZIEŁA*

Omówienie osiągnięć, o których mowa
w art. 219 ust. 1 pkt. 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r.
Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce
(Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.).

załącznik nr 1

Zrozumieć stomię – kolekcja bielizny spe- cjalistycznej dla kobiet z wyłonioną przetoką brzuszną, czyli stomią.

ZROZUMIEĆ STOMIĘ TO PROJEKT NAUKOWO-BADAWCZY, efektem którego jest kolekcja bielizny korekcyjnej dla kobiet po zabiegu wyłonienia przetoki brzusznej, z uwzględnieniem parametrów medycznych, stopnia okaleczenia i deformacji damskiej sylwetki oraz monografia o tym samym tytule. Beneficjentkami projektu są kobiety zmagające się z chorobami układu pokarmowego, konsekwencją których jest wyłoniona stomia, zwana potocznie sztucznym odbytem.

1. O PROJEKCIE

Abraham Maslow na szczycie swojej piramidy potrzeb stawia samorealizację, inny przedstawiciel psychologii humanistycznej – Carl Rogers, mówiąc o motywie wzrostu, przyrównuje człowieka do drzewa i tłumaczy, że ogólnym dążeniem każdego z nas jest pragnienie własnego rozwoju. Chcąc tego dokonać, stawiamy sobie cele łatwe, ale również te bardziej wymagające i robimy wszystko, by je zrealizować. Jako projektantka od lat współpracująca z kobietami chorymi onkologicznie stawiam sobie cele i podejmuję wyzwanie projektowe związane z potrzebą niesienia pomocy kobietom, które znalazły się w szczególnej sytuacji życiowej. *Projekt stomia* jest dedykowany grupie docelowej zmagającej się z chorobami układu pokarmowego i problematyką wyłonionej przetoki kałowej w obszarze brzucha. Monografia *Zrozumieć stomię*, ISBN 978-83-66037-

93-9 – CD (załącznik nr 1) jest częścią badawczą i analityczną projektu. Jest ona kwintesencją wiedzy niezbędnej do zrozumienia problematyki chorób układu pokarmowego w kontekście działań projektowych (rozdział I), stanowi także pełną dokumentację procesu badawczego i twórczego (rozdział I i II). W monografii dokonuję dogłębnej analizy problematyki stomii, zwracam uwagę, jak ważna w procesie projektowania bielizny stomijnej jest znajomość anatomii kobiecego ciała doświadczonego ingerencją chirurgiczną i nieco innymi niż standardowe potrzebami użytkowymi. Wyjaśniam istotę zmian psychiczno-społecznych będących konsekwencją wyłonienia przetoki oraz tłumaczę, dlaczego bielizna specjalistyczna ma wpływ na funkcjonowanie fizyczne i psychiczne kobiety po przeprowadzonym zabiegu wyłonienia stomii. W monografii *Zrozumieć stomię* odnoszę się do powikłań psychosocjalnych i seksualnych będących podwaliną do stworzenia kolekcji bielizny specjalistycznej o charakterze intymnym. Szczegółowy raport potrzeb estetycznych, jak i użytkowych definiuję na podstawie ankiety społecznościowej. Materiał zawarty w części badawczej służy mi ostatecznie do stworzenia założeń projektowych kolekcji bielizny dla kobiet z wyłonioną przetoką kałową, której szczegółowa charakterystyka znajduje się w części projektowej monografii *Zrozumieć stomię*. Przetoka brzuszna nie jest tylko koniecznością i uciążliwością fizyczną, dzięki której można żyć

i w miarę *normalnie* funkcjonować. Jest w zasadniczym stopniu *społecznym kalectwem*, które może wynikać z nieodpowiedniego wyłonienia jelita i niewłaściwego przygotowania pacjentki do życia ze stomią. Dla nielicznych kobiet jest rozwiązaniem świadomego wyboru ratującym życie, dla większości jednak jest stygmatyzującym brzemieniem odbierającym kobiecość, radość i ochotę do życia. Każda interwencja chirurgiczna naruszająca ludzkie ciało zmienia jego obraz. W przypadku operacji powodujących wyłonienie stomii, czyli po prostu stworzenia przetoki kałowej w obszarze brzucha, oprócz obniżenia sprawności fizycznej powoduje zmiany w psychice, depresję oraz wycofanie z życia zawodowego i społecznego. W monografii jako dokumentacji procesu projektowego odnoszę się do wykluczenia społecznego, stereotypów, stygmatyzacji stomików, pogorszenia jakości życia, samotności i izolacji społecznej, którą powoduje przetoka kałowa. Wykazuję mentalną potrzebę posiadania atrakcyjnej pod względem wzorniczym bielizny, która ułatwi funkcjonowanie i umożliwi powrót do aktywności na płaszczyźnie rodzinnej, towarzyskiej i zawodowej. W końcu odnoszę się do oferty rynkowej bielizny specjalistycznej. Dokonana analiza rynku bielizny stomijnej uświadamia mi tragiczną sytuację, w której znajdują się tysiące polskich kobiet. **Brak jakiegokolwiek polskiej bielizny stomijnej wymusza podjęcie przez mnie odpowiednich działań.** Jako projektantka od wielu lat współpracująca z kobietami chorymi onkologicznie jestem w pełni świadoma terapeutycznego działania bielizny funkcyjnej i tego, jak wpływa na podniesienie jakości życia także psychicznego. Prowadzę badania, dokonuję analizy zebranego materiału, projektuję bieliznę, która sprawi kobietom radość, poprawi komfort życia, wpłynie na to, iż staną się aktywne na płaszczyźnie zawodowej i towarzyskiej. **Zrozumieć stomię, czyli wieloasortymentową, składającą się z dwóch linii kolekcję bielizny dla kobiet z wyłonioną przetoką** oraz monografię pod tym samym tytułem wskazuję jako oryginalne dzieło projektowe, konstrukcyjne i technologiczne będące ukoronowaniem mojej dotychczasowej pracy projektanta specjalistycznej bielizny damskiej.

2. POCZĄTKI

Zabieg wykonania sztucznego odbytu brzuszno- oraz rozpoznanie choroby nowotworowej jest dla chorej jednym z najbardziej stresujących przeżyć. To ciągle temat tabu, zbyt mało *elegancki* na fakt bycia medialnym. W styczniu 2020 roku rozpoczęłam

proces badawczy związany z tematyką chorób układu pokarmowego oraz stomii będącej konsekwencją operacji chirurgicznej. Prowadzone przeze mnie badania miały na celu zgłębienie wiedzy związanej z tematyką przetoki brzusznej w kontekście działań projektowych. W rozprawie doktorskiej *Kształty ochronne*, traktującej o problematyce nowotworów piersi, piszę iż bielizna specjalistyczna oprócz zapewnienia komfortu użytkownika, spełnia podstawową rolę – przywraca kobietom poczucia bezpieczeństwa i pewności siebie. Z wieloletniego doświadczenia *projektanta do zadań specjalnych* wiem iż bielizna funkcyjna ma ogromne działanie terapeutyczne. Aby projektować świadomie, w lutym 2020 roku rozpoczęłam współpracę z Colon Cancer Unit (CCU)¹, Poradnią Chorób Jelita Grubego Wielospecjalistycznego Wojewódzkiego Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika w Łodzi. Uzyskałam wsparcie ze strony lekarzy, personelu medycznego, pracowników fundacji i w końcu kobiet z wyłonioną stomią. Opieką merytoryczną otoczył mnie dr n. med. Jan Morawiec – specjalista chirurgii ogólnej i chirurgii onkologicznej, koordynator CCU, oraz mgr Agata Wąsik – specjalistka pielęgniarstwa onkologicznego, pielęgniarka stomijna. Proces badawczo-analityczny poprzedzający działania projektowe rozpoczęłam od badania rynku dotyczącego sektora bielizny stomijnej, tj. dostępności oferty produktowej w kontekście potrzeb i oczekiwań współczesnego odbiorcy – stomiczki. Usystematyzowana wiedza pozwoliła mi na postawienie kilku hipotez:

1. Nie ma polskiej bielizny specjalistycznej dla kobiet z wyłonioną stomią.
2. Posiadanie właściwej bielizny o odpowiednio dobranych parametrach technicznych i stronie wizualnej w znaczącym stopniu wpłynie na poprawę jakości życia w sferze fizycznej i psychicznej.
3. Posiadanie właściwej bielizny o odpowiednio dobranych parametrach technicznych i stronie wizualnej w znaczącym stopniu wpłynie na poprawę jakości życia intymnego.²
4. Rezygnacja ze sfery życia intymnego ma związek z brakiem odpowiedniej bielizny umożliwiającej zabezpieczenie worka stomijnego podczas kontaktów seksualnych.

1. CCU to utworzony w Regionalnym Ośrodku Onkologicznym WWCOiT im. M. Kopernika w Łodzi zespół wielodyscyplinarny zajmujący się problematyką chorób jelita grubego, głównie choroby nowotworowej.

2. D. Salska, *Zrozumieć stomię*, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, Łódź 2021, s. 37.

To z tych hipotez zrodziła się koncepcja kolekcji bielizny specjalistycznej, której głównym celem jest ochrona zdrowia, poprawa komfortu życia, możliwość powrotu do relacji intymnych, do ponownego zaangażowania się w kontakty międzyludzkie. Dzięki współpracy ze specjalistami chirurgii onkologicznej opracowałam materiał badawczy wyjaśniający istotę problematyki medycznej stomii i konsekwencji zabiegów operacyjnych w kontekście zdeformowanych naturalnych kształtów. Usystematyzowana wiedza medyczna, niezbędna do wyłonienia i opracowania wytycznych podstawowych założeń użytkowych, pozwoliła mi na wykreowanie rozwiązań konstrukcyjnych i technologicznych, wprowadzających nową jakość w sposobie myślenia o bieliźnie specjalistycznej. Analiza materiału badawczego umożliwiła mi wygenerowanie najbardziej istotnych kwestii funkcjonalnych bielizny stomijnej. Dzięki współpracy z łódzkimi stomiczkami skupionymi wokół CCU prowadziłam badanie ankietowe, którego celem było wygenerowanie potrzeb, oczekiwań i sugestii związanych z bielizną specjalistyczną dla kobiet z wyłonioną przetoką brzuszną. Badanie obejmowało 50 losowo wybranych stomiczek w wieku od 18. do 55. roku życia. Respondentkami były członkinie fundacji Łódzcy Zapaleńcy oraz pacjentki Colon Cancer Unit. Dokonałam analizy materiału badawczego niezbędnego do wygenerowania **założeń projektowych**. Przyjęta przeze mnie metoda badawcza okazała się najlepszym sposobem na ustalenie wytycznych co do najbardziej istotnych kwestii techniczno-projektowych, które analizowałam i uwzględniłam w procesie twórczym. Szczegółowy opis działań omówiłam w części projektowej monografii *Zrozumieć stomię*. Analiza zgromadzonego materiału umożliwiła mi sformułowanie założeń projektowych i użytkowych kolekcji bielizny specjalistycznej wraz z określeniem parametrów medycznych, jakie powinna ona spełniać. Pozwoliła określić oczekiwania respondentek co do wzornictwa, które powinno w sposób zasadniczy oferować różnorodność asortymentową bielizny dostosowanej do potrzeb grupy docelowej niezależnie od wieku czy deformacji ciała spowodowanej zabiegami chirurgicznymi, efektem których jest wyłoniona stomia.³ W odpowiedzi na wytyczne płynące z badania ankietowego stworzyłam kolekcję zbudowaną z modeli, które można dowolnie ze sobą łączyć i zestawiać. Zaprojektowałam oryginalną bieliznę codziennego użytku i wieczorową przeznaczoną do kontaktów intymnych. Sfera życia intymnego po operacji wy-

łonienia stomii ulega rozregulowaniu, a kontakty seksualne stają się niezwykle kłopotliwe. Powikłania psychospołeczne, zaburzenia postrzegania własnej fizyczności powodują zmiany w relacjach intymnych, a brak odpowiedniej bielizny zakrywającej worek stomijny potęguje niechęć i ogranicza w znacznym stopniu aktywność seksualną. Stomiczki artykułują potrzebą posiadania bielizny, która z jednej strony tuszowałaby ich niedoskonałości, odpowiednio zakrywając i podtrzymując worek stomijny, z drugiej spełniałaby ich oczekiwania estetyczne, zapewniając im poczucie atrakcyjności.

3. OPIS KOLEKCJI

Bielizna stomijna jest szczególnym rodzajem odzieży dedykowanym konkretnemu odbiorcy, a jej specjalistyczny charakter definiują rozwiązania konstrukcyjne nieobecne w bieliźnie dla kobiet zdrowych. Posiada ona dużo wyższe parametry użytkowe, jej strona wizualna przypomina bieliznę noszoną przed zabiegiem wyłonienia stomii. Bielizna stomijna poza funkcją czysto użytkową wzmacnia poczucie bezpieczeństwa, chroni, maskuje blizny, a przede wszystkim ma umożliwić powrót do kontaktów międzyludzkich. Kolekcja *Zrozumieć stomię* wykracza poza klasyczne postrzeganie bielizny. Jest unikatowa, nowatorska i pionierska. Bielizna stomijna jest fuzją nowoczesnego wzornictwa i funkcjonalności. W oparciu o analizę materiału badawczego oraz opracowane założenia projektowe kolekcji oraz koncepcję stylistyczną uwzględniającą wytyczne zawarte w podsumowaniu poszczególnych badań, stworzyłam kolekcję bielizny stomijnej składającą się z dwóch linii: Basic oraz Intima.

Linia Basic

Linia Basic, czyli bielizna o charakterze codziennym, dedykowana jest kobietom ceniącym komfort użytkowania, prostą, ale niebanalną formę, gładkie, nowoczesne technologicznie materiały, subtelne koronki. Moją ambicją jest tworzenie modeli do codziennego użytku, uniwersalnych, dostosowanych do potrzeb szerokiej grupy stomiczek. Analiza materiału badawczego dotyczącego kwestii medycznych weryfikuje moją koncepcję projektową. Miejsce wyłonienia stomii zostaje wyznaczone indywidualnie, jest ono uzależnione od jej rodzaju oraz budowy fizjologicznej

3. D. Salska, *Zrozumieć stomię*, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, Łódź 2021, s. 45.

chorej, uniemożliwia to zatem ujednolicenie bielizny pod względem konstrukcyjnym. W kolekcji różnicuję więc wysokość fig oraz wewnętrznych obustronnych kieszeni, tak aby ofertę wzorniczą dostosować do potrzeb jak najszerzej grupy stomiczek. Biorąc pod uwagę aspekt medyczny związany z ewentualnymi powikłaniami o charakterze chirurgicznym i dermatologicznym, dokonałam analizy materiałów bieliźnianych, wybrałam certyfikowane dzianiny oraz elastyczne siatki firmy Lauma. W procesie projektowym wykorzystałam dzianiny lekkie, miękkie, zaawansowane technologicznie, o delikatnie kompresujących właściwościach. Zestawiałam materiały w sposób wyważony, tak aby bielizna stomijna poza swoją określoną funkcją miała charakter maskujący niedoskonałości sylwetki będące konsekwencją przebytych operacji. Paletę kolorystyczną celowo ograniczyłam do czerni.

Założenia użytkowe linii Basic:

- zróżnicowana wysokość fig celem zakrycia worka stomijnego usytuowanego w miejscu uzależnionym od rodzaju i lokalizacji przetoki,
- wykończenie fig niepowodujące ucisku w obszarze ud, brzucha i pośladków,
- wewnętrzna delikatna kieszeń na worek stomijny (kontakt worka bezpośrednio z wrażliwą skórą brzucha często prowadzi do uczucia dyskomfortu, a nawet podrażnień i powikłań dermatologicznych),
- w asortymencie typu body – nowatorskie rozwiązania konstrukcyjne ułatwiające dostęp do worka stomijnego bez konieczności zdejmowania bielizny,
- rozwiązania konstrukcyjne niwelujące dyskomfort użytkownika, optymalnie minimalizujące problem związany z opróżnianiem worka stomijnego (w przypadku ileostomii treści jest dużo – ok. 500-800 ml, a w pierwszych miesiącach po operacji nawet 2 litry na dobę, co sugeruję wyminę lub opróżnianie worka stomijnego co kilka godzin. Przy wyłonionej kolostomii treści uformowanej jest mniej, a wymiana worka następuje nawet raz dziennie),
- nowatorskie rozwiązania technologiczne pozwalające na stworzenie tzw. pracującej bielizny (napływająca systematycznie treść kałowa do worka stomijnego powoduje zwiększenie jego objętości).

Linia Basic, czyli bielizna o charakterze codziennym, przeznaczona jest dla kobiet ceniących sobie nowoczesne wzornictwo w połączeniu z funkcjonalnością.

Nowatorskie i pionierskie rozwiązania konstrukcyjne wpływające na jakość bielizny stanowią wypadkową badań i testów na grupie kontrolnej 10 kobiet z wyłonioną stomią definitywną (3 panie – kolostomia, pozostałe – ileostomia). Jako projektantka bielizny, w tym przypadku funkcyjnej, wsłuchiwałam się w głos użytkownika kreowanej formy ubioru wyznaczającego kierunek działań. Sugestie i uwagi stomiczek, eliminacja błędów techniczno-technologicznych występujących w modelach wzorcowych zaprowadziły mnie do uzyskania zamierzonego efektu.

W efekcie, zgodnie z przyjętymi założeniami użytkowymi, zaprojektowałam oraz skonstruowałam **pionierską**, nowoczesną, innowacyjną i wieloasortymentową linię Basic, będącą odpowiedzią na **potrzeby natury psychiczno-społecznej**, mającą wpływ na zdecydowaną poprawę jakości życia.

Linia Basic jest rozbudowana pod względem asortymentowym, składa się z sześciu specjalistycznych modeli body przystosowanych do różnego rodzaju stomii, ze specjalistycznych fig o zróżnicowanej konstrukcji, dostosowanej do potrzeb zdefiniowanego odbiorcy, oraz biustonoszy uzupełniających kolekcję. Każdy z modeli bielizny funkcyjnej posiada wewnętrzną kieszeń chroniącą użytkowniczkę przed bezpośrednim kontaktem worka stomijnego z ciałem celem wyeliminowania dyskomfortu oraz ewentualnych powikłań dermatologicznych.⁴ O ile w przypadku fig kwestie użytkowe związane z dostępem do worka nie stanowią problemu, o tyle w przypadku innego asortymentu – klasycznego body – brak możliwości kontroli odpowiedniego ułożenia worka stomijnego, czy w końcu niemożność swobodnego opróżnienia go z treści jelitowej bez konieczności rozpinania bielizny wyklucza ten rodzaj asortymentu z użycia. Wyhodząc naprzeciw oczekiwaniom stomiczek, stworzyłam sześć autorskich rozwiązań konstrukcyjnych identyfikujących body stomijne, dając tym samym możliwość korzystania z szerszego asortymentu bielizny damskiej.

Model pierwszy zaprojektowałam w taki sposób, aby boczne elementy części figowej nachodziły na tzw. zakładkę na środkowy panel wyszczuplający, umożliwiając stomiczce dostęp do worka umieszczonego w kieszeni celem swobodnego opróżniania go z treści kałowej bez konieczności zdejmowania bielizny. W body nr 2 zaproponowałam rozwiązanie konstrukcyjne polegające na zastosowaniu bocznych rozcięć w okolicy bioder, umożliwiających łatwy

4. D. Salska, *Zrozumieć stomię*, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, Łódź 2021, s. 50.

dostęp do worka stomijnego. Rozcięcia wyglądem przypominają kieszonki. Według grupy kontrolnej 10 stomiczek na szczególną uwagę zasługuje tzw. pracujące body nr 3. Dwa panele boczne zapinane na trójstopniową haftkę umożliwiają zmianę – zwiększenie obwodu bielizny – nie powodując dyskomfortu użytkownika. Takie rozwiązanie konstrukcyjne body stanowi alternatywę dla klasycznych pasów utrzymujących w ryzach powłoki brzuszne dodatkowo zakładanych przez stomiczki na klasyczną bieliznę.

Rozwiązanie konstrukcyjne polegające na wygenerowaniu wolnej przestrzeni powyżej linii talii, umożliwiającej łatwy dostęp do worka stomijnego, zaprojektowałam w modelu body nr 4.

W modelu nr 5 wprowadziłam panele boczne nachodzące na całej wysokości centralnej części body. W tym wypadku wewnętrzna kieszeń na worek stomijny dochodzi do elastycznej taśmy znajdującej się pod linią biustu. Jest to rozwiązanie szczególnie wskazane dla kobiet z wysoko wyłonioną przetoką.

Pracującą baskinkę znajdującą się w przedniej części figowej body zaprojektowałam w modelu nr 6. Podniesienie jej lub odchylenie umożliwia stomiczce łatwy dostęp do worka osadzonego w wewnętrznej, podwójnej kieszeni. Szczegółowy opis technologiczny wraz z rysunkami technicznymi ilustrującymi nowatorskie i pionierskie rozwiązania, dzięki którym codzienne czynności związane z higieną czy opróżnianiem worka z treści kałowej stają się możliwe, omówiłam w rozdziale III monografii *Zrozumieć stomię*.⁵ Każdy asortyment kolekcji Basic może być wykonany w dowolnym rozmiarze i wariacie kolorystycznym.

Linia Intima

Powrót do życia seksualnego po operacji wymaga czasu i indywidualnego podejścia. Nie chodzi tu jedynie o aspekt czysto medyczny, a głównie o psychikę kobiet z zaburzonym postrzeganiem własnej seksualności. Największym problemem po operacji wyłonienia stomii jest akceptacja samej siebie, która u każdej kobiety przebiega zupełnie inaczej.

*Po operacji wyłonienia stomii ludzie czują się różnie fizycznie i psychicznie. Powrót do życia psycho-seksualnego przebiega inaczej w zależności od chorób współwystępujących i rodzaju operacji, którą dana osoba przeżyła. Występują pewne trudności w relacjach intymnych pod kątem emocjonalnym, ale również fizycznym i technicznym.*⁶

W przypadku stomiczek powrót do życia seksualnego uzależniony jest od fazy choroby, przede wszystkim jednak od stanu emocjonalnego związanego z brakiem akceptacji dla zaistniałej sytuacji, wstydem, skrępowaniem i strachem przed odrzuceniem. Duże znaczenie w powrocie do życia intymnego powinna odgrywać odpowiednia bielizna, dająca kobietom poczucie bezpieczeństwa i komfortu. Na stronie internetowej fundacji Stomalife, w zakładce porad dla stomików, na pytanie: *Jak mogę zamaskować mój worek stomijny, kiedy jestem z moim partnerem?*, psycholog odpowiada: *Możesz używać mniejszych, bardziej dyskretnych worków stomijnych. Możesz wypróbować seksowną bieliznę, a worek stomijny możesz zakryć apaszką lub szalikiem*. W artykule *Życie seksualne po wyłonieniu stomii* Anna Śmizewska⁷ pisze: *Innym rozwiązaniem może być zakrycie worka, aby nie przylegał on bezpośrednio do skóry. Zastłonkę można zrobić z bawełny lub zmysłowego materiału, z satyny*. Te dwa cytaty po raz kolejny dowodzą słuszności hipotezy o braku bielizny stomijnej, szczególnie w sytuacjach intymnych.

Prowadzone badania pozwoliły mi w istotny sposób zidentyfikować i przebadać obszary oczekiwań kobiet po przeprowadzonej operacji. Odpowiedzi na pytanie otwarte: *Jakie cechy wg Pani powinna posiadać bielizna stomijna do celów intymnych* umożliwiły mi pozyskanie niezbędnych informacji dotyczących kwestii estetycznych i użytkowych bielizny nocnej. Wyniki badania ankietowego określiły oczekiwania interesariuszek co do strony wizualnej i funkcjonalnej bielizny nocnej. Intencją stomiczek było posiadanie bielizny atrakcyjnej pod względem wzorniczym, z jednoczesnym zastosowaniem takich rozwiązań technologicznych, które ułatwiłyby im kontakty fizyczne przy jednoczesnym zabezpieczeniu worka stomijnego.⁸ Analiza estetycznych i technicznych potrzeb odbiorcy ostatecznie posłużyła mi do opracowania koncepcji stylistycznej oraz ustalenia założeń projektowych kolekcji bielizny stomijnej o charakterze buduarowym. Linię Intima zaprojektowałam

5. D. Salska, *Zrozumieć stomię*, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, Łódź 2021, s. 53.

6. BB Kotoro psychoonkolog, www.onkonet.pl/dp_stomia_aktywnosc_seksualna.php.

7. Specjalista pielęgniarstwa onkologicznego Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Wrocławiu.

8. D. Salska, *Zrozumieć stomię*, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, Łódź 2021, s. 50.

z myślą o zapewnieniu kobietom poczucia estetyki i komfortu, stworzyłam propozycję wzorniczą o unikatowej formie dostosowanej do potrzeb aktywnych seksualnie stomiczek. Jej rolą jest zapewnienie kobietom bezpieczeństwa, przywrócenie im poczucia piękna, kobiecości, pewności siebie, które znacznie zmalało po przebytej operacji. Zgodnie z sugestiami stomiczek zaprojektowałam bieliznę do zadań specjalnych, niepowodującą dyskomfortu podczas użytkowania, **ułatwiającą i umożliwiającą kontakty intymne bez konieczności odsłaniania ciała i worka stomijnego**. Biorąc pod uwagę postawione hipotezy oraz wytyczne płynące z wyników badań, stworzyłam linię, która uwzględnia w swojej formie parametry medyczne i związane z nimi wytyczne użytkowe, a dodatkowo stanowi rozbudowaną ofertę asortymentową i propozycję wzorniczą opartą na autorskiej koncepcji artystycznej.

Kierując się zasadą, iż wybór odpowiedniego modelu jest uzależniony od wieku, stanu psychicznego i fizycznego kobiet z wyłonią stomią, linia Intima jest propozycją wzorniczą dostosowaną do potrzeb szerokiego grona interesariuszek. W efekcie stworzona przeze mnie kolekcja bielizny jest różnorodna pod względem asortymentowym, dostosowana do potrzeb kobiet z wyłonią przetoką brzuszną. Wspólną cechą technologiczną każdego modelu jest wewnętrzna kieszeń chroniąca ciało kobiety przed bezpośrednim kontaktem z workiem stomijnym. W linii Intima znajdują się modele bielizny z otwartą przestrzenią w okolicy krocza, tak aby zapewnić kobietom komfort kontaktów fizycznych bez konieczności pozbywania się bielizny chroniącej ciało i duszę.

Inspirując się estetyką burleski, bogatą dekoracyjnością, przepychem i nienachalną erotyką, wykorzystałam elastyczny aksamit, cekiny, koronki i pióra. Intima jest subtelną erotyką o unikatowym charakterze w wyszukanym uwodzicielskim wydaniu. Tworząc bieliznę o charakterze buduarowym, zdefiniowałam autorską wizję stomijnej bielizny intymnej.⁹ Asortyment z linii Intima łączy komfort i zmysłowość z funkcjonalnością. W skład linii wchodzi koszulki wraz z pasami do pończoch, halka wraz z peniuarem, kilka różnorodnych modeli body, halezki typu babydoll, pasy do pończoch, figi, komplety bielizny wraz z biustonoszami i gorsetami. Szczegółowy opis poszczególnych modeli wraz z dokumentacją technologiczną omawiam w monografii *Zrozumieć stomię*.¹⁰ Linia Intima jest spójna pod względem wzorniczym i materiałowym, co daje możliwość użytkownikom swobodnego łączenia asortymentu. Kolekcja

bielizny buduarowej jest odpowiedzią na potrzeby natury emocjonalnej będące konsekwencją powikłań psychoseksualnych spowodowanych wyłonią stomią. Stomiczki zmagają się ze wzmożonym stresem psychospołecznym, co w szczególności sposób oddziałuje na ich psychikę. Stomia i zmiana fizyczności wyzwala u nich depresję oraz silny uraz psychiczny prowadzący do ograniczenia aktywności seksualnej. Lęk przed odrzuceniem przez partnera, wstyd, skrępowanie, brak możliwości zakrycia worka stomijnego oraz blizn pooperacyjnych prowadzą do unikania kontaktów intymnych, co negatywnie wpływa na jakość ich życia.

Moją intencją projektową jest więc nadanie nowego znaczenia słowu *sensualność* w kontekście stomii. To dla stomiczek tworzę bieliznę będącą luksusową przyjemnością o wyszukanym uwodzicielskim charakterze. Linia Intima to subtelna erotyka, to bielizna dla kobiet o wysokich wymaganiach funkcjonalnych. Kolekcja bielizny stomijnej, na którą składa się linia Basic oraz Intima, jest propozycją wzorniczą opartą na autorskiej koncepcji artystycznej, przede wszystkim jest formą ochrony przed dyskomfortem psychicznym i fizycznym kobiet po operacji wyłonięcia przetoki brzusznej. Kobiety czują się odarte z intymności, mają świadomość licznych problemów i ograniczeń, często nie znajdują sposobów radzenia sobie z nową sytuacją. Po operacji wyłonięcia stomii doskwiera im poczucie straty piękna, estetyki ciała, stracenia samego siebie, a co za tym idzie – świata, w którym żyły dotychczas.¹¹

W kontekście stomii szczególnie istotny staje się aspekt wsparcia społecznego. Integracja, poczucie uczestnictwa w społecznym systemie pozwala lepiej określić własną tożsamość. Dzięki rozwojowi mediów społecznościowych w ostatnich latach można zaobserwować zasadnicze zmiany w sposobie mówienia o chorobie w przestrzeni publicznej. Coraz więcej kobiet z wyłonią przetoką decyduje się na upublicznianie swojego wizerunku, przełamując tym samym tabu. Media społecznościowe, internet predestynują stomików do otwartości. Sieć zaciera granice, łączy i jednoczy społeczność stomijną, poprawiając jakość życia. Takie zachowania sprzyjają osiągnięciu pełnej adaptacji. Podstawę procesu ada-

9. D. Salska, *Zrozumieć stomię*, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, Łódź 2021, s. 51.

10. D. Salska, *Zrozumieć stomię*, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, Łódź 2021, s. 51.

11. D. Salska, *Zrozumieć stomię*, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego, Łódź 2021, s. 22.

ptacyjnego stanowi także zrozumienie, że operacja była jedynym wyjściem i dała szansę na dalsze życie, inne, ale nie gorsze. Monografią *Zrozumieć stomię* oraz kolekcją bielizny funkcyjnej przełamuję tabu związane z mówieniem o stomii w przestrzeni publicznej, przeciwdziałam wykluczeniu społecznemu, ostatecznie prezentuję **pierwszą polską** kolekcję bielizny dla kobiet z wyłonią przetoką kałową. Kolekcję odpowiadającą ich potrzebom natury fizycznej i psychicznej.

Mam 37 lat, choruję na Crohna od 20. roku życia. W wyniku długotrwałej choroby i braku efektów leczenia zachowawczego podjęto decyzję o operacji. Stomiczką jestem od 6 lat. Stomia wkroczyła w moje życie niechciana. Na początku była raczej wrogiem niż przyjacielem. Każdy kolejny dzień był wielką nauką tolerancji i samoakceptacji...

Dzięki takim projektom jak ten życie ze stomią jest lepsze. Wiem, że mogę czuć się komfortowo, pięknie, kobieco i seksownie. A sama stomia wcale nie musi mi tego odbierać. Moje ciało to moja autobiografia, a projekty Doroty to jej okładka.

Monika Leder-Jankowska, stomiczka

Kolekcja bielizny stomijnej wraz z dokumentacją procesu projektowego była wielokrotnie upubliczniana w kraju i za granicą. Premierowa prezentacja linii Basic odbyła się podczas indywidualnej wystawy *Zrozumieć stomię*, która odbyła się w przestrzeni Konsulatu Generalnego RP w Lyonie. Wernisaż wystawy miał miejsce 19 października 2021 roku.

Cykl projektów bielizny stomijnej o charakterze intymnym zaprezentowałam podczas forum trendów międzynarodowych targów branży Bodywear Salon Bielizny 2021 odbywających się w Rzgowie koło Łodzi, a także podczas wystawy zbiorowej wykładowców ASP *Sztuki piękne / sztuki projektowe*, uświetniającej 30-lecie partnerstwa miast Łodzi i Lyonu. Wernisaż wystawy odbył się 15 października 2021 roku w Lyonie. W grudniu 2021 roku w Galerii Titanicas Akademii Sztuk Pięknych w Wilnie zaprezentowałam funkcyjne body stomijne wraz z peniuarem, a także film dokumentujący proces powstawania kolekcji *Zrozumieć stomię*

Cieszy mnie i motywuje społeczne zainteresowanie poruszaną przeze mnie tematyką w kontekście działań projektowych. Pomimo iż od premiery minęły zaledwie dwa miesiące kolekcja

bielizny stomijnej została opisana na portalu internetowym hellozdrowie.pl, w kwartalniku Modna bielizna, mówiono o niej w Pytaniu na śniadanie. Jeszcze do niedawna był to temat tabu, dziś mam nadzieję iż wywołam społeczny dyskurs ukierunkowany na poprawę jakości życia kobiet z wyłonią przetoką.

Praca badawcza, monografia *Zrozumieć stomię*, a w końcu bielizna dla kobiet z wyłonią przetoką brzuszną jest uważana przez specjalistów z dziedziny medycyny i sztuki za niezwykle potrzebną i wzorniczo odpowiadającą na potrzeby chorych kobiet. Doktor nauk medycznych Anna Rychter, onkolog, radioterapeuta, pisze: *Zrozumieć stomię dr D. Salskiej i kolekcja bielizny stworzonej dla kobiet ze stomią to nowatorskie i naprawdę potrzebne przedsięwzięcie. Od 20 lat lecząc raka odbytnicy, towarzyszę pacjentom, obserwując ich zmagania ze stomią. Widzę ich lęk, niezgodę, a później poczucie inności i odrzucenia, a nawet wstydu. Widzę, jak stomia ogranicza udział w normalnym życiu. Bielizna stworzona przez dr Salską zawiera w sobie piękno i zrozumienie problemu. Przywracać może radość życia, nadzieję i może wpływać na powrót do zdrowia, a na pewno poprawić poczucie godności i własnej wartości noszącej tę bieliznę kobiety.*

Podoba mi się takie połączenie sztuki z życiem i medycyną. Myślę, że praca ta da nadzieję wielu kobietom dotkniętych problemem stomii. Marzy mi się, aby była dostępna dla moich pacjentek. Chętnie wypiszę taka bieliznę moim pacjentkom na receptę, aby przyspieszyć ich powrót do zdrowia.

Doktor nauk medycznych Łukasz Rajchert, specjalista chirurgii ogólnej i chirurgii onkologicznej, twórca Programów Profilaktyki Pierwotnej Nowotworów Złośliwych dla województwa łódzkiego, pisze: *Monografia Pani doktor Salskiej dowodzi, że istnieją jeszcze naukowcy, których głównym zadaniem nie jest pomnażanie danych, a realna pomoc ludziom, których walka o życie wymagała zaakceptowania nowego obrazu swojego ciała. Z problemem zaakceptowania stomii wyłanianej zwykle w trakcie terapii onkologicznej stykamy się niemal codziennie u wielu naszych pacjentów. Praca Pani doktor Salskiej w sposób znakomity pokazuje, jak ważne jest nie tylko zrozumienie medycznego zagadnienia wyłonięcia sztucznego odbytu, anatomicznych uwarunkowań w budowie jelita grubego oraz budowy przedniej ściany jamy brzusznej, ale również sfery psychologicznej, psychicznej*

i seksualnej chorego, z jakimi to wiąże się fakt posiadania stomii. Mimo że użyłem terminu chorego, właściwszym wydaje się określenie człowieka, acz z wyłonioną stomią zwykle pozostaje się do końca życia już nie jako człowiek chory, ale jako ozdrowieniec, który dzięki wprowadzonym w życie projektom dr Salskiej będzie mógł wrócić do życia w pełnej, nieskrępowanej jego krasie. Przeprowadzenie analizy części medycznej monografii pozwala mi na stwierdzenie, iż Pani doktor Dorota Salska, przygotowując się do napisania swej nowatorskiej pracy, wykonała mnóstwo pracy, studiując anatomię człowieka, poznając aspekty chirurgiczne technik wylaniania stomii oraz rozpatrując psychiczne i psychospołeczne zagadnienia dotyczące pacjentów, u których w trakcie terapii konieczne było wylonienie sztucznego odbytu. Finalnie praca ta przyniosła efekt w postaci zwartej, rzeczowej treści pozwalającej czytelnikowi poznać istotę problemu. Równie wnikliwie przeanalizowane zostały kwestie powikłań związanych ze stomią oraz elementy dnia codziennego człowieka z wyłonionym sztucznym odbytem, z wszystkimi ograniczeniami, z którymi ściera się stomik podczas czynności każdego dnia. Doktor Salska zwróciła też uwagę na istotny fakt, iż worek stomijny nie jest zwykłą protezą zastępującą usunięty organ, a formą dynamiczną, zmieniającą np. swoją objętość wraz z narastającą ilością treści kałowej. Bardzo aktualnym posunięciem ujętym w monografii jest też podjęcie tematu płaszczyzn wsparcia dla ludzi ze stomią w obrębie internetu i mediów społecznościowych. Na wyróżnienie zasługuje również fakt, że autorka wskazała przestrzenie, które dzięki owocom jej pracy pozwolą człowiekowi z wyłonioną stomią wrócić nie tylko do normalnego życia społecznego i zawodowego, ale pomogą naprawić sfery intymne i seksualne, których istotę często pomija się w rozprawach nad rehabilitacją pacjentów po leczeniu onkologicznym. W części badawczej zauważalny jest bardzo spójny plan, projekt i jego realizacja pozwalająca na znalezienie i analizę wiarygodnych danych umożliwiających postawienie ostatecznych wniosków. Pytania otwarte użyte w ankiecie skierowanej do badanej grupy dają szansę na dalszą pracę nad tematem podjętym przez dr Salską i rozwinięcie problemu w kolejnych analizach. Monografia może być prawdziwym ziarnem, z którego zakwitną kwiaty kolejnych prac z zakresu psychologii czy seksuologii. Analiza części projektowej to już sama przyjemność obcowania z intymną zwiewnością, gustem projektantki i własną wyobraźnią zainspirowaną kobiecością kolejnych modeli. Zwraca uwagę precyzja myślenia

o każdym praktycznym aspekcie budowy bielizny bez uszczerbku dla lekkości i nomen omen koronkowości projektów. Wszystkie zaproponowane prace/modele są piękne, skonstruowane ze smakiem, wiedzą i prawdziwie kobiecą intuicją. W mojej ocenie zaproponowaną bieliznę mogłaby nosić z satysfakcją każda pani, nie znając specjalnego jej przeznaczenia. Jeżeli można by czegoś więcej oczekiwać od autorki, to podobnego, tak samo pełnego w formie i treści, opracowania dotyczącego bielizny, strojów kąpielowych i nocnych dla panów chcących swobodnie żyć ze stomią. Podsumowując, monografia Zrozumieć stomię to praca wyjątkowa, prawdziwie renesansowa, bo łącząca wiedzę z zakresu sztuki, medycyny oraz psychologii, a jednocześnie poruszająca temat tak istotny i obecny w naszym codziennym życiu. Praca Pani doktor Doroty Salskiej pozostaje merytorycznie i medycznie bez jakichkolwiek niedociągnięć. Analiza przeprowadzona jest prawidłowo, a wnioski spójnie budują fakt potrzeby zaistnienia modeli bielizny dla pań ze stomią pozwalających im wrócić do poczucia pełnej kobiecości i pewności w otaczającym świecie. Wydaje się jeszcze, że gdyby mogło powstać w otaczającej nas rzeczywistości tak potrzebne Ministerstwo Empatii, to Doktor Dorota Salska, przez aklamację, powinna zostać jego Pierwszym Ministrem.

Projektant, specjalista z zakresu wzornictwa, grafiki użytkowej i architekt wnętrza, prof. dr hab. Mariusz Włodarczyk, pisze: (...) z całym przekonaniem mogę stwierdzić, że zaprezentowana praca jest wartościowym dziełem zarówno jako opracowanie projektowe kolekcji bielizny dla wyjątkowych użytkowników, jakimi są kobiety z wyłonioną stomią, a także jako wzorcowy przykład case study tego rodzaju działań projektowych. Doceniam głęboko humanistyczną postawę Autorki wobec osób pokrzywdzonych przez los, wobec kobiet zmagających się często z dramatycznymi sytuacjami życiowymi. Mam uznanie dla jej wrażliwości, gdy w ostatnim zdaniu pisze o powodach swojej pracy – a wszystko po to, by sprawić radość drugiemu człowiekowi. Wysoko oceniam sposób rozwiązywania problemów wzorniczych oparty na fachowej wiedzy i przeprowadzonych badaniach, dostrzegam dojrzałość w sposobie działania, która ujawnia się w zrozumieniu złożoności procesu projektowego i świadomości wielu jego aspektów. Praca dr Doroty Salskiej odpowiada na potrzeby wielu użytkowników, jest twórcza, posiada potencjał dający możliwość dalszego rozwoju (...).

Cieszy mnie fakt, iż bielizna stomijna mojego autorstwa została także pozytywnie przyjęta przez środowisko brafitterek i blogerek branży bodywear. Katarzyna Kulpa, autorka ciałoopozytywnego bloga o bieliźnie www.stanikomania.pl, pisze: (...) Chciałabym, żeby ta kolekcja pozostała nie tylko w sferze projektów, a przynajmniej, by zainspirowała produkujących i sprzedających bieliznę. Podczas gdy o bieliźnie dla osób po operacjach piersi mowa już od dawna, potrzeby osób ze stomią to dość nowy temat i mówi się o nim głównie w kontekście funkcjonalności, nie stylu. Zmienić to podejście chce Dorota Salska, adiunktka na Wydziale Sztuk Projektowych Łódzkiej ASP, która zaprojektowała całą kolekcję w stylu buduarowym, pełną koronek, aksamitów i cekinów, adresowaną do osób z woreczkiem stomijnym (...).

Stomiczki są wśród nas, zasługują na szacunek, na nieskrępowane kontakty towarzyskie, na radość płynącą z kontaktów intymnych, na powrót do życia które wiodły przed operacją wylonienia przetoki.¹² Monografią Zrozumieć stomię prowokuję społeczną dyskusję na temat stygmatyzacji i społecznego wykluczenia osób z wyłonioną przetoką kałową. Odnoszę się do powikłań psychosocjalnych oraz seksualnych mających wpływ na jakość życia, piętnując niską społeczną świadomość stomii.

Cele:

- nasylenie rynku rozbudowaną ofertą asortymentową i propozycją wzorniczą, opartą na autorskiej koncepcji artystycznej;
- **poprawa jakości życia;**
- **ochrona zdrowia;**
- wprowadzenie autorskich, **pionierskich** rozwiązań technologicznych wpływających na zdrowie i bezpieczeństwo kobiet po zabiegu wylonienia stomii;
- **zwiększenie świadomości społecznej**, uwrażliwienie na potrzeby stomiczek związane ze zrozumieniem nie tyle samej choroby, jej procesu, etapów leczenia, ale także sytuacji fizycznej i emocjonalno-psychicznej;
- przywrócenie kobietom poczucia bezpieczeństwa (fizyczna ochrona przetoki oraz worka stomijnego) i pewności siebie (design i asortyment kolekcji), które znacznie zmalało po przebytej operacji;
- **przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;**
- zorientowanie na profilaktykę chorób układu pokarmowego.

Efekty:

- ochrona zdrowia;
- prezentacja pierwszej w Polsce, nowatorskiej i pionierskiej kolekcji bielizny specjalistycznej przeznaczonej dla kobiet po zabiegu wylonienia stomii;
- **popularyzacja innowacyjnych i pionierskich rozwiązań technologicznych** bielizny stomijnej;
- **przełomowość pierwszej w Polsce kolekcji** mającą bezpośredni wpływ na **zaspokojenie potrzeby społecznej oraz poprawienie jakości życia** kobiet po zabiegu wylonienia stomii określa **zasadnicza zmiana** (w stosunku do dostępnej bielizny) rozwiązań technologicznych zastosowanych w bieliźnie stomijnej, **mająca wpływ na bezpieczeństwo, wygląd i komfort użytkownika;**
- popularyzacja wiedzy dotyczącej problematyki stomii w kontekście społecznym i projektowym;
- wspomagające **działanie terapeutyczne** dla kobiet po przebytej chorobie nowotworowej, redukcja stresu;
- **przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;**
- identyfikacja obszaru oczekiwań i potrzeb kobiet po zabiegu wylonienia stomii;
- **społeczna dyskusja, przepływ informacji.**

Upublicznienia kolekcji bielizny i Monografii pt *Zrozumieć Stomię* udokumentowane w załączniku nr 3 – *Dydaktyka, Popularyzacja nauki i sztuki:*

- Międzynarodowe targi branży Bodywear *Salon Bielizny*, wrzesień 2021 roku
- Konsulat Honorowy RP w Lyonie, październik 2021 roku
- Galeria Titanicus, Wilno grudzień 2021 roku-
- Prezentacja kolekcji na łamach portalu hellozdrowie.pl, grudzień 2021
- Prezentacja kolekcji podczas programu *Pytanie na śniadanie*, grudzień 2021
- Upublicznie monografii zawierającej dokumentację techniczną – technologiczną oraz fotografie poszczególnych modeli bielizny stomijnej pochodzącej z kolekcji *Zrozumieć stomię*
- <https://www.asp.lodz.pl/index.php/pl/bwydawnictw-monografie/3033-zrozumiec-stomie-ksiega-stomii-dokumentacja-procesu-tworczego>
- Monografia *Zrozumieć stomię* ISBN 978-83-66037-93-9

12. D. Salska, Zrozumieć stomię, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, Łódź 2021, s. 11.

DOROBEK ARTYSTYCZNO-PROJEKTOWY PRZED UZYSKANIEM TYTUŁU DOKTORA SZTUKI

2008–2015

JESTEM PROJEKTANTKĄ LEGITYMUJĄCĄ SIĘ znaczącym dorobkiem zawodowym. Pracując na stanowisku głównego projektanta w łódzkiej firmie Lupoline, doskonaliłam swój warsztat projektowy, zdobywałam nowe doświadczenia, które zaowocowały pracą naukowo-badawczą. Jestem autorką kilku tysięcy modeli bielizny damskiej wdrożonych do produkcji w latach 2008–2015. Wykonywałam także autorskie kolekcje na zlecenie polskich i zagranicznych firm bieliźnianych. Zawodowo zajmuję się projektowaniem kostiumów kąpielowych, bielizny damskiej codziennego użytku (piżamy, biustonosze, body, halki, półhalki, figi), a od 2014 roku bielizny specjalistycznej dla kobiet w ciąży, matek karmiących. W tym okresie powstała pierwsza autorska kolekcja bielizny dla kobiet po zabiegu amputacji piersi.

Na moją działalność artystyczno – projektową w okresie od 2008 do 2015 roku składa się:

- 26 kolekcji katalogowych (755 modeli) bielizny wdrożonych do produkcji w firmie Lupoline;
- pozakatalogowe modele wdrażane do produkcji dla potrzeb zagranicznych kontrahentów firmy Lupoline (Dea Fiori, Mediolano, Astratex, La Redoute, Beathe Uhse, Lisa Lingerie);
- pozakatalogowe modele wdrażane do produkcji do produkcji dla marek Szame, Mediolano, Happy Mum, Dea Fiori, Love Code;
- bielizna dla kobiet ciężarnych oraz matek karmiących wdrożona do produkcji w firmie Lupoline;
- 2 kolekcje kostiumów kąpielowych na sezon 2016 oraz 2017;
- ok. 50 modeli autorskich wykonanych dla firm: Kinga, Sextil– Linia Boccara, Linia Intima, Gorse- nia, Miteks, Intymna.

KALENDARIUM

DOROBEK ARTYSTYCZNO-PROJEKTOWY
PRZED UZYSKANIEM TYTUŁU DOKTORA SZTUKI

2008 2015

2008

Kolekcja bielizny
Lupoline na sezon
jesień–zima 2008/2009

Kolekcja bielizny
Lupoline na sezon
wiosna–lato 2009

Bielizna pozakatalogowa
Lupoline (sklep internetowy)

Odrębna kolekcja
bielizny Lupoline dla
marki La Redoute

Odrębna kolekcja bielizny
Lupoline dla potrzeb
firmy Szame (polska sieć
sklepów z bielizną)

Kolekcje bielizny erotycznej
dla marki Beate Uhse

Dyplomowa kolekcja
bielizny ślubnej

2009

Kolekcja bielizny
Lupoline na sezon
jesień–zima 2009/2010

Kolekcja bielizny
Lupoline na sezon
wiosna–lato 2010

Bielizna pozakatalogowa
Lupoline

Odrębna kolekcja
bielizny Lupoline
dla La Redoute

Projekty bielizny
dla firmy Sextil

Projekty bielizny dla
firmy Kinga (współpraca
do listopada 2009)

Współpraca z firmą Mitex,
będącą liderem w branży
bielizny korygującej

Autorska kolekcja bielizny
i odzieży bieliznianej
Erice

2010

Kolekcja bielizny
Lupoline na sezon
jesień–zima 2010/2011

Kolekcja bielizny
Lupoline na sezon
wiosna–lato 2011

Bielizna pozakatalogowa
Lupoline – ok. 15 modeli
miesięcznie

Projekty bielizny dla
firmy Kinga – 10 modeli,
z czego 3 zostały włączone
do kolekcji wiosna–lato
2010 *Las Vegas, your
inspiration* (koszulka
Fantasy, peniuar *Fantasy*,
gorset *Diamond*)

Kolekcja bielizny
dla firmy Sextil

Kolekcja bielizny
dla firmy Gorsenia

2011

Kolekcja bielizny
Lupoline na sezon
jesień–zima 2011/2012

Kolekcja bielizny
Lupoline na sezon
wiosna–lato 2012

Projekty bielizny wykonane
dla marki Dea Fiori

Bielizna pozakatalogowa
Lupoline erotica

Odrębna kolekcja
bielizny Lupoline dla
potrzeb francuskiej firmy
wysyłkowej La Redoute

2012

Kolekcja bielizny
dla amazonek

Kolekcja bielizny
Lupoline na sezon
jesień–zima 2012/2013

Kolekcja bielizny
Lupoline na sezon
wiosna–lato 2013

Projekty bielizny wykonane
dla marki Dea Fiori
30 modeli koszulek
damskich – linia Boccarra
– dla sklepu internetowego
intymna.pl

Kolekcja bielizny pin-up

2013

Kolekcja bielizny
Lupoline na sezon
jesień–zima 2013/2014

Kolekcja bielizny
Lupoline na sezon
wiosna–lato 2014

Kolekcja bielizny na
sezon wiosna–lato 2014
dla marki Dea Fiori

Pozakatalogowe modele
bielizny na potrzeby
sklepu internetowego
www.bielizna.cc

2014

Kolekcja bielizny
Lupoline na sezon
jesień–zima 2015/2016

Kolekcja bielizny
dla Lupoline na sezon
wiosna–lato 2015

Projekty bielizny wykonane
dla marki Dea Fiori

Bielizna dla matek
karmiących i kobiet
ciążarnych

Kolekcja bielizny dla
kobiet po mastektomii

2015

Kolekcja bielizny
Lupoline na sezon
jesień–zima 2016/2017

Kolekcja bielizny
Lupoline na sezon
wiosna–lato 2016

Kolekcja bielizny wykonana
dla marki Dea Fiori

Kolekcja bielizny
dziecięcej wykonana
dla marki Astratex

Bielizna dla matek
karmiących i kobiet
ciążarnych

Kolekcja bielizny wykonana
dla marki Mediolano

Kolekcja kostiumów kąpielowych
na sezon 2016

Kolekcja bielizny wykonana
dla marki Love Code

Kolekcja bielizny mastektomicznej
dla kobiet po przebytej chorobie
nowotworowej, będąca częścią
pracy naukowo-badawczej
Kształty ochronne – kolekcja
bielizny dla kobiet po
mastektomii.

Dzieło doktorskie

DOROBEK ARTYSTYCZNO-PROJEKTOWY PO UZYSKANIU TYTUŁU DOKTORA SZTUKI

2015–2022

Tworzenie zaspokaja potrzebę szacunku i samorealizacji

Abraham Maslow

W 2016 ROKU PRACA DOKTORSKA ORAZ KOLEKCJA bielizny specjalistycznej dla amazoнок została nagrodzona przez Zarząd Województwa Łódzkiego (Uchwała Nr 807/16), który przyznał mi nagrodę Marszałka Województwa Łódzkiego w XVII edycji konkursu na najlepsze rozprawy habilitacyjne i doktorskie oraz prace magisterskie i dyplomowe tematycznie związane z województwem łódzkim.

Od 2016 roku moja aktywność zawodowa nie ograniczała się już jedynie do pracy w przemyśle bieliznianym. We wrześniu 2016 roku, wygrywając konkurs na stanowisko kierownika nowo powstałej Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego, zostałam zatrudniona na etacie adiunkta łódzkiej Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego. Skupiłam się na tworzeniu autorskiego programu nauczania z zakresu projektowania bielizny i stroju rekreacyjnego.

Równolegle pracowałam w przemyśle na stanowisku głównego projektanta bielizny. Jest to szczególnie rodzaj sztuki, niedoceniany, niezauważany, ale niezwykle istotny z punktu widzenia użytkownika. Niezależnie od tego, czy jest to koronkowa, na pozór banalna mała forma odzieży, czy wysoce specjalistyczny komplet bielizny funkcyjnej, wymaga ode mnie takiego samego podejścia, przeprowadzenia dogłębnej analizy potrzeb odbiorcy oraz wykorzystania wiedzy z zakresu anatomii kobiecego ciała. Jako

główny projektant marki Lupoline nadal tworzyłam dwie w sezonie kolekcje bielizny typu basic, kolekcje modowe nawiązujące do obowiązujących trendów, a także bieliznę specjalistyczną typu size plus przeznaczoną dla kobiet o dużym biuście. Projektowałam bieliznę funkcyjną oraz odzież rekreacyjną dla kobiet w ciąży oraz matek karmiących. W latach 2016–2017 stworzyłam modele bielizny ciążowej realizowane dla marki Happymum. Każdy rodzaj bielizny, szczególnie specjalistycznej, wymaga ode mnie indywidualnego podejścia projektowego, np. tworząc bieliznę size plus zwracam szczególną uwagę na jej funkcyjny i kompresujący charakter, na aspekt odpowiedniego podtrzymania piersi i odciążenia kręgosłupa. Projektując odzież i bieliznę dla kobiet w ciąży i przyszłych matek, koncentruję się na procesach zachodzących w ciele kobiety ciężarnej, na parametrach medycznych i użytkowych, jakie powinna spełniać bielizna funkcyjna. Wykorzystuję wiedzę z zakresu materiałoznawstwa oraz technologii konfekcjonowania. W latach 2016–2019 niezależnie od marki Lupoline nadal tworzyłam projekty bielizny damskiej dla firm: Mediolano, Astratex, Love Code i Dea Fiori. Bielizna, którą projektuję, ma różnorodny charakter wynikający ze zróżnicowanych preferencji odbiorców – od przepychu, bogato zdobionych haftów, natłoku dodatków oraz wyrafinowanych wykończeń po minimalistyczne, wręcz ascetyczne modele bieli-

znych typów basic. W mojej codziennej pracy podejmuję różnorodne wyzwania projektowe determinujące mnie tym samym do ciągłego poszukiwania nowych rozwiązań, wymagające wszechstronności i kreatywności twórczej. Jako projektantka, stylistka analizuję trendy bielizniane, śledzę nowości technologiczne. Opracowuję autorskie rozwiązania konstrukcyjne, tworzę założenia projektowe oraz koncepcje stylistyczne poszczególnych modeli bielizny z uwzględnieniem parametrów technicznych i estetyki zgodnej z potrzebami odbiorcy. Monitoruję jakość wykonania zaprojektowanej bielizny od momentu powstania projektu przez realizację pierwowzorów aż do produkcji. Rokrocznie uczestniczę w Targach Bielizny w Lyonie i Paryżu (Salon International de la Lingerie). Udział w targach branżowych to podstawa pracy projektanta. Podczas wyjazdów dokonuję kontraktacji oraz przeglądu propozycji produktowej producentów materiałów oraz dodatków dla branży bodywear. Śledzę WGSN¹³, blogi i serwisy modowe, biorę udział w konferencjach na temat prognozowania trendów organizowanych przez Fashion Snoops czy Concepts Paris dedykowanych głównie dla branży bodywear.

Woman's ID by Salska

Moda nie istnieje wyłącznie w ubiorach. Moda jest na niebie, na ulicy, moda to idee, sposób życia, wszystko to, co się dzieje.

Coco Chanel

Tęsknota do twórczej niezależności prowadziła mnie do wykreowania własnej marki modowej. Ideę autorskiego brandu **Womans ID by Salska** oparłam na fuzji mojego projektowego DNA z modą. Od 2016 roku tworzyłam bieliznę wieczorową, pojedyncze egzemplarze odzieży szyte na zamówienie oraz te przeznaczone do dystrybucji selektywnej w wybranych butikach. Moją filozofią jest kreowanie przestrzeni dla kobiet poszukujących oryginalnych form ubioru, bawiących się modą i sztuką. Zwolenniczkę zarówno klasycznej elegancji, jak i nowoczesnej, nietuzinkowej mody. Moje projekty nie podążają za trendami, skupiam się na pielęgnowaniu własnego, unikalnego stylu. Wykorzystuję szlachetne tkaniny, delikatne, zwiewne tiule, haftowane pleny i skóry naturalne. Autorskie konstrukcje nie tylko podkreślają kobiecą sylwetkę, ale właściwie kreują jej nową wersję, uwydatniając piękno kobiecego ciała. Bieliznę tworzę z jedwabiu, koronek, satyn, używam materiałów naj-

wyższej jakości, gwarantujących odpowiednią jakość wyrobów. Premiera kolekcji bielizny nocnej i odzieży bieliznianej **Womans ID by Salska** miała miejsce w maju 2019 roku w Centrum Promocji Mody w Łodzi. W latach 2016–2021 stworzyłam kilkadziesiąt modeli odzieży daytime i wieczorowej oraz bielizny nocnej. Równolegle powstały pojedyncze egzemplarze odzieży wykonane ze skór naturalnych. W sierpniu 2021 roku w ramach projektu Przegląd realizowanego z okazji 75-lecia Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi wraz z Centralnym Muzeum Włókiennictwa zaprezentowałam w formie wystawy fragment kolekcji sukien wieczorowych, bielizny oraz galanterii skórzanej pochodzącej z kolekcji 4Viki oraz Woman's ID by Salska. W listopadzie 2021 roku cykl sukien wieczorowych inspirowanych tendencją horror vacui zaprezentowałam w Oslo podczas międzynarodowego pokazu mody Independent.

Nowe zaczyna się po zmierzchu

Praca doktorska, kolekcja bielizny dla amazoнок oraz kontakt z kobietami po mastektomii pozwalały mi zrozumieć, co jest dla mnie naprawdę ważne. W jakim kierunku powinnam zmierzać jako kobieta, projektantka bielizny damskiej. Związana ze środowiskiem kobiet chorych onkologicznie zaangażowałam się zawodowo i emocjonalnie w międzynarodowy projekt Bra Day – **Breast Reconstruction Awareness Day**, zwany w Polsce Dniem Informacji o Rekonstrukcjach Piersi. Jest to inicjatywa ogólnoswiatowa, mającą na celu profilaktykę zdrowotną, edukację w zakresie wiedzy dotyczącej nowotworów piersi. Celem tego wydarzenia jest upowszechnienie wiedzy o metodach rekonstrukcji traktowanej jako integralna część leczenia kobiet chorych na nowotwór piersi. Podjęłam współpracę ze środowiskami pozaartystycznymi. W ramach wspólnego projektu Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. M. Kopernika w Łodzi oraz Fundacji Pełną Piersią stworzyłam unikatowe kolekcje bielizny mastektomicznej, odzieży plażowej oraz kostiumów kąpielowych przeznaczonych dla amazoнок. Kolekcje zostały zaprezentowane w formie pokazów mody podczas gal *BRA-vissime* (2017, 2018, 2019), będących częścią wydarzenia modowego Łódź Young Fashion. W 2018 roku powstała wieloasortymentowa, spersonalizowana kolekcja bielizny i odzieży mastekto-

¹³ WGSN to największa na świecie platforma zajmująca się przewidywaniem trendów w modzie, makijażu i innych dziedzinach branży kreatywnej.

micznej *Nowe zaczyna się po zmierzchu*, której premiera odbyła się w Centrum Promocji Mody w Łodzi podczas gali *Bra-vissime*, będącej częścią obchodów Bra Day Polska. W rolę modelek wcieliły się amazonki – adresatki kolekcji.

Nowe zaczyna się po zmierzchu to kolekcja bielizny dedykowana kobietom, które po zmierzchu swoich szpitalnych zmagani odczarowują chorobę. Tytuł nie jest przypadkowy. W symboliczny sposób zamyka drzwi tego, co zostawiamy za sobą, a otwiera kolejne – do innego życia. Zmierzch blizn, niedoskonałości, poczucia utraconego piękna, zagubionej w chorobie pewności siebie daje początek nowemu, przywracając kobietom poczucie piękna.

Kolekcję tworzy osiemnaście pełnych sylwetek, tj. czterdzieści jeden wieczorowych modeli bielizny mastektomicznej oraz odzieży bieliznianej. Komplety bielizny zaprojektowałam zgodnie z założeniami medyczno-technologicznymi. Aspekt prozdrowotny był równie istotny co design. Każdy model biustonosza i body posiada wysoki dekolt dla pewnego podtrzymania protezy – szczególnie istotny w przypadku kobiet o dużym biuście i/lub protezie. Bielizna posiada szerokie, regulowane ramiączka niepowodujące ucisku w obszarze ramion, zapobiegające powstawaniu obrzęków limfatycznych związanych z usunięciem węzłów chłonnych. Każdy model bielizny posiada szeroką, elastyczną taśmę mocowaną pod biustem, gwarantującą dobre podtrzymanie piersi i/lub protezy. Biustonosze wyposażone są w obustronne, wykonane z oddychających materiałów kieszonki na protezy dopasowane do misek tak, aby pozostawały one bezpiecznie na miejscu, dając jednocześnie poczucie komfortu i wygody. Zaprojektowana przeze mnie kolekcja w tym wypadku pełni zadanie terapeutyczne, kreuje nową rzeczywistość, w której najważniejsza jest stabilizacja psychiczna, to jak kobieta postrzega samą siebie i jak jest postrzegana przez innych.

Kolekcja *Nowe zaczyna się po zmierzchu* jest hołdem kobiecości, a jej buduarowy charakter buduje nastrój wpływający na finalny efekt.

W marcu 2019 roku rozbudowaną o dodatkowe modele kolekcję *Nowe zaczyna się po zmierzchu* zaprezentowałam w formie wystawy podczas największych w Polsce międzynarodowych targów branży bodywear Salon Bielizny.

W tym samym roku przyjąłam zaproszenie na wydarzenie *Piękna i Bestia* poświęcone walce z chorobami nowotworowymi. Po pokazie bielizny

mojego autorstwa odbywającym się w Galerii Court Park Dwór Biskupi w Nysie poprowadziłam panel dyskusyjny na temat wzornictwa w bieliznie specjalistycznej.

Myconos effect

W 2019 roku, kontynuując współpracę z Wojewódzkim Szpitalem Specjalistycznym im. M. Kopernika oraz Fundacją Pełną Piersią, zaprojektowałam **kolekcję specjalistycznych kostiumów kąpielowych oraz odzieży plażowej Myconos effect**. Premiera kolekcji odbyła się podczas V jubileuszowej gali *Bra vissime*. Na potrzeby wydarzenia stworzyłam paczworkowe kostiumy wzbogacone autorskimi rozwiązaniami konstrukcyjnymi dostosowanymi do potrzeb zdefiniowanego odbiorcy – amazonki. Mastektomiczne kostiumy kąpielowe z kolekcji *Myconos effect* spełniają oczekiwania amazoнок pod względem designu i funkcjonalności: posiadają obustronne kieszonki na protezy, wysoki podkrój w obszarze pachy dla zamaskowani ewentualnych blizn, pas pod biustem utrzymujący protezę/protezy, regulowane dopinane ramiączka. Opracowując założenia stylistyczne kolekcji, proces twórczy poprzedziłam wywiadem środowiskowym. Stworzyłam modele spersonalizowane zgodnie z preferencjami amazoнок. Wzięłam pod uwagę rodzaj przeprowadzonej mastektomii, a tym samym stopień okaleczenia, oraz operacje rekonstrukcyjne pozostawiające blizny w obszarze biustu, brzucha, pośladków lub pleców.

Myconos effect to także odzież plażowa oraz 15 wykonanych z jedwabiu i satyny sukienek. Dodatkowo stworzyłam akcesoria będące dopełnieniem kolekcji. Projektowanie bielizny dla kobiet zmagających się z chorobą nowotworową nie jest prostym zadaniem. To skomplikowany proces oparty na zaufaniu, współpracy, empatii, wiedzy z zakresu problematyki onkologicznej, materiałoznawstwa oraz technologii produkcji bielizny specjalistycznej. Jest to jednak działanie sprawiające mi ogromną satysfakcję, dające możliwość poprawienia komfortu życia psychicznego i fizycznego chorej kobiety.

Zrozumieć stomię

Jako projektantka – artystka poszukująca nowych wyzwań – w styczniu 2020 roku rozpoczęłam projekt badawczy oraz prace projektowe nad kolekcją bielizny funkcyjnej dla kobiet z wylonioną stomią. W odpowiedzi na oczekiwania stomiczek co do wzor-

nictwa, które powinno w zasadniczy sposób oferować różnorodność asortymentową dostosowaną do potrzeb grupy docelowej niezależnie od wieku czy deformacji ciała spowodowanej zabiegami chirurgicznymi, stworzyłam dwie linie bielizny: Basic oraz Intima, które wraz z monografią stanowią integralną część *Projektu stomia*.

Monografia o tym samym tytule jest swoistą dokumentacją procesu projektowego, księgą stomii umożliwiającą zrozumienie problematyki przetoki w kontekście działań projektowych.

Kocham swoją pracę i twórczą niezależność pozwalającą mi z jednej strony na realizowanie fantazji projektowych, tworzenie unikatowej, kobiecej odzieży i bielizny nocnej, z drugiej zaś – wychodzenie na przeciw oczekiwaniom kobiet dotkniętych chorobą, oferując im specjalistyczną bieliznę, która odmienia ich życie. Projektowanie to moja pasja i radość, szczególnie gdy to, co tworzę, uszczęśliwia drugiego człowieka.

Indywidualizacja systemu osłony osobistej akronim Vesta

Jako projektantka z dużym doświadczeniem w sektorze bielizny specjalistycznej (bielizna dla amazoнок, matek karmiących i kobiet w ciąży, stomijna, bielizna size plus – korygującej sylwetkę oraz bielizna dla kobiet o dużym biuście) zostałam zaproszona do projektu naukowo-badawczego *Indywidualizacja systemu osłony osobistej* akronim *Vesta*, dofinansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (numer wniosku o dofinansowanie: POIR.04.01.04–00–0085/18). *Vesta* jest jednym z ważniejszych przedsięwzięć naukowo-badawczych, w których biorę udział.

Jako członek zespołu badawczego Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi opracowałam wzory projektowe do wykonania partii modelowej Systemu Zindywidualizowanej Damskiej Wielofunkcyjnej Kamizelki Balistycznej Skrytego Noszenia wraz z Podsystemem Korygującym dla służb mundurowych. Moja rola w projekcie polega na współudziale we wszystkich częściach prac badawczo-rozwojowych, na analizie zbioru informacji wraz z opracowaniem założeń projektowych. Uczestniczę w projektowaniu zindywidualizowanej, wielofunkcyjnej kamizelki skrytego noszenia, przeznaczonej do całorocznego użytkowania. W szczególności tworzę projekty podsystemów korekcyjnych – kluczowych elementów systemu, które stanowią amortyzujące biustonosze

funkcyjne o właściwie dobranych parametrach fizjonomicznych i technologicznych. Zadaniem biustonoszy oprócz podtrzymywania piersi jest kompresowanie ich oraz optymalne dopasowanie do modułu odzieżowego, stanowiąc integralny system. Podstawowym zadaniem biustonoszy jest pomniejszanie, tj. odpowiednie wymodelowanie oraz stabilizowanie, zarówno małego, średniego, jak również dużego biustu celem racjonalnej maksymalizacji unifikacji grup rozmiarowych, a przede wszystkim poprawienie komfortu i jakości życia funkcjonariuszek służb mundurowych. Powstaje 10 modeli biustonoszy funkcyjnych.

Projekt ten realizowany jest od stycznia 2019 roku w ramach umowy konsorcjum: Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi z Instytutem Technologii Bezpieczeństwa *Moratex*, Przedsiębiorstwem Sprzętu Ochronnego *Maskpol* S.A. –wchodzącego w skład Polskiej Grupy Zbrojeniowej, Centralnym Instytutem Ochrony Pracy, Państwowym Instytutem Badawczym oraz *Motex* Spółka Jawna. Z uwagi na sytuację epidemiologiczną w 2020 i 2021 roku projekt został zawieszony na etapie testowym do listopada 2021 roku. W grudniu 2021 roku wznowiono laboratoryjne badania ergonomiczne i użytkowe Systemu Zindywidualizowanej Damskiej Wielofunkcyjnej Kamizelki Balistycznej Skrytego Noszenia wraz z Podsystemem Korygującym dla służb mundurowych.

KALENDARIUM

DOROBK ARTYSTYCZNO-PROJEKTOWY
PO UZYSKANIU TYTUŁU DOKTORA SZTUKI
2016 2021

Doktor Dorota Salska jest doświadczoną i sprawdzoną na rynku projektantką o bardzo znaczącym dorobku zawodowym, a jej projekty spełniają wszelkie medyczne i estetyczne wymogi. Bielizna jej autorstwa jest funkcjonalna i wygodna, urzeka wielością oryginalnych rozwiązań i przemysłanych konstrukcji z uwzględnieniem aktualnych trendów mody (...)

prof. zw. Lilla Kulka

2016

Kolekcja bielizny Fashion i Basic Lupoline na sezon jesień – zima 2017/2018

Kolekcja bielizny Fashion Lupoline na sezon wiosna – lato 2017

Kolekcja bielizny size plus Lupoline na sezon jesień – zima 2017/2018

Kolekcja bielizny size plus Lupoline na sezon wiosna – lato 2017

Kolekcja bielizny wykonana na potrzeby sklepu internetowego www.bielizna.cc

Kolekcja bielizny wykonana dla marki Mediolano

Kolekcja bielizny dziecięcej wykonana dla marki Astratex

Kolekcja bielizny wykonana dla marki Dea Fiori

Kolekcja piżam dla matek karmiących i kobiet ciężarnych Lupoline
Kolekcja kostiumów kąpielowych na sezon 2017 Lupoline

2017

Kolekcja bielizny Fashion i Basic Lupoline na sezon jesień – zima 2018/2019

Kolekcja bielizny Fashion Lupoline na sezon wiosna – lato 2018

Kolekcja bielizny size plus Lupoline na sezon jesień – zima 2018/2019

Kolekcja bielizny size plus Lupoline na sezon wiosna – lato 2018

Pozakatalogowa kolekcja bielizny wykonana na potrzeby sklepu internetowego www.bielizna.cc

Kolekcja bielizny Fashion i Basic na sezon jesień – zima 2018/2019 wykonana dla marki Mediolano

Kolekcja bielizny wykonana dla marki Astratex

Bielizna dla matek karmiących i kobiet ciężarnych – Lupoline

Kolekcja kostiumów kąpielowych na sezon 2018 – Lupoline

Kolekcja bielizny wykonana dla marki Dea Fiori

Kolekcja bielizny nocnej wykonana dla marki Lovecode Lingerie.

Kolekcja bielizny damskiej dla Amazonek.

2018

Kolekcja bielizny Fashion i Basic Lupoline na sezon jesień – zima 2019/2020

Kolekcja bielizny Fashion Lupoline na sezon wiosna – lato 2019

Kolekcja bielizny size plus Lupoline na sezon jesień – zima 2019/2020

Kolekcja bielizny size plus Lupoline na sezon wiosna – lato 2019

Kolekcja bielizny wykonana na potrzeby sklepu internetowego www.bielizna.cc

Kolekcja bielizny typu Basic wykonana dla marki Mediolano

Kolekcja bielizny na sezon jesień – zima 2019/2020 wykonana dla marki Astratex

Bielizna dla matek karmiących i kobiet ciężarnych – Lupoline

Kolekcja bielizny damskiej dla Amazonek *Nowe zaczyna się po zmierzchu*

2019

Kolekcja bielizny Fashion i Basic Lupoline na sezon jesień – zima 2020/2021

Kolekcja bielizny Fashion Lupoline na sezon wiosna – lato 2020

Kolekcja bielizny size plus Lupoline na sezon jesień – zima 2020/2021

Kolekcja bielizny Size Plus Lupoline na sezon wiosna – lato 2020

Kolekcja bielizny wykonana na potrzeby sklepu internetowego www.bielizna.cc

Bielizna dla matek karmiących i kobiet ciężarnych Lupoline

Kolekcja odzieży plażowej Woman's ID by Salska

Kolekcja mastektomicznych kostiumów kąpielowych oraz odzieży plażowej *Myconos effect*

Kolekcja sukienek o charakterze plażowym *Myconos effect*

Vesta biustonosze funkcyjne dla kobiet służb mundurowych (ze względu na sytuację epidemiologiczną od 2020 r. projekt zawieszony w fazie testów do stycznia 2022 roku)

Pojedyncze egzemplarze odzieży damskiej Woman's ID by Salska

2020

4 modele specjalistycznej bielizny z kolekcji *Zrozumieć stomię* linia Basic

Pojedyncze egzemplarze odzieży damskiej Woman's ID by Salska

2021

8 modeli specjalistycznej bielizny z kolekcji *Zrozumieć stomię* linia Basic

Kolekcja specjalistycznej bielizny *Zrozumieć stomię* linia Intima

Monografia *Zrozumieć stomię* ISBN 978-83-66037-93-9 (CD)

PRACA DYDAKTYCZNA

Wybierz pracę, którą kochasz i nie przepracujesz
ani jednego dnia więcej w twoim życiu.

Konfucjusz

załącznik nr 3

PRACĘ W AKADEMII SZTUK PIĘKNYCH W ŁODZI rozpoczęłam we wrześniu 2016 roku dzięki wygranej w konkursie na stanowisko adiunkta i kierownika nowo powstałej Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego na Wydziale Tkaniny i Ubioru. Jako artystka i projektantka z dużym doświadczeniem zawodowym doskonale wiem, jak powinna funkcjonować pracownia, w której studenci zdobędą należytą wiedzę z zakresu projektowania bielizny i stroju rekreacyjnego.

Podążając za słowami francuskiego pisarza Michaela Questa: *Czerp z innych, ale nie kopiuj ich. Bądź sobą*, rozpoczęłam działalność dydaktyczną i naukową. Bez wsparcia mentora, czerpania wiedzy ze spuścizny moich poprzedników, weszłam w rolę nauczyciela akademickiego tworzącego od podstaw autorski program nauczania. Poszukiwałam skutecznych metod kształcenia oraz kreowania własnego autorytetu względem dziedziny nauki, którą reprezentuję. Hołdując zasadzie, iż stwarzanie sytuacji służącej rozwijaniu twórczości studentów kształtuje w nich umiejętność kreatywnego myślenia¹⁴, stale doskonaliłam swój warsztat dydaktyczny. Poza przekazywaniem wiedzy praktycznej, rozwojem osobowości twórczej dbam o rozwój potencjału studenta, o przygotowanie go do pracy tak, aby mógł sprostać wyzwaniom szybko zmieniającej się rzeczywistości.

Rozwijanie potencjału bazuje na całościowym do

*świadczeniu i wiąże się ze zdolnością wykorzystywania kompetencji w nowych, nieznanych sytuacjach. Jest to zatem poziom, który charakteryzuje wysoka skuteczność radzenia sobie z nowymi problemami oraz wiedza o tym, jak się uczyć. Rozwijając swój potencjał, a nie jedynie kompetencje, uczeń potrafi kreować swoje potrzeby w kontekście, w którym żyje i pracuje, szybko orientuje się w nowym środowisku, potrafi realnie ocenić sytuację i wykorzystać zasoby, którymi dysponuje. Ponieważ uczy się dla siebie, jest zorientowany na przyszłość i przygotowany do zmieniających się warunków, co pozwala mu zyskać wiarę we własne możliwości.*¹⁵

Od 2016 roku do chwili obecnej kształcę w studentach umiejętność tworzenia autorskiego języka wyrazu plastycznego, krytycznego analizowania faktów oraz oceny ich słuszności, poszukiwania umiejętności formułowania wypowiedzi poprzez projekt – dzieło. Jak mawiał Albert Einstein: *Nauka w szkołach powinna być prowadzona w taki sposób, aby uczniowie uważali ją za cenny dar, a nie za ciężki obowiązek.*

14. W. Wróblewska, Metody pracy ze studentami w kontekście efektów określonych w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, E-mentor nr 1 (43) 2012, URL: <http://www.e-mentor.edu.pl/arttykul/index/numer/43/id/897>.

15. E. Czerka, Rozwój potencjału dorosłych z perspektywy heuragogenicznej, *Rocznik Andragogiczny*, Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – Państwowego Instytutu Badawczego, Radom 2009 s. 62.

Poprzez samokształcenie i rozwój osobisty doskonale swoje kompetencje merytoryczne, metodyczne oraz psychologiczne. W procesie dydaktycznym cenię sobie styl demokratyczny, czyli swoistą interakcję między pedagogiem a studentem, to znaczy jasne określenie reguł i zasad podczas planowanej pracy dydaktycznej. Student w tym nurcie rozumie celowość danych zajęć, jest otwarty na współpracę ze wszystkimi uczestnikami procesu dydaktycznego: student – prowadzący, student – student.¹⁶

Według Katarzyny Herda-Płonki, doktora nauk humanistycznych, przyjęcie demokratycznego stylu w pracy dydaktycznej jest podstawą w kreowaniu aktywnego rozwoju studenta, a to jest moim priorytetem. Jako nauczyciel akademicki odwołuję się do wewnętrznych potrzeb artystyczno-projektowych studenta, dbam o jego rozwój poznawczy, a także o rozwijanie kompetencji społecznych polegających między innymi na kontrolowaniu zachowań, umiejętności radzenia sobie ze stresem czy rozwijaniu umiejętności pracy w zespole projektowym. Pracownia Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego na Wydziale Sztuk Projektowych Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi jest jedyną w Polsce tego typu jednostką kształcąca studentów I i II specjalizacji w zakresie projektowania bielizny i stroju rekreacyjnego. Autorski program pracowni zakłada kształcenie studentów od podstaw, zaczynając od elementarnych zasad projektowania polegających na rozbudzeniu twórczej i refleksyjnej postawy wobec siebie i świata, rozwijaniu wrażliwości na estetykę. Na podejmowaniu zadań inspirowanych wyobraźnią, sztuką czy architekturą, do skomplikowanych zadań projektowych. Dążę do tego, aby studenci stopniowo rozwijali swoją świadomość artystyczną niezbędną do dalszych działań projektowych, aby pogłębiali wiedzę, aby byli otwarci na działania innowacyjne i eksperymentalne. W ramach zajęć studenci poznają procesy projektowe, rozwijają wrażliwość i kreatywność twórczą, uczą się czytelnej prezentacji autorskich projektów. Poszukują związków pomiędzy projektowaniem a nowoczesnymi technologiami wpływającymi na funkcjonalność i przeznaczenie produktu. Studenci nabierają zdolności legitymowania się znajomością zagadnień teoretycznych i praktycznych związanych z technikami wykorzystywanymi w warsztacie twórczym w obrębie projektowania bielizny i stroju rekreacyjnego. Rozwijają umiejętność poszukiwania inspiracji, prezentowania i argumentowania decyzji projektowych. W ramach działań pracowni studenci

II i III roku rozwiązują konkretne problemy projektowe poprzedzone procesem analitycznym dotyczącym kwestii użytkowych i funkcjonalnych. Kształcę nie tylko zdolność posługiwania się narzędziami warsztatu artystycznego. Moje dziewiętnastoletnie doświadczenie w zawodzie projektanta jest niezwykle pomocne w procesie tworzenia autorskiego programu kształcenia z zakresu technologii, materiałoznawstwa oraz konstrukcji bielizny damskiej. Kształcenie w zakresie technologii bielizny i stroju rekreacyjnego ma na celu rozbudzenie świadomości pracy ze specjalistycznymi materiałami z uwzględnieniem ich parametrów technicznych, specyfiki konfekcjonowania i innych właściwości. W ramach zajęć studenci zdobywają wiedzę na temat znaczenia wymogów technologicznych w procesie projektowym oraz uczą się projektowania z uwzględnieniem zadanej technologii. Rozwijają umiejętność sporządzenia podstawowej dokumentacji techniczno-technologicznej. Autorski program obejmuje także nabycie oraz doskonalenie umiejętności warsztatowych w zakresie modelowania przestrzennego oraz tworzenia podstawowej konstrukcji płaskiej wybranego asortymentu bielizny. W 2019 roku dzięki mojej inicjatywie powstaje jedyna w Polsce pracownia warsztatowa, w której studenci zdobywają wiedzę na temat maszyn szwalniczych oraz zasad konfekcjonowania bielizny. Przyszli projektanci zdobywają oraz doskonałą umiejętność szycia, realizują projekty dyplomowe oraz projekty na zaliczenia semestralne. Od początku istnienia pracowni sprawuję opiekę merytoryczną nad tym przedmiotem.

I tu nasuwa mi się na myśl stwierdzenie Konfucjusza: *Co usłyszę – zapomnę. Co zobaczę – zapamiętam. Co sam zrobię – zrozumie.*

Studenci, którzy sami realizują swoje zadania projektowe, w szybszym czasie niż pozostali zdobywają należyte umiejętności manualne i projektowe, mają możliwość sprawdzenia nowych kompetencji w praktyce. Jestem zwolenniczką nauki przez doświadczenie. **Według mnie w procesie kształcenia studenta projektanta niezwykle ważne jest integrowanie umiejętności projektowych z kształceniem zawodowym.** Walter Gropius, twórca Bauhausu, twierdził, że rzemieślnicy są artystami, a artyści powinni być dobrymi rzemieślnikami. Nie można być dobrym projektantem bielizny, nie będąc rzemieślnikiem artystą, nie znając podstawowych zasad konfekcjonowania,

16. K. Herda-Płonka, Rola nauczyciela akademickiego w aktywizowaniu rozwoju studentów, Edukacja Humanistyczna, nr 1 (28), Pedagogium, Szczecin 2013, s. 54.

nie posiadając wiedzy na temat specjalistycznego parku maszynowego oraz podstawowych narzędzi wykorzystywanych w procesie produkcji bielizny oraz kostiumów kąpielowych. Bielizna to skomplikowana forma użytkowa powstająca z kilkudziesięciu małych części precyzyjnie ze sobą połączonych. Projektowanie i konfekcja bielizny jest bardzo specyficzna. Wymaga ogromnej dokładności i precyzji oraz znajomości anatomii – w końcu jest to element garderoby, który ma bezpośrednią styczność z ciałem. Moją ambicją jest przekazanie niezbędnej wiedzy popartej wieloletnim doświadczeniem pracy w przemyśle. Celem procesu dydaktycznego opartego na moim autorskim programie nauczania jest kształtowanie umiejętności samodzielnego opracowywania koncepcji plastycznej bielizny i stroju rekreacyjnego w oparciu o zdobytą wiedzę i umiejętności. Jako projektant i dydaktyk uważam że najważniejsze dla studenta jest wzajemne przenikanie doświadczeń, wzajemne oddziaływanie dzięki równoległemu kształceniu artystycznemu i projektowemu.

Każdego roku opracowuję i aktualizuję programy i plany nauczania, różnorodne pod względem stopnia trudności oraz poziomu wiedzy studentów. Tworzę zadania projektowe do wykonania w ciągu semestru. Celem realizowanych ćwiczeń jest rozwój osobowości twórczej przyszłego projektanta, nabycie umiejętności analizy formy bielizny i stroju rekreacyjnego pod kątem ich cech wizualnych i użytkowych. Nabycie umiejętności tworzenia dokumentacji techniczno-technologicznej niezbędnej do wykonania modelu wzorcowego. Jestem dydaktykiem, ale i projektantką od dziewiętnastu lat związaną z przemysłem. Dla studentów jestem pomostem łączącym ich z realiami pracy w sektorze projektowym. Moim zadaniem jest wprowadzenie przyszłych projektantów w tajniki i specyfikę pracy w dużej firmie, jak i małym zakładzie produkującym pojedyncze egzemplarze odzieży czy bielizny.

W zajęciach dydaktycznych wykorzystuję zdobywaną latami wiedzę i umiejętności, dzielę się nowinkami technologicznymi przywiezionymi z targów branżowych, w których regularnie biorę udział. Wykorzystuję kontakty zawodowe, organizuję warsztaty i wykłady mające na celu podniesienie kwalifikacji studentów. Jako kierownik pracowni projektowej współpracuję z łódzkimi firmami Lupoline i Gorsenią¹⁷, która z mojej inicjatywy podpisała z Akademią Sztuk Pięknych w Łodzi umowę dotyczącą praktyk

zawodowych. Wykorzystuję swoje doświadczenie do wspomagania rozwoju moich studentów. Aranżuję spotkania, prezentacje i wykłady podnoszące kwalifikacje przyszłych projektantów. W Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego goszczą producenci haftów oraz akcesoriów bieliźniarskich, przedstawiciele polskich i zagranicznych producentów dzianin reprezentujących sektor bodywear. Cyklicznie organizuję spotkania z Anną Kapeczyńską – przedstawicielką włoskich producentów dzianin: Brugnoli Giovanni oraz Gina. Studenci oprócz wykładów na temat właściwości i specyfiki prezentowanych dzianin mają możliwość zapoznania się z ofertą oraz trendami na najbliższe sezony. W marcu 2019 roku zainicjowałam spotkanie z Zoyą Rutszkaya Sebek – Global Sales Director niemieckiej firmy Chanty Lace – światowego lidera w produkcji koronek. Oprócz wykładu na temat wzornictwa, technologii produkcji odbywają się także zajęcia warsztatowo-projektowe skutkujące dalszą współpracą. Firmy działające w branży bodywear współpracujące z Pracownią Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego (Lauma, Prostyl, Bravo Lilly, Ermin, Chanty Spitzen) dzięki mojej inicjatywie rokrocznie przekazują dzianiny i materiały służące do produkcji bielizny, wielokrotnie wykorzystywane przez studentów w kolekcjach dyplomowych. W 2019 roku podjęłam współpracę z Jos Berry – założycielką Concepts Paris¹⁸, francuskiej firmy konsultingowej zajmującego się prognozowaniem trendów, dając tym samym bogate i inspirujące narzędzie dla każdego przyszłego projektanta bielizny. Efektem tej współpracy był udział dwóch studentek w międzynarodowym projekcie *Live Forum Show* uświetniającym targi branży bodywear Interfilier Paris. Dominika Gacka oraz Kinga Weyna zaprezentowały zrealizowane projekty bielizny inspirowanej stylem Bauhaus. Kolekcja Dominiki Gacki zyskała uznanie i została dodatkowo zaprezentowana podczas Shanghai Interfilier.¹⁹ Promocja działań studentów, aktywne uczestnictwo w wydarzeniach międzynarodowych oraz lokalnych, takich jak Dni Otwarte, Noc Muzeów, Łódź Young Fashion, wpływają na popularyzację nauki i sztuki oraz promocję jedynej w Polsce pracowni projektowania bielizny.

17. Łódzkie firmy bieliźniane.

18. Concepts Paris – grupa konsultingowo-reklamowa obsługująca czołowe firmy z branży bielizny, od producentów tkanin po główne marki, sprzedawców detalicznych i światowe targi.

19. Największe azjatyckie targi branży bodywear.

Jako dydaktyk wspieram swoich studentów we wszelkich działaniach służących popularyzacji ich działań projektowych. Przygotowuję ekspozycje prac studentów oraz własnego dorobku artystyczno-projektowego, popularyzując ofertę edukacyjną uczelni.

W styczniu 2017 roku studenci wzięli udział w konkursie i wydarzeniu *From One Asia to One World*.

Kolekcję bielizny unikatowej inspirowanej sztuką Azji zaprezentowano w formie pokazu mody, a także zbiorowej wystawy studentów Wydziału Tkaniny i Ubioru w Galerii Look Centrum Promocji Mody.

W kwietniu 2018 roku zaorganizałam wystawę prac studentów Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego podczas największych w Polsce międzynarodowych targów branży bodywear *Salon Bielizny*.

Działalność popularyzująca sztukę i naukę to także publikacje w piśmie branżowym. Dzięki mojej inicjatywie od 2018 roku na łamach kwartalnika branżowego *Modna Bielizna* ukazują się prezentacje sylwetek studentów oraz projekty bielizny ich autorstwa realizowane w ASP. Ten rodzaj promocji daje szansę na zaprezentowanie potencjału przyszłych projektantów oraz zdobycie przez nich kontaktów zawodowych. Dzięki współpracy z największym polskim kwartalnikiem branży bieliźniarskiej studenci przestają być anonimowi, podejmują wyzwania projektowe, realizując kolekcje dla wielu polskich firm, prezentując tym samym umiejętności nabyte w procesie kształcenia w łódzkiej ASP.

W maju 2019 roku Dominika Janerka oraz Karolina Tokarska zaprezentowały w formie pokazu mody kolekcje bielizny nocnej podczas łódzkiej Nocy Muzeów. Gala miała miejsce w Centrum Promocji Mody. W listopadzie 2019 roku Anastasia Saleiczuk, absolwentka Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego (II specjalizacja), zdobyła III miejsce w konkursie The Link Young Designers. Jej kolekcja unikatowych kostiumów kąpielowych z elementami dmuchanymi została zaprezentowana podczas targów bielizny plażowej Mare di Moda w Cannes, Maredamare we Florencji, a także podczas Konkursu im. Władysława Strzemińskiego – Projekt, organizowanego w Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi.

W 2020 roku Monika Łuczak, studentka Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego, została laureatką Nagrody Marszałka Województwa Łódzkiego podczas 30. Konkursu im. Władysława Strzemińskiego – Projekt. Kolekcja *Modern Geisha* realizowana została wraz z Pracownią Projektowania Ubioru dr hab. Magdaleny Samborskiej. W 2021

roku Monika Łuczak została stypendystką Marszałka Województwa Łódzkiego. Fragment kolekcji dyplomowej *Leucoderma – kolekcja bielizny unikatowej będąca odpowiedzią na problem wykluczenia społecznego związanego z bielactwem* uświetniła wystawę Instytutu Ubioru wpisaną w harmonogram Łódź Young Fashion 202. W sierpniu 2021 roku w ramach projektu *Przegląd* realizowanego z okazji 75-lecia Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi wraz z Centralnym Muzeum Włókiennictwa Paulina Olkowska zaprezentowała część kolekcji ubiorów inspirowanych retro futuryzmem oraz stylem neon – noir. Wystawa była częścią dyplomu licencjackiego zrealizowanego w Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego. W grudniu 2021 roku Paulina Jankowska zdobyła III miejsce w konkursie *Modne – Łowickie*, który był zorganizowany przez Muzeum w Łowiczu oraz Akademię Sztuk Pięknych w Łodzi.

Cieszy mnie i motywuje do pracy ogromne zainteresowanie programem nauczania, który realizuję w Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego. Zawsze chętnie włączam się we wszelkie działania mające na celu promocję przyszłych projektantów. Wystawy, prezentacje prac studentów, ich sukcesy pozwalają na silniejszą identyfikację z efektami własnych działań na płaszczyźnie dydaktycznej. Dzięki wiedzy i umiejętnościom nabytym w procesie kształcenia w Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego studenci nawiązują ścisłą współpracę z sektorem gospodarczym: Dominika Janerka współpracuje z firmą Vanilla, tworzy również autorskie kolekcje bielizny dla własnej marki *Nodobra*²⁰. Kinga Weyna projektuje kostiumy kąpielowe dla marki Urban Legend, Monika Łuczak współpracuje z firmą La Belle Epoque, następnie tworzy kolekcje bielizny dla łódzkiej marki Promees Lingerie oraz Moye Sleepwear. Paulina Olkowska została zatrudniona na stanowisku konstruktora bielizny damskiej w łódzkiej firmie Gorsenia. Karolina Tokarska tworzy i rozwija własną markę bieliżnianą *By Tokarska*.

Zaangażowanie studentów, ich sukcesy oraz chęć pracy w przemyśle są dowodem na słuszność przyjętego przeze mnie demokratycznego stylu nauczania. Tworzymy jeden zespół motywujący się nawzajem. Praca zawodowa jako czynnie działającego projektanta i nauczyciela akademickiego, aktywność popularyzująca naukę i sztukę obok działalności projektowo-naukowej są dla mnie źródłem ciągłego rozwoju intelektualnego i artystycznego, stanowią

20. www.nodobra.pl.

wyzwanie prowadzące do kształtowania i wzbogacania własnej osobowości. Wiedzą, doświadczeniem i umiejętnościami dzielę się ze studentami polskimi i zagranicznymi. Od 2016 roku prowadzę zajęcia z zakresu projektowania bielizny i stroju rekreacyjnego ze studentami międzynarodowego programu wymiany studenckiej Erasmus.

Od 2016 roku jestem promotorem 11 prac licencjackich powstałych w Pracowni Projektowania Bielizny i stroju rekreacyjnego:

- Jessica Dudziak – *Kolekcja bielizny inspirowana orientem*
- Marzena Muniak-Papiernik – *SYNTHESIS N°5 Kolekcja bielizny damskiej*
- Dagmara Chałabis – *Kolekcja bielizny nocnej inspirowanej mitologią słowiańską*
- Klaudia Juraszczyk *DEPRESSIVE BLACK – Kolekcja bielizny inspirowana muzyką metalową*
- Dominika Janerka – *Estetyka małego biustu. Kolekcja bielizny i odzieży rekreacyjnej*
- Paulina Olkowska – *Kolekcja ubiorów rekreacyjnych inspirowana retrofuturyzmem i stylem neon-noir*
- Kinga Weyna – *Ciałopozytywność – kolekcja bielizny z użyciem materiałów ekologicznych*
- Anna Misiurny – *Kolekcja strojów kąpielowych inspirowana modą festiwalową*
- Karolina Tokarska – *Autorska kolekcja bielizny nocnej by Tokarska*
- Monika Łuczak – *Leucoderma – kolekcja bielizny unikatowej będąca odpowiedzią na problem wykluczenia społecznego związanego z bielactwem*
- Roksana Lisiak – *Kolekcja damskiej bielizny erotycznej. Próba wykorzystania potencjału współczesnej kobiety*

Od 2016 roku jestem także recenzentem 8 dyplomów magisterskich oraz 12 dyplomów licencjackich.

Działalność pozadydaktyczna:

- W październiku 2016 roku pełniłam funkcję Komisarza wystawy Wydziału Tkaniny i Ubioru podczas Fast Textile – Międzynarodowych Targów Tekstylnych w Nadarzynie.
- W 2017 roku pełniam funkcję Komisarza wydziałowego XXVII Konkursu im. Władysława Strzemińskiego – Sztuki Piękne.
- W 2017 roku pełniłam funkcję koordynatora backstage w konkursie finałowego Gali Dyplomowej.

- W 2018 roku pełniłam funkcję Komisarza wydziałowego XXVIII Konkursu im. Władysława Strzemińskiego – Projekt.
- W 2018 roku zasiadłam w jury konkursu Gala Dyplomowa 2018 będącego częścią Łódź Young Fashion.
- W 2018 roku pełniłam funkcję członka zespołu organizacyjnego Łódź Young Fashion 2018.
- W 2018 roku pełniłam nadzór artystyczny nad sesją zdjęciową bielizny dla amazoнок realizowaną w ramach Bra Day Polska.
- W 2019 roku pełniłam funkcję Komisarza wydziałowego XXIX Konkursu im. Władysława Strzemińskiego – Projekt.
- W 2019 roku pełniłam funkcję członka zespołu organizacyjnego Łódź Young Fashion 2019.
- W 2019 roku pełniłam funkcję koordynatora pokazu mody w ramach Bra Day Polska.
- Dwukrotnie zostałam członkiem sekretariatu egzaminów wstępnych Katedry Ubioru.
- W 2021 roku z ramienia Instytutu Ubioru ASP w Łodzi pełniłam rolę koordynatora projektu *Polimex*. Studenci Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego zaprojektowali modele odzieży rekreacyjnej przeznaczonej do ekspozycji na manekinach. Projekty Pauliny Jankowskiej były eksponowane w siedzibie firmy Polimex w Łodzi.
- W 2021 roku pełniłam rolę Kuratora wystawy pokonkursowej *Modne – Łowickie*, zorganizowanej przy współpracy Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi oraz Muzeum w Łowiczu.

Moja działalność dydaktyczna, działania promocyjne i projektowe zostały dwukrotnie docenione przez władze Uczelni. W 2017 roku otrzymałam Nagrodę Zespołową Rektora ASP w Łodzi za aktywność organizacyjną i artystyczną, wyjątkowe zaangażowanie w przygotowywanie wydarzeń promujących Akademię. Za popularyzację dorobku artystycznego studentów, aktywny udział w przygotowaniu wystaw, prezentacji i projektów. Za wzorową postawę w pracy dydaktycznej. W 2019 roku otrzymałam Nagrodę II stopnia za szczególną aktywność organizacyjną i dydaktyczną, wkład w promocję Akademii. Za współudział w realizacji Łódź Young Fashion, popularyzację dorobku artystycznego studentów, niezwykle zaangażowanie w proces kształcenia i wspierania rozwoju twórczego studentów i absolwentów Akademii, przekładające się na osobiste sukcesy młodych projektantów oraz własne dokonania projektowe.

POPULARYZACJA NAUKI I SZTUKI

JAKO DYDAKTYK, ALE I CZYNNIE DZIAŁAJĄCA projektantka, biorę udział w wydarzeniach modowych popularyzujących mój warsztat projektowo-dydaktyczny. W marcu 2019 roku zaprezentowałam w formie wystawy kolekcję bielizny mastektomicznej towarzyszącej marcowej edycji międzynarodowych targów branży bodywear *Salon Bielizny*.

Rokrocznie uczestniczę w prezentacji działań Instytutu Ubioru podczas Dni Otwartych. W maju 2019 roku podczas wydarzenia Noc Muzeów zaprezentowałam w formie pokazu mody premierową kolekcję bielizny nocnej *Woman's ID* by Salska.

Od wielu lat popularyzuję mój dorobek artystyczno-projektowy jako dydaktyka i kierownika Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego, biorąc czynny udział w międzynarodowym projekcie *Breast Reconstruction Awareness Day* zwany w Polsce Dniem Informacji o Rekonstrukcjach Piersi (2017, 2018, 2019) Jest to międzynarodowa inicjatywa mająca na celu edukację i promowanie zabiegów rekonstrukcji piersi po mastektomii. Jako projektantka zajmująca się problematyką szeroko rozumianej bielizny specjalistycznej stworzyłam projekty artystyczne realizowane ze środowiskami pozaartystycznymi, przyczyniając się tym samym do popularyzacji mojej działalności twórczej oraz naukowo-dydaktycznej. Łącznie zaprojektowałam i zaprezentowałam 4 kolekcje bielizny specjalistycznej prezentowane

w formie pokazów mody podczas trzech *Gal Bra Day*, w tym kolekcję bielizny mastektomicznej powstałej na potrzeby wyjątkowej sesji zdjęciowej z udziałem kobiet zmagających się z chorobą nowotworową piersi. Wernisaż zdjęć odbył się 19 października 2018 roku podczas gali *BRA-vissmie*, docelowo zdjęcia zdobią wnętrza Wojewódzkiej Przychodni Onkologicznej w Łodzi.

*(...)Sesję będącą elementem tegorocznych obchodów BRA Day Polska zrealizuje Monika Szatek – fotograf specjalizująca się w portretowaniu gwiazd i osób publicznych. Sesja będzie miała niezwykle zmysłowy i sensualny charakter. Panie zostaną sfotografowane w pięknej, specjalnie dla nich uszytej, unikatowej kolekcji bielizny projektu Doroty Salskiej, wykładowniczy Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi(...).*²¹

Międzynarodowy charakter imprezy oraz fakt popularyzacji *Bra Day* w świecie stanowi doskonałą formę promocji, popularyzacji nauki, sztuki oraz mojego potencjału projektowego. W marcu 2019 roku wzięłam udział w wydarzeniu *Piękna i Bestia* odbywającym się w Galerii Court Park Dwór Biskupi w Nysie. Zaprezentowałam kolekcję bielizny mastektomicznej oraz poprowadziłam panel dyskusyjny na temat wzornictwa w bieliźnie specjalistycznej. Celem udziału w nyskim wydarzeniu było popularyzowanie mojego dorobku artystycznego jako pracownika

21. https://www.onkonet.pl/n_n_bra_day_polska_sesjafoto.php

ASP i kierownika Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, edukacja w zakresie brafittingu dla kobiet dotkniętych chorobami piersi. Współpraca ze środowiskiem nieartystycznym jakim jest Colon Cancer Unit Wojewódzkiego Wielospecjalistycznego Centrum Onkologii i Traumatologii im. M. Kopernika w Łodzi zaowocowała powstaniem kolekcji bielizny specjalistycznej oraz pracy badawczej związanej z problematyką chorób układu pokarmowego, wynikiem których jest wyłoniona stomia. Międzynarodowa promocja projektu, zaangażowanie środowisk pozaartystycznych doprowadziło do popularyzacji nauki i sztuki oraz mojego dorobku artystycznego jako projektanta i dydaktyka ASP w Łodzi. Pandemia Covid-19, lockdown, izolacja społeczna poskutkowały brakiem możliwości organizowania wystaw, upubliczniania dorobku projektowego. Wydarzenia modowe, seminaria przeniosły się do sieci. W grudniu 2020 roku wzięłam udział w webinarium zorganizowanym przez Centrum Rozwoju Społeczno-Gospodarczego – Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, rozwój sektorów kreatywnych 2020 – obszar mody. Celem projektu było zidentyfikowanie kluczowych ośrodków *modowych*, obszarów tematycznych i technologicznych, określenie stopnia świadomości i kompetencji w wykorzystaniu sieci, w tym klastrów jako narzędzi podnoszenia kwalifikacji na rynku modowym. Z pozycji pracownika dydaktycznego sformułowałam wioskę na temat podnoszenia poziomu edukacji technicznej wśród absolwentów i studentów Akademii oraz braku przestrzeni pozaakademickiej do wymiany doświadczeń i scalania wiedzy. Uczestniczyłam w dyskusji na temat problemów branży modowej, braku instytucji zrzeszających branżę, będących jej głosem. Nawiązałam kontakty zawodowe, które przyczynią się do rozwoju intelektualnego i projektowego studentów Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego. Zawsze chętnie podejmuję działania zmierzające do popularyzacji nauki i sztuki. Na zaproszenie Project Management Institute Poland Chapter Łódź Branch wzięłam udział w webinarium poświęconym mojej pracy zawodowej i twórczej. Misją PMI Poland Chapter jest promowanie idei metodycznego zarządzania projektami w biznesie, organizacjach i ośrodkach akademickich w profesjonalny sposób. Zgodnie z tytułem wydarzenia *Projekty niosące pomoc. Jak nimi zarządzać?* zaprezentowałam wykład popularyzujący wiedzę związaną z zarządzaniem projektami modowymi ukierunko-

wanymi na pomoc i wspieranie drugiego człowieka. Przedstawiłam efekty prowadzonych przeze mnie badań dotyczących problematyki nowotworu piersi w kontekście działań projektowych. Popularyzuję swoją dziedzinę nauki i sztuki, a także jako dydaktyk upowszechniam program kształcenia studentów Pracowni Projektowania Bielizny i stroju rekreacyjnego Łódzkiej ASP. W sierpniu 2021 roku w ramach projektu *Przeгляд* realizowanego z okazji 75-lecia Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi wraz z Centralnym Muzeum Włókiennictwa zaprezentowałam w formie wystawy indywidualnej odzież, bieliznę oraz galanterię skórzaną pochodzącą z kolekcji Woman's ID by Salska oraz 4Viki. Po półtorarocznym okresie lockdownu spowodowanym pandemią Covid-19 powróciłam z wystawą cyklu bielizny stomijnej, która towarzyszyła forum trendów międzynarodowych targów branży Bodyweay *Salon Bielizny* odbywających się w Polsce. Prezentacja sylwetek linii Intima była zapowiedzią monografii *Zrozumieć stomię* oraz pierwszej polskiej kolekcji bielizny dla kobiet z wyłonioną przetoką brzuszna. W maju 2021 roku przyjąłam zaproszenie od Konsula Generalnego RP w Lyonie Huberta Rogera Czerniuka do zaprezentowania w ramach obchodów 30-lecia partnerstwa miast Łódź–Lyon mojego dorobku artystycznego w kontekście świadomego projektowania dla zdefiniowanego odbiorcy – kobiety chorej onkologicznie. W październiku 2021 roku na terenie Konsulatu Generalnego RP w Lyonie odbyła się premierowa wystawa indywidualna linii Basic specjalistycznej bielizny stomijnej, której towarzyszyła prezentacja fotografii oraz dokumentacji ilustrującej problematykę przetoki brzusznej w kontekście działań projektowych. Wystawa była okazją do popularyzacji nauki i sztuki. Jako wykładowca akademicki wzięłam udział w Misji Akademicko-Gospodarczej, realizowanej we współpracy z Urzędem Miasta Łodzi oraz Konsulatem RP w Lyonie. W ramach misji odbyła się wystawa zbiorowa wykładowców ASP *Sztuki piękne / sztuki projektowe*, na której zaprezentowałam projekty bielizny specjalistycznej. W październiku 2021 roku wzięłam udział w zorganizowanej przez Akademię Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi konferencji naukowej *POWROTY*, będącej częścią wydarzenia ECO MAKE 2021. Konferencja, której głównym hasłem były *POWROTY*, miała na celu pobudzenie do refleksji i uzmysłowienie potrzeby przemodelowania wszech-

obecnego konsumpcyjnego stylu życia. Jako panelista zwróciłam uwagę na potrzebę odpowiedzialnego projektowania związanego z wytwarzaniem rzeczy wartościowych i funkcjonalnych, takich które zaspokajają potrzeby społeczne. Zaprezentowałam moją dziedzinę sztuki, omówiłam rozwiązania projektowe i artystyczne realizowane w duchu budowania szacunku do drugiego człowieka i otaczającego nas świata. Zwróciłam uwagę na potrzebę powrotu tradycyjnych metod wytwórczych, poszanowania i wsparcia lokalnych producentów. W listopadzie 2021 roku, na zaproszenie Ambasady RP w Oslo, wzięłam udział w wydarzeniu artystycznym odbywającym się Konserthus, wiodącej arenie norweskiego życia kulturalnego i muzycznego. Zaprezentowałam w formie pokazu mody premierowy cykl sukni o charakterze wieczorowym, wykonanych z koronek oraz tiulu, przewrotnie inspirowanych tendencją horror vacui. W moich realizacjach transparentność przeciwstawia się bogatej dekoracyjności wypełniającej całą powierzchnię prezentowanych form odzieży. Balansując na granicy przesyty, poszukuję środków wyrazu adekwatnych do zaintrygowania współczesnego odbiorcy – kobiety ceniącej sobie oryginalne formy ubioru. Moją intencją było w celowe i zamierzone wychodzenie poza stereotypy, popularyzacja sztuki oraz dorobku projektowego. W grudniu 2021 roku wzięłam udział w wystawie zorganizowanej przy współpracy Akademii Sztuk Pięknych w Wilnie, Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi oraz Instytutu Polskiego w Wilnie. Wystawa EXTRACT była częścią międzynarodowej wystawy Mados Dizaino Pasakojimai, w której uczestniczyli artyści z Litwy, Polski, Szwecji i Słowenii. Wystawa odbyła się w głównej galerii Titanikas Wileńskiej Akademii Sztuk Pięknych w ramach obchodów 30 rocznicy powstania Katedry Designu Mody ASP w Wilnie. Wystawą w Galerii Titanicas popularyzowałam sztukę, zwracałam uwagę na potrzebę odpowiedzialnego projektowania bielizny specjalistycznej zaspokajającej potrzeby społeczne. Premierowo zaprezentowałam specjalistyczne body intymne – Intima 4 – przeznaczone dla kobiet po operacji wyłonienia stomii, będące odpowiedzią na powikłania psychoseksualne oraz peniuar stanowiący dopełnienie body. Zaprezentowałam także film stanowiący dokumentację procesu projektowego oraz nowatorskich rozwiązań konstrukcyjnych identyfikujących ten rodzaj bielizny specjalistycznej. W grudniu 2021 roku na łamach portalu hellozdrowie.pl²² ukazał się wywiad ze mną oraz Moniką Leder-Jankowską, stomiczka, traktujący o stomii i bieliznie pochodzącej z kolekcji *Zrozumieć stomię*. W styczniu 2022 roku dostałam zaproszenie od TVP do prezentacji dorobku projektowego związanego z bielizną specjalistyczną dla kobiet z wyłonioną przetoką brzuszna. W programie *Pytanie na śniadanie* emitowanym 6 stycznia 2022 roku została zaprezentowana kolekcja bielizny stomijnej mojego autorstwa. W kwartalniku *Modna Bielizna* wielokrotnie ukazywały się wywiady i artykuły traktujące o mojej działalności artystycznej – projektowej zmierzającej do poprawy jakości życia kobiet chorych onkologicznie.

wie.pl²² ukazał się wywiad ze mną oraz Moniką Leder-Jankowską, stomiczka, traktujący o stomii i bieliznie pochodzącej z kolekcji *Zrozumieć stomię*. W styczniu 2022 roku dostałam zaproszenie od TVP do prezentacji dorobku projektowego związanego z bielizną specjalistyczną dla kobiet z wyłonioną przetoką brzuszna. W programie *Pytanie na śniadanie* emitowanym 6 stycznia 2022 roku została zaprezentowana kolekcja bielizny stomijnej mojego autorstwa. W kwartalniku *Modna Bielizna* wielokrotnie ukazywały się wywiady i artykuły traktujące o mojej działalności artystycznej – projektowej zmierzającej do poprawy jakości życia kobiet chorych onkologicznie.

Popularyzacja nauki i sztuki poprzez działania studentów pracowni projektowania bielizny i stroju rekreacyjnego – kalendarium

1. *From One Asia to One World*
 - Wystawa zbiorowa *From One Asia to One World*, prezentacja zbiorowej kolekcji bielizny unikatowej inspirowanej kulturą Azji, zaprojektowanej przez studentów Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego, towarzysząca wydarzeniu *From One Asia to One World*, Galeria Look Centrum Promocji Mody, Łódź, styczeń 2017 rok.
 - Pokaz *From One Asia to One World*, prezentacja w formie pokazu mody bielizny unikatowej inspirowanej kulturą Azji, zaprojektowanej przez studentów Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego, Centrum Promocji Mody, Łódź, styczeń 2017 rok.
2. Wystawa prac studentów Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego towarzysząca międzynarodowym targom branży Bodywer *Salon Bielizny*. Centrum Promocji Mody Łódź, 2017
3. *Noc Muzeów* – pokazy premierowe kolekcji bielizny autorstwa Karoliny Tokarskiej oraz kolekcji bielizny autorstwa Dominiki Janerki studentek II roku Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego. Centrum Promocji Mody Łódź, 2019
4. Mini kolekcja unikatowych kostiumów kąpielowych z elementami dmuchanymi Saleichuk Anastasiyi, absolwentki Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego, nagrodzona (III

22. <https://www.hellozdrowie.pl/nie-wierzylam-ze-majac-stomie-moge-tak-kobieco-wygladac/>

- miejsce) w konkursie The Link Young Designers, Mare di Moda w Cannes. Kolekcja została zaprezentowana również podczas międzynarodowych targów Maredamare we Florencji. 2019
5. Live Forum Show. Prezentacja kolekcji bielizny inspirowanej stylem Bauhaus (Dominika Gacka, Kinga Weyna) powstałej w Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego podczas *Live Forum Show* Międzynarodowych Targów Branży Bodywear Interfilere Paris, Paryż, lipiec 2019 rok. Kolekcja Dominiki Gacki została dodatkowo zaprezentowana podczas Shanghai Interfilere²³. 2019
 6. Wystawa fragmentu dyplomu licencjackiego kolekcji ubiorów rekreacyjnych inspirowanych retro futuryzmem oraz stylem neon – noir. Muzeum Włókiennictwa w Łodzi, 2021
 7. Wystawa podyplomowa fragmentu kolekcji dyplomowej Moniki Łuczak, absolwentki Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego. *Leucoderma – kolekcja bielizny unikatowej będąca odpowiedzią na problem wykluczenia społecznego związanego z bielactwem*. Łódź Young Fashion 2021, Centrum Promocji Mody. 2021
 8. Od maja 2018 roku cykliczne prezentacje projektów bielizny oraz autorów – studentów Pracowni Projektowania Bielizny i Stroju Rekreacyjnego, kwartalnik *Modna Bielizna*.

Popularyzacja nauki i sztuki przed uzyskaniem stopnia doktora

1. Pokaz kolekcji bielizny buduarowej marki Lupoline podczas Lingerie Show
2. Las Vegas, 2008
3. Pokaz kolekcji bielizny ślubnej, Łódź, 2009
4. Pokaz kolekcji bielizny damskiej inspirowanej stylem Pin up, Łódź, 2012 *Odczarowanie bielizny mastektomicznej*. Artykuł *Modna Bielizna*, 2014..
5. *Współczesne wzornictwo w bieliźnie mastektomicznej*. Wykład, 2014
6. Pokaz bielizny marki Lupoline. Łódź, 2015
7. Wystawa bielizny mastektomicznej pt *Kształty ochronne*, 2015

Popularyzacja nauki i sztuki po uzyskaniu stopnia doktora

1. Pokaz kolekcji bielizny mastektomicznej *Kształty ochronne*. Gala Gala Bra Day Polska .Centrum Promocji Mody Łódź, 2017

2. Pokaz kolekcji bielizny marki Lupoline”. Gala Bra Day Polska .Centrum Promocji Mody Łódź, 2017
3. Premierowy pokaz spersonalizowanej kolekcji bielizny mastektomicznej *Nowe zaczyna się po zmierzchu*. Gala Bra Day Polska. Centrum Promocji Mody Łódź, 2018
4. Wernisaż zdjęć kolekcji bielizny mastektomicznej powstałej na potrzeby Bra Day Polska”. Łódź, 2018
5. Gala *Piękna i Bestia*. Galeria Court Park Nysa, 2019
6. Wystawa kolekcji bielizny mastektomicznej *Nowe zaczyna się po zmierzchu*, wraz z premierową prezentacją pięciu modeli bielizny dla Amazonek”. Międzynarodowe targi branży Bodywear *Salon Bielizny* Łódź, 2019
7. Premierowy pokaz kolekcji bielizny wieczorowej i odzieży bieliźnianej *Womans Id by Salska*”. Centrum Promocji Mody Łódź, 2019
8. Premierowy pokaz kolekcji odzieży plażowej oraz kostiumów kąpielowych dla kobiet po amputacji i rekonstrukcji piersi pt *Myconos effect*. V jubileuszowa Gala Bra Day Polska Centrum Promocji Mody Łódź, 2019
9. Webinaria
 - Prelekcja podczas webinarium *Rozwój sektorów kreatywnych 2020 – obszar mody*, Centrum Rozwoju Społeczno-Gospodarczego – Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, grudzień 2020 rok.
 - Wykład podczas webinarium *Projekty niosące pomoc. Jak nimi zarządzać?*, Project Management Institute Poland Chapter Łódź Branch, kwiecień 2021 rok.
10. *Przegląd* Wystawa fragmentu kolekcji sukien wieczorowych, bielizny oraz galanterii skórzaney. Łódź, Muzeum Włókiennictwa Łódź, 2021
11. Premierowa prezentacja dwóch sylwetek bielizny stomijnej pochodzących z linii Intima – jako zapowiedź monografii *Zrozumieć stomię*. Międzynarodowe targi branży Bodywear *Salon Bielizny* Rzgów, 2021
12. Prezentacja bielizny specjalistycznej podczas wystawy zbiorowej wykładowców łódzkiej ASP *Sztuki piękne / sztuki projektowe*. Konsulat Generalny RP Lyon, 2021
13. Premierowa wystawa indywidualna specjalistycznej bielizny stomijnej *Zrozumieć stomię*. Konsulat Generalny RP Lyon, 2021
14. Siódma edycja wydarzenie Eco Make *Powroty* – panelista. Łódź, 2021
15. Prezentacja cyklu sukien wieczorowych *Wo-*

23. Największe azjatyckie targi branży bodywear.

- man’s ID by Salska inspirowanych tendencją horror vacui. Konshertus, Oslo, 2021
16. Udział w wystawie *Extract* zorganizowanej przy współpracy Akademii Sztuk Pięknych w Wilnie, Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi oraz Instytutu Polskiego w Wilnie. Premierowa prezentacja body stomijnego z Linii Intima wraz z peniuarem. Galeria Titanicas ,Wilno, 2021
 17. Wywiad dla portalu hellozdrowie.pl traktujący o stomii i bieliźnie specjalistycznej z kolekcji *Zrozumieć stomię*, 2021
 18. Prezentacja kolekcji bielizny stomijnej *Zrozumieć stomię* w programie *Pytanie na śniadanie* emitowanym 6 stycznia 2022 roku
 19. *O terapeutycznym wpływie bielizny funkcyjnej* – artykuł w kwartalniku *Modna Bielizna* nr 95
 20. *Bra Day 2018* – artykuł w kwartalniku *Modna Bielizna* nr 83

BIBLIOGRAFIA

D. Salska, *Zrozumieć stomię*, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strze-
mińskiego w Łodzi, Łódź 2021

E. Czerka, *Rozwój potencjału dorosłych z perspektywy heutagogicznej*, *Rocznik
Andragogiczny*, Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji –
Państwowego Instytutu Badawczego, Radom 2009

K. Herda-Płonka, *Rola nauczyciela akademickiego w aktywizowaniu rozwoju stu-
dentów*, *Edukacja Humanistyczna*, nr 1 (28), *Pedagogium*, Szczecin 2013, s. 54.

dr Dorota Salska

SUMMARY OF PROFESSIONAL ACCOMPLISH- MENTS

Akademia Sztuk Pięknych
im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi

Faculty of Design

Łódź 2022

TABLE OF CONTENTS

54	1. Introduction, a timeline.
58	2. Selected artistic and design achievement.
	Description
59	a. The project
60	b. The beginnings
61	c. Description of the collectoin
68	3. Artistic and design achievements before completing the PhD (2008–2015)
72	4. Artistic and design achievements after completing the PhD (2015–2021)
80	5. Didactic work
86	6. Popularization of science and art
92	Bibliography

dr Dorota Salska

Master of Arts degree

I received my Master of Arts degree in the field of fashion design at the Faculty of Textile and Fashion of the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź on the 27th of June 2008.

Doctoral degree

I was granted the doctoral degree in the field of visual arts, in the artistic discipline of design arts by the Council of the Faculty of Textile and Fashion of the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź on the 19th of November 2015. Theme of the doctoral work: *Protective Shapes* – a collection of shaping lingerie for women after mastectomy.

Supervisor:

dr hab. Sylwia Romecka-Dymek,
professor of the Academy

Reviewers:

prof. dr hab. Lilla Kulka-Sobkiewicz,
prof. dr hab. Barbara Hanuszkiewicz

Employment in research units

Since 2016 I have held the position of an assistant professor as well as the head of the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio at the Institute of Fashion at the Faculty of Design of the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź:

2016–2017 – I ran a fashion design class – 3rd and 4th semester of part-time studies

2017–to date – I have supervised a class *Lingerie workshop, technology and materials science* – first cycle full-time studies

2016–to date – I have run a class *Lingerie and Leisure Clothing Design* – first cycle full-time studies, first and second specializations

2016–to date – have run a class *Technology and Materials Science* – first cycle full-time studies

Other employment

2003–2019 – I worked as a women's lingerie designer at the Lupoline company in Łódź

Prizes

- Prize of the Marshal of the Łódź Voivodship in the competition for the best post-doctoral, doctoral theses, MA and diploma works thematically connected with the Łódź region. I received the prize for my doctoral thesis and a womens *lingerie collection* 'Protective shapes' on the 16th of December 2016
- I was awarded a collective prize of the Rector of the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź on the 20th of December 2017.
- I received a 2nd degree prize of the Rector of the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź on the 19th of December 2019.

Selected artistic and design achievement. Description of the work

Description of achievements mentioned in Art. 219, section 1 item 2 of the Higher Education and Science Act of 20.07.2018 (Journal of Laws, 2020, item 85 as amended).

Title

Zrozumieć stomię – [Understanding Stoma] – a collection of specialist lingerie addressed to women with exteriorized abdominal stoma, and a monograph documenting the research and creative process.

INTRODUCTION, A TIMELINE

PASSION, ALONGSIDE TALENT, IS AN EXTREMELY important area which greatly influences the quality of life. It is a state of mind. It is my way of life which brings me joy and enthusiasm. It triggers positive emotions and stimulates my creative processes. It motivates me to work. The point is to fight for ones *goals, dreams, ones* life and to achieve all this with a sense of satisfaction and joy, not of frustration and stress. I have succeeded. As Iga Cembrzyńska used to say, passion requires a lot of effort, sometimes it is an ordeal but it gives satisfaction and a sense of happiness. It's love.

In 2008 I graduated with honours from the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź and I obtained the degree of Master of Arts in the field of fashion design. I began working for industry during my second year of studies. My artistic and design interests focused on lingerie and swimwear. This is still true today.

Between 2003 and 2019 I designed several thousand intimate apparel models for production – especially for the Łódź lingerie company Lupoline where I worked until 2019 as the chief designer.

Initially, as an assistant designer I gained the necessary knowledge in the fields of technology, materials science and production of womens *underwear*. *I concentrated on my intellectual growth, I aimed to improve my professional qualifications and those*

connected with womens lingerie construction.

I got well acquainted with theoretical and practical issues connected with techniques used in lingerie and leisure clothing design. In 2004 I completed a course in womens *lingerie construction, and a year later I was employed on the post of the chief designer. At the same time, between 2003 and 2008, while studying fashion design at the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź I created two diploma collections of lingerie: Pół żartem, pół serio* [Some Like It Hot] which was awarded a prize by the Ariadna company during the 2007 Diploma Fashion Show and a collection of bridal lingerie which went into production in Lupoline company.

In 2006 I designed lingerie for an advertising campaign for the Próchnik company and in 2007 – for the Bass Blue brand – the leading producer of hosiery. In July 2008 my original collection of womens *lingerie and leisure clothing entitled Erice* was launched. Designing lingerie became my passion and my way of life.

As the chief designer I created womens *lingerie for the Lupoline brand. Apart from catalogue pieces I designed independent collections of womens* undergarments for the French brand La Redoute, basic collections for chain stores Geant Poland and Auchan Poland (until 2006), and for Mediolano, Dea Fiori and Szame brands. Between 2006 and

2008 I designed nightwear for the leading German erotic brand Beate Uhse.

As the chief designer I was responsible for the aesthetic quality of the collections,

I analyzed trends, I worked on the conceptual and utility aspects of the lingerie. I selected fabrics according to the company's policy and the trends fashionable in a particular season.

I developed the technical and technological design concepts of particular pieces included in a given collection.

The Lupoline lingerie was presented many times during lingerie fairs: Bodywear Poland, Salon Bielizny, CPM Moscow and the Lingerie Show in Las Vegas. In 2012

I created an authorial line of women's lingerie inspired by the pin-up style, the first authorial collection of mastectomy undergarment which I presented during a lecture on the contemporary design in mastectomy lingerie. The presentation of the collection and the lecture took place during the international fair Bodywear Poland in April 2014.

Professional experience, the skill of formulating and solving design problems gained over the years, the need of self-improvement and upgrading my professional qualifications inspired me to undertake my research project (2013-2015), whose final effect is my doctoral work. The research concerning the issue of breast cancer in the context of design activities and the collection of mastectomy lingerie were realized thanks to the cooperation of the business sector – the Lupoline company with the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź, the Regional Multi-Specialist Center for Oncology and Traumatology of the Nicolaus Copernicus Memorial Hospital in Łódź, and the units providing psychological and practical support (associations and foundations of breast cancer survivors). The doctoral work and the lingerie collection were prepared with the aim of practical implementation.

In 2015 the Council of the Faculty of Textile and Fashion of the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź unanimously decided to grant me a doctoral degree in the artistic discipline of design. The doctoral collection *PROTECTIVE SHAPES – a collection of silhouette shaping lingerie for women after mastectomy* was described in a dissertation of the same title.

The collection of lingerie inspired by a woman's breast was an innovative form in clothing aesthetics which, apart from the purely functional modifications, answered psychological and social needs. The

phrase protective shapes' included in the title of the doctoral work may be understood literally or metaphorically. It refers both to the changes in the silhouette and the shapes suggested after the mastectomy procedure, and the possible forms of protection from the psychological discomfort for women after breast amputation. While working on the aesthetics, so important for mastectomy patients, and the appropriate design forming a new shape of their silhouette, I created lingerie which may help its users to feel feminine again.

Between the years 2015 and 2021 I created collections of lingerie for the Lupoline brand, several collections of special underwear for women after mastectomy and breast reconstruction, as well as an authorial women's *clothing and lingerie line* *Womans ID by Salska*. After years of working with oncology patients I began an analytic and research process focusing on stoma resulting from diseases of the gastrointestinal tract. In 2021

I presented the *Projekt stomia* [The Stoma Project] – specialist lingerie *Zrozumieć stomię* [Understanding Stoma] addressed to women struggling with gastrointestinal tract diseases which lead to exteriorization of abdominal stoma, and published a monograph *Zrozumieć stomię* [Understanding Stoma].

SELECTED ARTISTIC AND DESIGN ACHIEVEMENT. *DESCRIPTION OF THE WORK.*

Description of achievements mentioned in Art. 219,
section 1 item 2 of the Higher Education and Science Act of
20.07.2018 (Journal of Laws, 2020, item 85 as amended).

Appendix 1

Zrozumieć stomię [Understanding Stoma] – a collection of special- ist lingerie addressed to women with exteriori- zed abdominal stoma.

ZROZUMIEĆ STOMIĘ [UNDERSTANDING STOMA], is a research project whose result is a monograph of the same title and a collection of women's body shaping lingerie for stoma patients which takes into account medical parameters, the degree of the damage to the body and the deformation of the silhouette. Beneficiaries of this project are women who struggle with diseases of the gastrointestinal tract whose treatment involves surgical formation of stoma, commonly referred to as an artificial anus.

1. THE PROJECT

Abraham Maslow placed self-actualization at the top of his hierarchy of needs. Another representative of the humanistic approach in psychology, Carl Rogers, when discussing personal growth compares human beings to trees and explains that their universal striving is self-development. Trying to achieve it we set ourselves both simple goals and also more challenging ones and we do everything to achieve them. As a designer I have cooperated with female oncology patients for many years and I have set myself goals and taken up design challenges connected with my need to bring help to women who found themselves in a demanding life situation. *Projekt stomia* [The Stoma Project] is addressed to a target group struggling with gastrointestinal tract diseases and issues related to abdominal stoma. The monograph *Zrozumieć stomię*

[Understanding Stoma] (ISBN 978-83-66037-93-9 – CD) (Appendix 1) is the research and analytical part of the project. It includes information necessary to understand the issues connected with the gastrointestinal tract diseases in the context of project tasks (Chapter 1), and fully documents the research and creative process (Chapters 1 and 2). In the monograph I carry out an in-depth analysis of the issues related to stoma and I emphasize the importance of knowledge of the anatomy of female body marked by a surgical interference and specific utility requirements in designing stoma lingerie.

I delineate the essential psychosocial changes which result from the stoma procedure and explain the influence of the specialist lingerie on the physical and psychological functioning of a woman after the operation. I also refer to psychosocial and sexual difficulties faced by the patients which inspired me to create the collection of specialist intimate lingerie. The detailed report on the aesthetic and practical requirements was based on the results of a social survey. The material included in the research part served me to create design objectives for the lingerie collection for stoma patients. The detailed characteristics of the collection are incorporated in the design part of the monograph.

The abdominal stoma is not only a necessity and a physical inconvenience thank to which one can survive and function *normally* to a certain extent. It is

fundamentally a *social incapacity* which may be a result of poor stoma siting or insufficient preparation of the patient to the life after the procedure. For some women it is a necessary life-saving procedure, but for most of them it is a stigmatizing burden which robs them of their femininity, joy and desire to live. Every surgical intervention into the human body changes its appearance. In the case of the stoma procedure, the creation of the artificial anus in the anterior abdominal wall, the surgery not only lowers the patients *physical fitness but it also causes mental changes, depression and withdrawal from active professional and social life. In the monograph documenting the design process I refer to social exclusion, stereotypes, stigmatization of stoma patients, their reduced quality of life, loneliness and social isolation caused by the stoma. I prove the existence of a mental need of the patients to possess lingerie which is attractive in its design aspect and at the same time facilitates their functioning and allows them to return to active family, social and professional life. Finally, I refer to the existing market offer of specialist lingerie. The analysis of the stoma lingerie market made it clear that thousands of women in Poland were in a tragic situation. The lack of any Polish stoma lingerie forced me to take action. As a designer I have worked with female oncology patients for many years and I am fully aware of the therapeutic effect of functional lingerie and its positive influence on the quality of life, also in its mental sphere. I conduct research, I analyse the gathered material and I design lingerie which will bring joy to women, improve their quality of life and help them become active professionally and socially. I select **Zrozumieć stomię** [Understanding Stoma], the two-line multi-product collection for female stoma patients and a monograph of the same title as a design achievement, unique in its construction and technological aspects which is the culmination of my work as a designer of specialist female lingerie to date.*

2. THE BEGINNINGS

Cancer diagnosis and the procedure of creation of the abdominal stoma are one of the most stressful experiences for the patient. It is still a taboo subject, too *inelegant* to be discussed in the media. In January 2020 I began research connected with gastrointestinal tract diseases and surgically constructed stoma. The aim of the research was to acquire in-depth knowledge on the subject of stoma in the context of

design activities. In my doctoral dissertation entitled *Kształty ochronne* [Protective Shapes] focusing on issues related to breast cancer, I write that specialist underwear apart from ensuring users *comfort has another basic function – it restores the feeling of security and self-confidence in women. My long experience of a special task designer*’ has taught me that functional lingerie has a huge therapeutic effect.

To create a conscious design, in February 2020 I began cooperation with the Colon Cancer Unit (CCU)¹ at the Regional Multi-Specialist Centre for Oncology and Traumatology of the Nicolaus Copernicus Memorial Hospital in Łódź. I received support from the doctors, medical staff, employees of the foundation and last but not least, from the female stoma patients. My work was supervised by Jan Morawiec, MD, PhD – a general and oncology surgery specialist, the CCU coordinator, and Agata Wąsik, MA – an oncology nursing specialist, a stoma nurse. I began the research and analytical process preceding the design tasks by exploring the stoma lingerie market, that is the availability of the products in the contexts of needs and expectations of the clients – women with a stoma.

The gathered knowledge allowed me to form several hypotheses:

1. There is no Polish specialist lingerie for women with stoma.
2. Possessing underwear with appropriate technical parameters and an appealing visual form would have a considerable positive influence on the women’s life both in its physical and mental sphere.
3. Possessing underwear with appropriate technical parameters and an appealing visual form would have a considerable positive influence on the women’s intimate life.²
4. Giving up intimate life by the women is connected with the fact that there is no lingerie which would protect the ostomy bag during an inter-course.

These hypotheses gave rise to the idea of creating a collection of specialist lingerie whose main aim is to protect the women’s health, improve their quality of

1. CCU to utworzony w Regionalnym Ośrodku Onkologicznym WWCOiT im. M. Kopernika w Łodzi zespół wielodyscyplinarny zajmujący się problematyką chorób jelita grubego, głównie choroby nowotworowej.

2. D. Salska, *Zrozumieć stomię*, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, Łódź 2021, s. 37.

life, allow them to go back to intimate relations and to once again engage in interpersonal contacts. Thanks to my cooperation with surgical oncology specialists I prepared research material which explained the medical issues connected with stoma and the consequences of surgeries in the context of the deformation of natural body shape. The systematized medical knowledge, necessary to form and develop basic utility objectives, allowed me to create construction and technological solutions introducing new quality into the way of thinking about specialist underwear. The analysis of the research material enabled me to establish the most important issues in regard to functionality of the stoma lingerie.

Thanks to my cooperation with Łódź stoma patients gathered around the CCU I conducted social research whose aim was to identify the needs and expectations and note suggestions connected with specialist lingerie for women with stoma. The research included 50 randomly selected women with stoma aged 18 to 55. The respondents included members of the foundation *Łódzcy Zapaleńcy* and patients of the Colon Cancer Unit. I analyzed the research material necessary to form project objectives. The chosen research method proved to be the best way to establish guidelines concerning the key technical and design issues which I analyzed and included in the creative process. The detailed description of the actions undertaken may be found in the design part of the *Zrozumieć stomię* [Understanding Stoma] monograph. The analysis of the gathered material allowed me to formulate the design and utility concept of the collection and to establish the medical parameters which it should possess. It enabled me to determine the respondents *expectations concerning design which should offer them a wide choice of lingerie assortment adjusted to the needs of the target group regardless of its members age or level of deformity of the body resulting from the stoma surgical procedure.*³

In response to the results of the survey I created a collection consisting of models which can be freely mixed and matched. I designed original everyday underwear and evening lingerie meant for intimate contacts. The stoma procedure disrupts the intimate life, and sexual contacts become extremely uncomfortable. The psychosocial complications as well as the body dysmorphic disorder cause changes in intimate relations and lack of suitable lingerie which would cover the ostomy bag increases the patients’ reluctance and significantly limits their sexual activity. Women with stoma often express their need to

possess lingerie which on the one hand would conceal their imperfections by covering and holding the ostoma bag in place, and on the other would meet their aesthetic expectations, making them feel attractive.

3. THE DESCRIPTION OF THE COLLECTION

Stoma lingerie is a special kind of clothing addressed to a specific user and its specialist character is defined by design requirements not present in underclothing for healthy women. It possesses much higher performance parameters, in its visual aspect it resembles lingerie worn before the stoma procedure. Apart from its purely utilitarian function, stoma lingerie reinforces the feeling of safety, protects, conceals scars and first and foremost – allows its user to go back to interpersonal contacts. *Zrozumieć stomię* [Understanding Stoma] collection goes beyond the ordinary perception of lingerie. It is unique, innovative and pioneering. It fuses modern design with functionality. On the basis of the analysis of the research material and developed project objectives of the collection and the stylistic concept which took into account the results of each of the studies, I created a collection of lingerie consisting of two lines: Basic and Intima.

Basic Line

Basic is a lingerie line for everyday use addressed to women who value their comfort, but also original form, plain, technologically advanced materials and subtle lace. My ambition was to create universal models for everyday use, adjusted to the needs of a wide group of women with stoma. The analysis of the research material concerning the medical aspects validated my design concept. The place where stoma is placed is an individual matter, it depends on the type of the stoma and the physique of the patient. This makes it impossible to unify the design of the lingerie. Thus, I varied the height of the briefs’ waist and of the two internal pockets so as to make the design appropriate for the widest possible group of users.

Taking into account the medical aspect connected with the potential surgical and dermatological complications, I analysed the available lingerie textiles and chose the certified knitted and elastic fabrics produced by Lauma company. In the design process I used light, soft, technologically advanced fabrics with slightly compressing

3. D. Salska, *Zrozumieć stomię*, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, Łódź 2021, s. 45.

properties. I matched textiles in a measured manner to make the stoma lingerie functional but also to achieve a masking effect so it would conceal imperfections of the body resulting from the surgery. I intentionally limited the colour palette to black.

Functional objectives for the Basic line:

- varied height of the briefs' waste to conceal the ostoma bag whose location depends on the type and localization of the stoma,
- finishing of the briefs which would not cause pressure in the area of thighs, abdomen and buttocks,
- **fine internal pocket for the ostomy bag** (the direct contact of the bag with the sensitive skin of the abdomen often leads to the feeling of discomfort, and even to skin irritation and dermatological complications),
- in the assortment of the bodysuit type – innovative design solution which facilitates access to the ostomy bag without the necessity of taking off the lingerie,
- design solutions reducing the discomfort of using the lingerie, optimally minimizing the problem of emptying the ostomy bag (in the case of ileostomy there are large quantities of the matter – approx. 500-800 ml, and during the first months after the surgery even 2 litres per day, which forces the patient to change or empty the bag every several hours. In the case of colostomy there is less faecal matter and it is possible to change the bag even once per day),
- innovative technological solutions which allowed me to create expanding underwear (the faecal matter systematically filling the ostomy bag causes its expansion).

The Basic line, that is lingerie for everyday use, is addressed to women who value modern design combined with functionality. Innovative and pioneering solutions influencing the quality of the lingerie are a result of research and tests on a control group of 10 women with permanent stoma (3 women with colostomy, 7 with ileostomy). As a designer of lingerie (in this case of functional underwear) I listened to the opinions of the future users of the clothing which set the direction for my design. Suggestions and remarks of the women and the elimination of technical and technological errors which appeared in the prototypes allowed me to achieve the desired effect. As a result, in accordance with the practical objectives, I designed and realised a **pioneering**, modern, innovative and multifarious Basic line which was an

answer to the target groups *psychosocial needs and had a positive influence on the patients* quality of life. The Basic line is diverse – it consists of six specialist bodysuits adapted to various types of stoma, specialist briefs of different design adjusted to the needs of a particular customer, and bras which complement the collection. Each of the pieces possesses an inner pocket which protects the user from direct contact with the ostomy bag to eliminate discomfort and potential dermatological complications.⁴ While in the case of the briefs the utility issues connected with access to the bag are not problematic, in the case of the classic bodysuits the lack of control over the appropriate position of the ostomy bag or the inability to freely empty it without undoing the lingerie eliminated this type of underwear from usage. Meeting the expectations of the stoma patients I created six original construction solutions concerning a stoma bodysuit thus making it possible for the target group to use a wider assortment of women's lingerie.

I designed the first piece in such a way as to make the side elements of the bottom part of the garment overlap on the central slimming panel. This enables the wearer to access the ostomy bag placed in the pocket and empty it without taking off the lingerie. In the 2nd bodysuit I presented a solution in which I used side slits in the hip area, which allows the wearer to easily access the ostomy bag. The slits resemble pocket openings.

According to the control group of 10 women with stoma the expandable body no. 3 deserves special attention. Two side panels fastened with a 3-row hook and eye clasp enable the wearer to increase the size, which helps to avoid discomfort. This solution is an alternative to classic support belts which have a hold on the abdominal walls and are worn by the stoma patients on top of regular underwear.

In model no 4 I used a solution consisting of creating free space above the waist line, which makes it easy to access the ostomy bag.

Piece no 5 has side panels overlapping on the whole length of the central part of the bodysuit. In this case the inner pocket for the ostomy bag reaches an elastic band which is located under the bust line. It is a solution especially recommended for women with stoma sited higher on the body.

I designed an *expandable basque* located in the frontal lower part of the bodysuit in piece no 6. Lifting it or folding it back allows the wearer to easily access the

4. D. Salska, *Zrozumieć stomię*, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, Łódź 2021, s. 50.

bag placed in a double inner pocket. The detailed technical description together with technical drawings illustrating the innovative and pioneering solutions thanks to which everyday activities connected with hygiene or emptying the ostomy bag from the faecal matter become possible are included in the 3rd chapter of the monograph *Zrozumieć stomię* [Understanding Stoma].⁵ Each piece of the Basic collection may be produced in any size and colour variant.

Intima Line

A return to sexual activity after the stoma procedure requires time and an individual approach. The issue lies not only in the medical intervention, but first and foremost in the psyche of women whose perception of their sexuality has been altered. The greatest problem after the stoma procedure is the process of accepting oneself which is an individual matter.

*After the stoma procedure people feel different physically and mentally. The return to the psychosexual life depends on the coexistent diseases and the type of operation the patient has undergone. Certain emotional, physical and technical difficulties occur in the intimate relations.*⁶

In the case of women with stoma going back to active sexual life depends on the phase of the disease, but primarily on their emotional state connected with their lack of acceptance of the situation, shame, discomfort and fear of rejection.

The appropriate lingerie giving women a sense of security and comfort can play a major role in women's return to intimate relations.

On the internet website of the Stomalife foundation in the section containing advice for stoma patients the question: *How can I mask my ostomy bag when I am with my partner?* is thus answered by a psychologist: *You may use smaller and more discreet ostomy bags. You may try out sexy lingerie and **cover the ostomy bag with a neckerchief or scarf.*** In her article *Życie seksualne po wyłonieniu stomii* [Sexual Life After Stoma Procedure] Anna Śmiżewska⁷ writes: *Another solution may be covering the ostomy bag so it does not directly touch the skin. **The covering may be made of cotton or a sensual material like satin.*** Both quotes once again prove the validity of the hypothesis about the absence of stoma lingerie, especially that used in intimate circumstances.

My research allowed me to identify and explore the expectations of women who underwent the operation. Their answers to the open question: *What qualities should stoma lingerie for intimate purposes possess?* enabled me to gather the necessary data concerning the aesthetic and functional aspects of nightwear. The results of the survey defined the expectations of the respondents as to the visual and practical side of the lingerie. The respondents required lingerie with attractive design which would at the same time have technological solutions facilitating their physical contacts and protect the ostomy bag.⁸

The analysis of the aesthetic and technical needs of the end-users finally allowed me to develop a stylistic concept and establish design objectives of the boudoir stoma lingerie collection. The Intima line was designed to provide women with aesthetically pleasing and comfortable pieces. I created a design offer of unique forms adjusted to the needs of women with stoma who are sexually active. Its aim was to make women feel secure and help them recover their sense of beauty, femininity and self-confidence significantly diminished by the surgery. In accordance with the suggestions of the stoma patients I designed lingerie for special activities which would not cause discomfort during its use and enable and facilitate intimate contacts without the necessity of uncovering the body or the ostomy bag. Bearing in mind the formulated hypotheses and the guidelines taken from the research results I created a line which takes into consideration medical parameters and functional aspects connected with them, and which additionally offers a wide range of products and designs based on my original artistic concept.

Since the choice of lingerie type depends on the wearers *age and her mental and physical state, the Intima line is a design offer addressed to a wide group of women with stoma. As a result, the created collection is diverse and adjusted to the needs of stoma patients. The technological aspect common for all the models is an inner pocket which protects the woman's body from direct contact with the ostomy bag. The Intima line*

5. D. Salska, *Zrozumieć stomię*, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, Łódź 2021, s. 53.

6. BB Kotoro psychoonkolog, www.onkonet.pl/dp_stomia_aktywnosc_seksualna.php.

7. Specjalista pielęgniarstwa onkologicznego Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Wrocławiu.

8. D. Salska, *Zrozumieć stomię*, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, Łódź 2021, s. 50.

includes pieces with an opening in the crotch area so as to offer women comfort during physical contact without the necessity of taking off the lingerie protecting their body and soul.

Inspired by the burlesque aesthetics, the rich decorativeness, sumptuousness and subtle eroticism I used elastic velvet, sequins, lace and feathers. My intention was to give a new meaning to the word *sensuality* in the context of stoma. Intima means mild eroticism with unique character in a sophisticated, seductive version. By creating boudoir lingerie I defined my own vision of intimate stoma lingerie.⁹

The models of the Intima line combine comfort, sensuality and functionality. The line includes camisoles with garter belts, a slip and a negligee, several types of body suits, babydoll slips, garter belts, briefs, lingerie sets with bras and corsets.

The detailed description of particular pieces together with technological documentation is presented in the monograph *Zrozumieć stomię* [Understanding Stoma].¹⁰ The Intima line is consistent in terms of design and fabrics, which allows the users to freely match the pieces. The boudoir lingerie collection is an answer to women's emotional needs which result from psychosexual complications caused by the stoma. Women with stoma struggle with increased psychosocial stress, which has a distinctive effect on their mental state. The stoma and changes in their physical appearance cause depression and severe mental trauma, which leads them to limit their sexual activity. Fear of rejection by their partners, embarrassment, discomfort, no possibility of concealing the ostomy bag and postsurgical scars result in avoiding intimate contacts, which has a negative effect on the quality of their life.

My design intention is to give a new meaning to the word *sensuality* in the context of stoma. It is for stoma patients that I create lingerie which is a luxurious pleasure with a seductive note. The Intima line means subtle eroticism designed for women who value functionality.

The stoma lingerie collection which includes the Basic and Intima line is a design offer based on an original artistic concept. First and foremost it is a form of protection from mental and physical discomfort for women with stoma who feel robbed of intimacy, are aware of their many problems and limitations and often cannot find ways to deal with the new situation. After the stoma procedure they struggle with the sense of lost beauty and positive body image, with the feeling of loss of their identity,

and as a consequence – of the world in which they lived before.¹¹

Social support becomes especially important in the context of stoma. Integration, the sense of belonging to the society allows one to better define one's identity. In the recent years thanks to the development of the social media we observe fundamental changes in the way the disease is discussed publicly. More and more women with stoma decide to publish their image, thus breaking down the taboo. Social media and the Internet encourage stoma patients to greater openness. The web obliterates boundaries, connects and unites the ostomy community, improving their quality of life. Such behaviours aid full social adaptation. The adaptation process is also based on understanding that the surgery was the only solution and gave the patient a chance for further life which is different but not worse.

With the monograph *Zrozumieć stomię* [Understanding Stoma] and the collection of functional lingerie I break down the taboo connected with discussing stoma in public, I counter social exclusion, and last but not least, I present **the first Polish** lingerie collection for women with stoma – a collection which addresses their physical and mental needs.

Im 37, Ive been suffering from Crohns disease since I was 20. The chronic disease and lack of effects of the conservative treatment resulted in the decision about the operation. Ive had stoma for 6 years. It entered my life unasked for. In the beginning it was rather my enemy than a friend. Each day was a great lesson in tolerance and self-acceptance...

Thanks to projects such as this one, life with stoma becomes easier. I know that I can feel comfortable, beautiful, feminine and sexy. And stoma doesnt have to take it away from me. My body is my autobiography and Dorotas designs are its cover.

Monika Leder-Jankowska, stoma patient

The stoma lingerie collection together with the documentation of the design process have been presented in Poland and abroad many times. The first presentation of the Basic line took place

9. D. Salska, *Zrozumieć stomię*, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, Łódź 2021, s. 51.

10. D. Salska, *Zrozumieć stomię*, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, Łódź 2021, s. 51.

11. D. Salska, *Zrozumieć stomię*, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego, Łódź 2021, s. 22.

during an individual exhibition *Zrozumieć stomię* [Understanding Stoma] which was held in the spaces of the Consulate General of the Republic of Poland in Lyon. The exhibition opening took place on the 19th of October 2021.

The design cycle of intimate stoma lingerie was presented during the trend forum of the international bodywear trade fair Salon Bielizny 2021 which took place in Rzgów, near Łódź, and also during the collective exhibition of works by academic teachers of the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź *Sztuki piękne / sztuki projektowe* [Fine Arts / Design] which celebrated the 30th anniversary of cooperation between Łódź and Lyon. The exhibition opening was held on the 15th of October 2021 in Lyon. In December 2021 I presented a functional stoma bodysuit and negligee at the Titanicas Gallery of the Vilnius Academy of Fine Arts along with a film documenting the process of creation of the *Zrozumieć stomię* [Understanding Stoma] collection.

The great public interest in the issues addressed by my design work is a source of my satisfaction and motivation. Although merely two months have passed since the premiere presentation of the stoma lingerie collection, it has been discussed on the hellozdrowie.pl portal, in the Modna Bielizna quarterly and in a TV show Pytanie na śniadanie. Until recently it had been a taboo subject. Today I hope I will begin a public debate on improvement of the quality of life of women with stoma.

The research work, the monograph *Zrozumieć stomię* [Understanding Stoma], and finally the lingerie for women with stoma are regarded by specialists in the field of medicine and art as necessary and as answering the needs of patients through its design.

Doctor of medicine Anna Rychter, an oncologist and radiotherapist writes:

Zrozumieć stomię [Understanding Stoma] and the collection of lingerie for stoma patients by Dorota Salska, PhD are an innovative and greatly needed endeavour. I have been treating rectal cancer for 20 years. I assist patients observing their struggles with stoma. I see their fear, defiance and later their sense of otherness and rejection and even embarrassment. I see how stoma limits their participation in normal life. The lingerie created by Dorota Salska, PhD shows beauty and her understanding of the problem. It can

give back to women wearing it their joy of life and hope, it may influence their return to health and it can certainly help them regain their sense of dignity and self-worth.

I like the connection of art with life and medicine.

I think that this work will give hope to many women affected with stoma. I wish the lingerie could become available to my patients. I will gladly prescribe it, so that they may return to health more quickly.

Łukasz Rajchert, MD, a specialist in general surgery and surgical oncology, the author of the Primary Cancer Prevention Programmes for the Łódź Voivodeship writes:

The monograph by Dorota Salska, PhD proves that there still exist researchers whose main goal is not to multiply data but to really help people whose fight for life required accepting a new image of their body. During cancer therapy we encounter the problem of accepting stoma by many of our patients on an almost regular basis. Dorota Salskas work perfectly conveys how important it is not only to understand the issue of the artificial anus, the anatomical determinants in the construction of the large intestine and of the abdominal wall from the medical point of view, but also to take into account the psychological, mental and sexual sphere of patients lives which are also affected by the stoma. While I use the term patient it is more appropriate to simply say human, because although usually stoma becomes a permanent part of peoples lives, they dont function as patients but as survivors. Thanks to Dorota Salskas implemented projects many of them will be able to return to life in its full, unlimited beauty. On the basis of my analysis of the medical part of the monograph by Dorota Salska, PhD I can say that while preparing to write her innovative work she put a lot of effort to study human anatomy, to get to know various surgical aspects of techniques used in stoma procedure and to examine mental and psychosocial issues concerning the patients in whose treatment it was necessary to construct an artificial anus. Her work resulted in the creation of a concise, substantive text which allows the reader to get to the bottom of the problem. An equally in-depth analysis was made concerning the issues of stoma complications and the everyday life of persons living with a stoma, including all the limitations which they encounter daily during various activities. Furthermore, Dorota Salska points the readers attention to the significant fact that the ostomy bag is not a normal prosthesis which substitutes for a removed

organ, but rather a dynamic form which, for example, changes its volume with the growing amount of the faecal matter. Another up-to-date point discussed in the monograph is the support for people with stoma which they receive on the Internet and in social media. What is worth mentioning is the fact that the author points to solutions which, thanks to the results of her work, will allow people with stoma to return not only to their normal social and professional life, but will also help them mend the intimate and sexual sphere which is often omitted in papers concerning the rehabilitation of patients after oncological treatment. The research part contains a very coherent plan, the project and its realization allow to find and analyse reliable data which make it possible to form final conclusions. The open questions included in the survey addressed to the study group offer an opportunity for further work and development of the subject undertaken by Dorota Salska. The monograph may be seen as a seed from which new research in the field of psychology and sexology will bud.

The analysis of the design part offers pure pleasure of coming in contact with intimate etherealness, the designers taste and ones own imagination inspired by the femininity of particular pieces. What catches the readers attention is the precision of thought in every practical aspect of the lingers construction which by no means damages the lightness and the lace-like quality of the designs.

All presented pieces are beautiful and constructed with taste, knowledge and truly feminine intuition. In my opinion the lingerie could be worn with satisfaction by any woman not even knowing its special purpose. If anything more could be expected from the author, then it would only be a similar, equally comprehensive offer of lingerie, swimwear and nightwear for men with stoma.

To sum up, the monograph *Zrozumieć stomię* [Understanding Stoma] is an exceptional, truly all-encompassing work (as it combines knowledge in the field of art, medicine and psychology) which at the same time addresses a significant issue present in our everyday life. The monograph by Dorota Salska, PhD is free from any substantive or medical deficiencies. The analysis is performed in a correct manner and the conclusions consistently show that there is a need for lingerie for female stoma patients which would allow them to fully regain their sense of femininity and self-confidence in the surrounding world.

Furthermore, I feel that if in our world there could exist the so much needed Ministry of Empathy, Dorota

Salska, by acclamation, should hold the function of its first Minister.

Professor Mariusz Włodarczyk, a designer, a specialist in the fields of industrial design, applied graphics and interior design writes: (...) I can say with full conviction that the presented work is valuable as a design study of lingerie for users with special needs, that is women with stoma, and as a model example of a case study of this type of design activities. I admire the deeply humanitarian approach of the Author to people in unfavourable circumstances, to women who struggle with dramatic situations. I greatly appreciate her sensitivity when in the last sentence she writes about her reasons for undertaking the work – all is done to bring joy to another human being. I rate highly the manner of solving the design problems which was based on expert knowledge and the conducted research. I see maturity in the way actions were undertaken which is visible in the comprehension of the complexity of the design process and the awareness of the existence of its various aspects. The work by Dorota Salska, PhD is an answer to the needs of many users, it is creative and has potential for further development (...).

I am happy that my stoma lingerie was also warmly received by the circles of brafitters and bodywear bloggers. Katarzyna Kulpa, the author of a body-positive blog about lingerie www.stanikomania.pl, writes: (...) I would like this collection to go beyond the sphere of designs, or at least, I would like it to inspire lingerie producers and vendors. While lingerie for women after breast surgery has been present in public discourse for a long time, the needs of people with stoma are still a relatively new topic discussed mainly in the context of functionality, not style. Dorota Salska, an assistant professor at the Faculty of Design of the Łódź Academy of Fine Arts wants to change that approach. She designed a whole collection of boudoir lingerie full of lace, velvet and sequins addressed to women with stoma (...).

Women with stoma are among us, they deserve respect, unlimited social life, joy of intimate contacts and return to the life they led before the stoma procedure.¹²

With my monograph *Zrozumieć stomię* [Under-

12. D. Salska, *Zrozumieć stomię*, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzebińskiego w Łodzi, Łódź 2021, s. 11.

standing Stoma] I provoke public debate on the subject of stigmatisation and social exclusion of people with stoma. I refer to psychosocial and sexual complications which influence their quality of life and I speak out against low social awareness.

Aims:

- **to saturate the market** with an extensive offer of products and designs based on the authorial artistic concept;
- **to improve the quality of life;**
- **to protect health;**
- to introduce innovative, **pioneering** technological solutions influencing the health and safety of women after the stoma procedure;
- **to raise social awareness**, sensitizing the public to the needs of stoma patients connected not only with understanding the disease, its progress and treatment stages but also their physical, emotional and mental condition;
- to restore the women's sense of security (physical protection of the stoma and the ostomy bag) and self-confidence (design and offer of the collection) which have been diminished by the surgery;
- **to counter social exclusion;**
- to promote prevention of gastrointestinal tract diseases.

Results:

- health protection;
- presentation of the first Polish innovative and pioneering collection of specialist lingerie for women with stoma;
- **popularization of innovative and pioneering technological solutions** applied in stoma lingerie;
- **the innovativeness of the first Polish collection directly fulfilling the social need and improving the quality of life** of women with stoma is defined by a **fundamental change** (in comparison with the available underwear) in the applied technological solutions which **influence the safety, appearance and comfort of the user;**
- popularisation of knowledge concerning the issues connected with stoma in a social and design context;
- the supportive **therapeutic effect** for female cancer survivors, stress reduction;
- **prevention of social exclusion;**

• identification of expectations and needs of women with stoma;

• **social discourse, information flow.** Public presentations of the lingerie collection and monograph *Zrozumieć stomię* [Understanding Stoma] are documented in Appendix 3 – *Didactic Work, Popularization of Science and Art:*

- the international bodywear trade fair *Salon Bielizny*, September 2021
- the Consulate General of the Republic of Poland in Lyon, October 2021
- the Titanicas Gallery, Vilnius, December 2021
- presentation of the collection on the hellozdrowie.pl portal, December 2021
- presentation of the collection in a TV show *Pytanie na śniadanie*, December 2021
- publication of the monograph including the technical and technological documentation and photographs of stoma lingerie pieces from the *Zrozumieć stomię* Understanding Stoma] collection
- <https://asp.lodz.pl/index.php/pl/bwydawnictw-monografie/3033-zrozumiec-stomie-ksiega-stomii-dokumentacja-procesu-tworczego>
- *Zrozumieć stomię* [Understanding Stoma] monograph ISBN 978-83-66037-93-9

ARTISTIC AND DESIGN ACHIEVEMENTS BEFORE COMPLETING THE PHD

2008–2015

I AM A DESIGNER WITH SIGNIFICANT PROFESSIONAL achievements. While working as the chief designer in Lupoline company in Łódź I perfected my design skills and gained new experiences which resulted in my research work. I am the author of several thousand of womens *lingerie pieces which went into production in the years 2008-2015. I also created authorial collections ordered by Polish and foreign lingerie companies. My work involved designing swimsuits, womens underwear for everyday use (pyjamas, bras, bodysuits, slips, half slips, briefs), and since 2014 – specialist underwear for pregnant and nursing women. In that period the first collection of lingerie for women after mastectomy was created.*

My artistic and design activity between 2008 and 2015 included:

- 26 catalogue collections (755 models) of lingerie produced by Lupoline company;
- non-catalogue pieces produced by the foreign contractors of the Lupoline company (Dea Fiori, Mediolano, Astratex, La Redoute, Beathe Uhse, Lisa Lingerie);
- non-catalogue pieces produced by brands such as Szame, Mediolano, Happy Mum, Dea Fiori, Lovecode Lingerie;
- lingerie for pregnant and nursing women produced by Lupoline company;
- 2 swimsuit collections for 2016 and 2017 season;
- approx. 50 authorial pieces created for companies such as: Kinga, Sextil – Boccara Line, Intima Line, Gorsenia, Mitek, Intymna.

DESIGN TIMELINE

BEFORE COMPLETING THE PHD

2008 2015

2008

Lupoline lingerie collection for fall–winter 2008/2009

Lupoline lingerie collection for spring–summer 2009

Non-catalogue Lupoline lingerie (online shop)

Separate Lupoline lingerie collection for La Redoute brand

Separate Lupoline lingerie collection for Szame company (Polish lingerie retail store)

Collections of erotic lingerie for Beate Uhse brand

Diploma collection of bridal lingerie

2009

Lupoline lingerie collection for fall–winter 2009/2010

Lupoline lingerie collection for spring–summer 2010

Non-catalogue Lupoline lingerie

Separate Lupoline lingerie collection for La Redoute

Lingerie designs for Sextil company

Lingerie design for Kinga company (cooperation until November 2009)

Cooperation with Mitek company, a leader in corrective lingerie

Authorial lingerie and lingerie-inspired outerwear collection *Erice*

2010

Lupoline lingerie collection for fall–winter 2010/2011

Lupoline lingerie collection for spring–summer 2011

Lupoline non-catalogue lingerie – approx. 15 pieces per month

Lingerie designs for Kinga company – 10 pieces, 3 of which were included into spring–summer collection 2010 *Las Vegas, your inspiration* (camisole *Fantasy*, negligee *Fantasy*, corset *Diamond*)

Lingerie collection for Sextil company, Passion Line, Boccara Line

Lingerie collection for Gorsenia company

2011

Lupoline lingerie collection for fall–winter 2011/2012

Lupoline lingerie collection for spring–summer 2012

Lingerie design for Dea Fiori brand

Lupoline Erotica non-catalogue lingerie

Separate Lupoline lingerie collection for a French mail-order company La Redoute

2012

Lingerie collection for women after mastectomy

Lupoline lingerie collection for fall–winter 2012/2013

Lupoline lingerie collection for spring–summer 2013

Lingerie design for Dea Fiori brand

30 types of women's camisoles – Boccara line – for an online shop Intymna.pl

Pin-up lingerie collection

2013

Lupoline lingerie collection for fall–winter 2013/2014

Lupoline lingerie collection for spring–summer 2014

Lingerie collection for spring–summer 2014 for Dea Fiori brand

Non-catalogue lingerie pieces for an online shop www.bielizna.cc

2014

Lupoline lingerie collection for fall–winter 2015/2016

Lupoline lingerie collection for spring–summer 2015

Lingerie design for Dea Fiori brand

Lingerie collection for nursing and pregnant women

Lingerie collection for mastectomy patients

2015

Lupoline lingerie collection for fall–winter 2016/2017

Lupoline lingerie collection for spring–summer 2016

Lingerie collection for Dea Fiori brand

Children's lingerie collection for Astratex brand

Lingerie collection for nursing and pregnant women

Lingerie collection for Mediolano brand

Swimsuit collection for 2016

Lingerie collection for Lovecode Lingerie brand

Mastectomy lingerie collection for cancer survivors which forms a part of the research work *Kształty ochronne* [Protective Shapes] – a collection of lingerie for women after mastectomy. Doctoral work.

ARTISTIC AND DESIGN ACHIEVEMENTS AFTER COMPLETING THE PHD

2008–2015

Creativeness fulfills the need of esteem and self-actualization

Abraham Maslow

IN 2016 MY DOCTORAL WORK AND THE SPECIALIST lingerie collection for women after mastectomy was awarded by the Łódź Voivodeship Board (Resolution No 807/16) with the Prize of the Marshal of the Łódź Voivodship in the 17th edition of the competition for the best post-doctoral theses, doctoral theses, and MA and diploma works thematically connected with the Łódź region.

Since 2016 my professional activity has not been limited solely to the field of lingerie industry. In September 2016 I won the competition for the head of the newly created Lingerie and Leisure Clothing Design Studio and was employed on the post of assistant professor at the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź. I focused on creating my own original teaching programme in lingerie and leisure clothing design. Simultaneously I worked for industry as the chief designer of lingerie. It is a special kind of art, undervalued, overlooked but extremely important from the consumers point of view. *Whether it is a lace, seemingly banal piece of garment or a highly specialised functional lingerie set, it requires from me the same approach, conducting an in-depth analysis of the end-users needs and putting my knowledge of female anatomy in practice.* As the chief designer of the Lupoline brand I still created two basic lingerie collections per season, collections referring to current trends, and also specialist plus-size lingerie

for women with fuller bust. I designed functional lingerie and recreational clothing for pregnant and nursing women. In the years 2016-2017 I created maternity lingerie for the Happymum brand. Each type of lingerie, especially specialist pieces, requires from me individual design approach, e.g. while working on plus-size lingerie I have to pay special attention to its functional and compressive qualities, the correct breast support and taking the strain off the spine. When designing underwear for pregnant women I concentrate on the processes taking place in the body of an expectant mother and the medical and functional parameters the lingerie should possess. I apply my knowledge in the field of materials science and customizing technologies. Between 2016 and 2019 apart from the Lupoline brand I created designs of women's lingerie for such companies as: Mediolano, Astratex, Lovecode Lingerie and Dea Fiori. My lingerie designs are diverse, which results from the different needs of customers – from luxurious pieces, richly adorned with embroidery, a multitude of embellishments and sophisticated finishing touches to minimalist, almost ascetic basic lingerie. In my everyday work I undertake various design challenges which compel me to constantly search for new solutions and which require versatility and creativity. As a designer I analyse lingerie trends and follow technological novelties. I develop original construc-

tion solutions, create design and styling concepts for particular lingerie pieces which take into account technical parameters and aesthetics appealing to the products end-user. I monitor the quality of workmanship of the designed lingerie from the moment of the creation of the design, through the prototype phase to the production phase. Every year I take part in lingerie fairs in Lyon and Paris (Salon International de la Lingerie). Participation in trade fairs is the basis of a designers work. During such business trips I review the offer of fabric and bodywear accessories producers and enter into contracts. I follow WGSN¹³, blogs and fashion channels, I participate in conferences on the subject of forecasting trends organized by the Fashion Snoops and Concepts Paris addressed mainly to the bodywear industry.

Woman's ID by Salska

Fashion is not something that exists in dresses only. Fashion is in the sky, in the street, fashion has to do with ideas, the way we live, what is happening.

Coco Chanel

My longing for independence led me to create my own fashion brand. The authorial idea for the **Womans ID by Salska** brand was based on the fusion of my design dna and fashion. Since 2016 I have created evening lingerie, single custom-made pieces and others, intended for selective distribution in chosen boutiques. My philosophy is to create space for women who seek original form, who play with fashion and art, followers of classic elegance or modern, unique fashion. My designs do not follow trends – I focus on fostering my own, original style. I use high quality fabrics, delicate, fine tulle, embroidered textile and natural leather. My original construction patterns not only emphasize the silhouette, but in fact create its new version, highlighting the beauty of the feminine body. The lingerie is made of silk, lace, satin – I use materials of the highest quality which guarantee the desired standard of the products. The first public presentation of the Womans ID by Salska evening lingerie and outerwear inspired by lingerie took place at the Fashion Promotion Centre in Łódź in May 2019. Between 2016 and 2021 I created several dozen pieces of daywear, eveningwear and nightwear. Simultaneously I created single items of clothing made of natural leather. In August 2021 within the framework of Przegląd [Review] project

realized on the occasion of the 75th anniversary of the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź with the Central Museum of Textiles I presented an exhibition including a part of a collection of evening dresses, lingerie and leather accessories from the 4Viki and Womans ID by Salska collections. In November 2021 I presented a cycle of evening dresses inspired by horror vacui during an international fashion show Independent' in Oslo.

Nowe zaczyna się po zmierzchu [The New Begins After Dusk]

My doctoral work, a collection of lingerie for breast cancer survivors and contact with women after mastectomy made me aware what is important to me and what direction I should take as a woman and a lingerie designer.

As a person connected with the community of female oncology patients I became professionally and emotionally involved in the international Bra Day project – **Breast Reconstruction Awareness Day**. It is a global initiative aiming to popularize preventive medicine and education in the field of breast cancer issues. The goal of the event is to promote knowledge about methods of reconstruction treated as an integral part of treatment of breast cancer patients. I undertook cooperation with people from outside the artistic spheres. Within the framework of a joint project with the Nicolaus Copernicus Memorial Hospital in Łódź and the Pełną Piersią Foundation I created unique collections of mastectomy lingerie, beachwear and swim suits for breast cancer survivors. The collections were presented during fashion shows organized on the occasion of *BRA-vissime* galas (2017, 2018, 2019) which were a part of Łódź Young Fashion event.

In 2018 I created a versatile, personalized lingerie and clothing collection for women after mastectomy procedure *Nowe zaczyna się po zmierzchu* [**The New Begins After Dusk**] whose first presentation took place in the Fashion Promotion Centre in Łódź, during the *Bra-vissime* gala, a part of the celebration of Bra Day Poland. Breast cancer survivors – the recipients of the collection – participated in the fashion show as models.

Nowe zaczyna się po zmierzchu [The New Begins After Dusk] is a lingerie collection addressed to

¹³. WGSN to największa na świecie platforma zajmująca się przewidywaniem trendów w modzie, makijażu i innych dziedzinach branży kreatywnej.

women who, after the dark period of their struggles in hospital try to break a spell connected with their disease. The title is not accidental, but symbolic. It refers to shutting one door behind which we leave some things and opening another one which leads to a new life. The dark period of scars, imperfections, the sense of losing one's beauty, of self-confidence lost to the disease gives rise to a new era when women once again feel beautiful.

The collection consists of 18 sets, that is 41 pieces of mastectomy nightwear and lingerie inspired outerwear. I designed the lingerie sets in accordance with the medical and technological objectives. The health aspect was as important as design. Each bra and bodysuit possesses a high neckline to securely support the prosthesis, which is especially important in the case of women with large breasts and/or prosthesis. The lingerie has wide, regulated straps which do not dig into the wearers shoulders and prevent lymphedema connected with the removal of lymph nodes. Each piece possesses a wide elastic band located under breasts which guarantees good support of the breasts and/or the prosthesis. The bras are equipped with two pockets made of breathable fabrics which can hold the prostheses. The pockets are adjusted into the bra cups in such a way that they hold the prostheses safely in place giving the wearer a feeling of security and comfort. My collection has a therapeutic function, it creates a new reality in which the most important thing is the mental stability and how the woman perceives herself and how she is perceived by others.

The Nowe zaczyna się po zmierzchu [The New Begins After Dusk] is a tribute to femininity and its boudoir character builds the mood which influences the final result.

In March 2019 I presented the extended *Nowe zaczyna się po zmierzchu* [The New Begins After Dusk] collection in a form of an exhibition during the biggest international bodywear trade fair – Salon Bielizny. In the same year I accepted the invitation for the event *Piękna i Bestia* [Beauty and the Beast] focusing on the issue of combating cancer. After a fashion show at the Court Park Gallery – Dwór Biskupi in Nysa which presented my lingerie, I ran a discussion panel on the subject of design in specialist underwear.

Myconos Effect

Continuing my cooperation with the Regional Specialist Nicolaus Copernicus Memorial Hospital

and the Pełną Piersią Foundation, in 2019 I designed a collection of specialist swimsuits and beachwear *Myconos Effect*. The collection was shown for the first time during the 5th *Bra vissime* gala. For the purposes of this event I created patchwork models with original construction suited to the needs of defined users – women after mastectomy. Both the design of these mastectomy swimsuits and their practical properties meet the requirements of their users: they have pockets for the prostheses on both sides, have high sides to cover possible scarring in the armpit area, an underband to support the prosthesis/prostheses and adjustable removable straps. When I was working on the concept of the collection, I preceded the process of creation with a community survey. I created personalized models according to the preferences of the mastectomy patients. I took into account the type of mastectomy, and the consequent degree of damage as well as reconstruction surgeries which can leave scarring in the area of the bust, abdomen, buttocks or back.

Myconos Effect also includes beachwear and 15 silk and satin dresses. To complete the collection I created a set of accessories.

Designing underwear for women who struggle with cancer is not a simple task. It is a complex process based on trust, cooperation, empathy as well as knowledge in the areas of oncology, materials science and specialist lingerie production and technology. However, it is a source of my great satisfaction as it offers an opportunity of improving the mental and physical well-being of a woman facing a serious disease.

Zrozumieć stomię [Understanding Stoma]

As a designer and artist searching for new challenges, in January 2020 I started a research project and design work on a collection of specialist lingerie for women with intestinal stoma. To address the expectations of the patients concerning design which should first of all offer diversity suited to the needs of the target group, regardless of their age or damages to their bodies caused by the surgery, I created two lingerie lines, Basic and Intima, which, together with a monograph are an integral part of *Projekt stomia* [The Stoma Project].

The monograph under the same title is a kind of a documentation of the design process, a book of stoma which allows the reader to understand the problem in the context of design tasks.

I love my work and creative independence which allows me to realise my design fantasies and create unique feminine clothing and nightwear on the one hand and on the other – try to meet the expectations of women struggling with a disease by offering them specialist lingerie which can change their lives. Designing is my passion and joy, especially when my work gives happiness to others.

Indywidualizacja systemu osłony osobistej akronim Vesta
[Individuation of the Personal Protection System acronym Vesta]

As a designer with a wide experience in the sector of specialist lingerie (mastectomy lingerie, lingerie for pregnant and nursing women, ostomy lingerie, plus-size shapewear and lingerie for fuller busted women) I was invited to take part in a research project entitled *Indywidualizacja systemu osłony osobistej akronim Vesta [Individuation of the Personal Protection System Acronym Vesta]*, co-financed by the National Centre for Research and Development (application for project financing no POIR.04.01.04-00-0085/18). *Vesta* is one of the most important research projects in which I participate.

As a member of the research team of the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź I develop project designs for a model batch of the system of individuated concealable multifunction female ballistic vest with a corrective system for uniformed services. My role in the project is to take part in all stages of research and development work, analyse information and develop the design concept. I participate in designing the individuated concealable multifunction vest for all year round use. In particular, I create designs of corrective subsystems – key elements of the system, i.e. protective functional bras with adequate physiognomic and technological properties. The function of the bras, apart from supporting the bust is to compress and adjust it to the whole vest so as to create an integrated system. Their primary role is to minimize, shape and stabilize small, medium size or fuller bust in order to unify size groups and at the same time improve the comfort and quality of life of the users – officers of the uniformed services. Ten models of functional bras are being created.

The project was launched in January 2019 under a consortium agreement of the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź, Institute of Security Technologies

MORATEX, the Protective Equipment Company MASK-POL S.A. which is a part of the Polish Armaments Group, the Central Institute for Labour Protection, the State Research Institute and MOTEX unlimited partnership. Due to the pandemic situation in 2020 and 2021 the project was suspended at the phase of tests until November 2021. In December 2021 the laboratory ergonomic and functional tests on the individuated concealable multifunction female ballistic vest with a corrective system for uniformed services were resumed.

DESIGN TIMELINE

AFTER COMPLETING THE PHD

2016 2021

Doctor Dorota Salska is an experienced designer with a considerable success on the market and significant professional achievements. Her designs meet all medical and aesthetic requirements. The lingerie which she creates is well suited to its purpose and comfortable. It attracts with a multitude of original solutions, a carefully designed construction, and is in line with current fashion trends (...)

Professor Lilla Kulka

2016

Women's clothes collection 4Viki
Fashion and Basic line Lupoline
lingerie collection for fall-winter
2017/2018

Fashion line Lupoline lingerie col-
lection for spring-summer 2017
Plus size Lupoline lingerie collec-
tion for fall-winter 2017/2018

Plus size Lupoline lingerie collec-
tion for spring-summer 2017

Lingerie collection for an online
shop www.bielizna.cc

Lingerie collection
for Mediolano brand

Children's lingerie collection
for Astratex brand

Lingerie collection
for Dea Fiori brand

Lupoline collection of pyjamas
for pregnant and nursing women
Lupoline collection of swimsuit
for 2017

2017

Fashion and Basic line Lupoline
lingerie collection for fall-winter
2018/2019

Fashion line Lupoline lingerie col-
lection for spring-summer 2018

Plus size Lupoline lingerie collec-
tion for fall-winter 2018/2019

Plus size Lupoline lingerie collec-
tion for spring-summer 2018

Non-catalogue lingerie
collection for an online shop
www.bielizna.cc

Fashion and Basic line lingerie
collection for fall-winter 2018/2019
for Mediolano brand

Lingerie collection
for Astratex brand

Lingerie for pregnant and nursing
women – Lupoline

Collection of swimsuits
for 2018 – Lupoline

Lingerie collection
for Dea Fiori brand

Nightwear collection
for Lovecode Lingerie brand

Mastectomy lingerie collection

2018

Fashion and Basic line Lupoline
lingerie collections for fall-winter
2019/2020

Fashion line Lupoline lingerie
collection for spring-summer 2019

Plus size Lupoline lingerie collec-
tion for fall-winter 2019/2020

Plus size Lupoline lingerie
collection for spring-summer 2019

Lingerie collection for an online
shop www.bielizna.cc

Basic line lingerie collection
for Mediolano brand

Lingerie collection for fall-winter
2019/2020 for Astratex brand

Lingerie for pregnant and nursing
women – Lupoline

Mastectomy lingerie collection
Nowe zaczyna się po zmierzchu
[The New Begins After Dusk]

2019

Fashion and Basic line Lupoline
lingerie collections for fall-winter
2020/2021

Fashion line Lupoline lingerie col-
lection for spring-summer 2020

Plus size Lupoline lingerie collec-
tion for fall-winter 2020/2021

Plus size Lupoline lingerie collec-
tion for spring-summer 2020

Lingerie collection for an online
shop www.bielizna.cc

Lingerie for pregnant and nursing
women – Lupoline

Collection of beachwear
Woman's ID by Salska

Collection of mastectomy swim-
suits and beachwear *Myconos Effect*

Collection of beach dresses *Myco-
nos Effect*

Vesta functional bras for female
officers of the uniformed services
(due to the pandemic situation
the project was suspended in
2020 in the testing phase until
January 2022)

Single items of womens *clothing*
Womans ID by Salska

Collection of nightwear and lin-
gerie-like outerwear *Woman's ID*
by Salska

2020

4 models of specialist lingerie
from the Basic line of the *Zro-
zumieć stomię* [Understanding
Stoma] collection

Single items of womens *clothing*
Womans ID by Salska

2021

8 models of specialist lingerie
collection *Zrozumieć stomię* [Un-
derstanding Stoma] Basic line

A collection of specialist lingerie
Zrozumieć stomię [Understan-
ding Stoma] Intima line

A monograph *Zrozumieć stomię*
[Understanding Stoma]
ISBN 978-83-66037-93-9 (CD)

DIDACTIC WORK

Choose a job you love and you'll never have to work a day in your life.

Confucius

Appendix 5

5

I BEGAN MY WORK AT THE STRZEMIŃSKI ACADEMY of Fine Arts Łódź in September 2016 when I had won the competition for the position of assistant professor and head of the newly established Lingerie and Leisure Clothing Design Studio at the Faculty of Textile and Fashion. As an artist and designer with well-established professional experience I know very well what conditions should be met by a studio to ensure adequate education in the area of lingerie and leisure clothing design.

Following the words of a French writer Michael Quest: *Draw inspiration from others, but don't copy them. Be yourself*, I began my work as an academic teacher and researcher.

Without support from a mentor or drawing on knowledge of my predecessors, I assumed the role of an academic teacher and began developing my own original teaching programme from scratch. I was looking for effective methods of teaching and building my authority in the research area which I represent. As I am convinced that creating situations which serve the purpose of developing students *creativity contributes to the growth of their creative thinking skills*¹⁴ *I constantly improve my didactic methods. Apart from relaying practical knowledge and developing the students' creative personality, I am concerned with the students' potential and with making them ready to face the challenges of the rapidly changing reality.*

*Developing ones potential is based on overall experience and is connected with the ability to use ones competence in new unknown situations. Hence it is a level characterized by a high effectiveness in coping with new problems and by an ability to learn. By developing their potential, and not merely competencies, learners can formulate their needs in the context in which they live and work, quickly adjust to new environments, assess the actual situation and use available resources. Since they learn for themselves, they are future oriented and prepared to face changing conditions, which allows them to gain self-confidence.*¹⁵

From 2016 to date I have been cultivating my students' ability to create their own original language of artistic expression, their skills of critical analysis and assessment of facts, and their ability to find the right expression through projects – works of art. As Albert Einstein used to say: *Teaching should be such that what is offered is perceived as a valuable gift and not as hard duty.*

14. W. Wróblewska, Metody pracy ze studentami w kontekście efektów określonych w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, E-mentor nr 1 (43) 2012, URL: <http://www.e-mentor.edu.pl/arttykul/index/numer/43/id/897>.

15. E. Czerka, Rozwój potencjału dorosłych z perspektywy heutagogicznej, *Rocznik Andragogiczny*, Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – Państwowego Instytutu Badawczego, Radom 2009 s. 62.

I improve competencies in my field of activity, and my skills in the area of methodology and psychology through self-education and personal development. What I value in the didactic process is the democratic approach which involves a very special interaction between the teacher and the student, with clearly determined rules and principles applied in the teaching – learning cycle. In this approach students understand the aim of each activity and are open to cooperation with all participants of the process: student – teacher, student – student.¹⁶

According to Katarzyna Herda-Płonka, PhD, the democratic approach to teaching is fundamental to active development of students, and this is my priority. As an academic teacher I turn to the students' inner artistic and design needs, I focus on their cognitive development, as well as the development of their social skills including self-control, stress coping and teamwork.

The Lingerie and Leisure Clothing Design Studio at the Faculty of Design of the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź is the only unit of this type in Poland providing first and second specialization in the area of lingerie and leisure clothing design.

The original teaching programme of the studio involves educating the students from the basics, beginning with the elementary principles of design, which involves stimulating the students *creative and reflexive approach to themselves and to the outside world, and their aesthetic sensitivity. It also includes realisation of tasks inspired by imagination, art or architecture and complex design projects. My aim is to gradually develop the students* artistic awareness which is necessary in their further design work, encourages them to deepen their knowledge and be open to innovation and experiment.

As a result of the programme the students get acquainted with the design processes, develop their sensitivity and creative skills. They also learn how to present their original designs in a clear way. They look for links between design and new technologies which affect the functionality and usability of a product. They become acquainted with theoretical and practical aspects of techniques used in creating lingerie and leisure clothing. They develop their abilities in the area of searching for inspirations as well as presenting and justifying their design decisions. The programme of the studio for the second and third year students includes work on specific design problems preceded by the analysis concerning utility and functionality issues.

I focus not only on my students *skills concerning the use of artistic techniques and tools. The nineteen years of experience in the profession of a designer is very helpful in the process of developing original teaching programme in the field of technology, materials science and customizing womens* lingerie.

The aim of education in the area of lingerie and leisure clothing technology is to make students aware of the specificity of materials used in this technology including their technical characteristics, unique methods of customizing and other attributes. Within the programme the students acquire knowledge of the significance of technological requirements in the designing process as well as practical designing skills tailored to particular technologies. They learn to prepare basic technical and process documentation. The programme includes the acquisition and development of skills in 3D modelling and creating a basic flat design of a selected piece of lingerie. In 2019 I effected the foundation of the only workshop studio in Poland where students acquire knowledge on sewing machines and principles of customizing lingerie. Future designers acquire and improve their sewing skills, realize their diploma works and semester projects. From the moment the studio was established I have been a supervisor and mentor for this subject.

What comes to mind now is a Confucius quote: *I hear and I forget. I see and I remember. I do and I understand.*

Students who realise their design projects themselves acquire manual dexterity and appropriate designing skills faster than the others and have an opportunity to test their new competencies in practice. I am a supporter of learning through experience. In my opinion integrating designing skills with professional education is essential in the process of teaching of design students. Walter Gropius, the founder of the Bauhaus School, believed that artisans are artists and artists should be good artisans. It is not possible to be a good lingerie designer if one is not a craftsman artist, does not know the basic principles of customizing, does not have the knowledge of specialist machinery park and basic tools used in the production of lingerie and swimsuits. Lingerie includes complex daily use products which consist of several dozen small precisely connected elements. Designing and construction of lingerie

16. K. Herda-Płonka, *Rola nauczyciela akademickiego w aktywizowaniu rozwoju studentów*, Edukacja Humanistyczna, nr 1 (28), Pedagogium, Szczecin 2013, s. 54.

is a very special process. It requires great accuracy and precision as well as a good knowledge of anatomy – after all these pieces of garment come in direct contact with the body. It is my ambition to convey to my students the necessary knowledge backed by my long experience in lingerie industry.

The aim of the didactic process based on my original programme is to develop the students' ability to work out their own visual concepts of lingerie and leisure clothing based on acquired knowledge and skills. As a designer and academic teacher I believe that combining experiences in the spheres of art and design and their mutual interaction by simultaneous education in these two fields is crucial for the students.

I develop and update teaching programmes and plans every year. They present different levels of difficulty and offer education for students with different levels of knowledge. I prepare design tasks to be realised in each semester with the aim of developing the future designers' creative personality, equipping them with the ability to analyse the form of lingerie and leisure clothing products in their aesthetic and functional aspects and skills necessary to draw up the technical and process documentation for the prototype model.

I am an academic teacher, but also a designer with nineteen years of experience in industry. I link my students with the reality of working in the design sector. It is my responsibility to introduce future designers into the world and particulars of the work in a big company, but also a smaller mill manufacturing single pieces of clothing or lingerie. In class I use the knowledge and skills acquired over the years, I share with my students the technological novelties found at specialist trade fairs in which I regularly participate. I use my business contacts and organize workshops and lectures to improve my students *qualifications. As the head of the design studio I cooperate with local companies Lupoline and Gorsenia.*¹⁷ *I effected drawing an agreement for vocational placement of Academy students between the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź and Gorsenia. I use my own experience to support the development of my students. I arrange meetings, presentations and lectures with the aim of improving the future designers* qualifications.

The Lingerie and Leisure Clothing Design Studio is visited by embroidery and lingerie accessories manufacturers and representatives of Polish and foreign knit fabric for bodywear sector. I organize regular meetings with Anna Kapczyńska

– a representative of Italian knit fabric mills: Brugnoli Giovanni and Gina. Apart from lectures on the properties and specificity of the fabric, my students have an opportunity to become acquainted with the market offer and trends for coming seasons. In March 2019 I organized a meeting with Zoya Rutskaya Sebek – the Global Sales Director of the German company Chanty Lace – the world leader in lace manufacturing. Apart from a lecture on design and technology, the students took part in a design workshop, which resulted in further cooperation. Thanks to my efforts bodywear manufacturers which cooperate with the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio (Lauma, Prostyl, Bravo Lilly, Ermin, Chanty Spitzen) every year provide knit fabrics and other materials often used by our students to prepare their diploma collections. In 2019 I started cooperation with Jos Berry – a founder of Concepts Paris¹⁸, a French consulting company which offers a trend forecasting service, which gave each future lingerie designer a useful and inspiring tool. This cooperation resulted in the participation of two of my students in an international project *Live Forum Show*, a special event during the bodywear trade fair Interfilie Paris. Dominika Gacka and Kinga Weyna showed their lingerie designs inspired by Bauhaus style. Dominika Gacka got credit for her collection which was also presented at Shanghai Interfilie.¹⁹

Promotion of students' projects and active participation in international and local events, such as Open Days, Night of Museums or Łódź Young Fashion serve the purpose of promotion of science and art, as well as the only lingerie and leisure clothing design studio on the Polish academic scene. As an academic teacher I support my students in all activities which serve to promote their design accomplishments. I organize exhibitions of their works and my own artworks and designs, thus promoting the educational offer of the Academy. In January 2017 my students took part in a competition and an event *From One Asia to One World*. A collection of unique lingerie inspired by Asian art was presented in the form of a fashion show and a collective exhibition of the Faculty of Textile and Fashion students in the Look Gallery of the

17. Lingerie industry companies in Łódź.

18. Concepts Paris – a design and consultancy group servicing the leading lingerie industry companies, from fabric manufacturers to top brands, retailers and global trade fairs.

19. The largest bodywear trade fair in Asia.

Fashion Promotion Centre. In April 2018 I organized an exhibition of works created by students of the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio presented during *Salon Bielizny*, the biggest bodywear trade fair in Poland.

My activity in the field of popularization of art and science includes also publication of articles in a trade magazine. Owing to my efforts since 2018 the *Modna Bielizna* quarterly has been publishing presentations of my students profiles and their lingerie designs created in the Academy. This form of promotion offers future designers an opportunity of showing their potential and establishing business relationships. Cooperation with the major Polish lingerie trade quarterly gives our students recognition and encourages them to undertake challenging design tasks and realise collections for many Polish manufacturers and in this way present skills acquired in the process of education at the Academy in Łódź. In May 2019 Dominika Janerka and Karolina Tokarska presented their collections of nightwear during a fashion show which was one of the events of the Łódź Night of Museums. It took place in the Fashion Promotion Centre. In November 2019 Anastasia Saleiczuk, a graduate of the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio (2nd specialization), won third place in The Link Young Designers competition. Her collection of unique swimsuits with blow-up elements was presented during the Mare di Moda beachwear trade fair in Cannes, Maredamare in Florence, and during the Strzemiński Competition – Project, organized in the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź. In 2020 Monika Łuczak, a student of the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio, was awarded the Prize of the Marshal of Lodzkie Voivodeship in the 30th edition of the Strzemiński Competition – Project.

The *Modern Geisha* project was realised in cooperation with dr hab. Magdalena Samborskas *Clothing Design Studio*. In 2021 *Monika Łuczak* was awarded a scholarship of the Marshal of Lodzkie Voivodeship. A part of her diploma collection *Leucoderma – a Collection of Unique Lingerie Addressing the Problem of Social Exclusion Due to Leucoderma* accompanied the exhibition of the Institute of Fashion within the framework of the *Łódź Young Fashion 2021*. In August 2021 within the Review’ project organized with the Central Museum of Textiles on the occasion of the 75th anniversary of the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź Paulina Olkowska presented a part of her collection of clothing inspired by retro futurism and

neon – noir style. The exhibition was a part of the first cycle studies diploma work realised in the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio.

In December 2021 Paulina Jankowska won third place in the *Modne – Łowickie* competition organized by the Museum in Łowicz and the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź.

The great interest in the teaching programme which I realise in the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio is a source of my satisfaction and work motivation. I always gladly participate in all activities which aim to promote the future designers. Exhibitions, presentations of students works, their success contribute to stronger identification with the effects of the didactic work. Thanks to the knowledge and skills acquired in the process of education in the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio, our students establish close relations with the business sector: *Dominika Janerka cooperates with Vanilla company and creates original collections of lingerie for her own brand Nodobra²⁰. Kinga Weyna designs swimsuits for the Urban Legend brand, Monika Łuczak cooperated with La Belle Epoque company, and then created lingerie collections for Promees Lingerie brand in Łódź and Moye Sleepwear brand. Paulina Olkowska was employed as a womens lingerie technologist in Gorsenia company in Łódź. Karolina Tokarska established and is developing her own lingerie brand By Tokarska.*

My students’ commitment, their accomplishments and their willingness to work in the industrial sector show that my democratic approach is successful. We are one team of individuals who motivate each other. My career as a designer and academic teacher and my activity in the fields of popularizing science and art, design and research are the source of my constant intellectual and artistic development and a challenge which shapes and enriches my personality. I share my experience, knowledge and skills with Polish and foreign students. Since 2016 I have conducted classes in lingerie and leisure clothing design for participants of the EU student exchange programme Erasmus.

Since 2016 I have been a supervisor of 11 first cycle (Bachelor) degree diploma works prepared by the students of the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio:

- Jessica Dudziak – *A Lingerie Collection Inspired by the Orient*
- Marzena Muniak-Papiernik – *‘SYNTHESIS N°5*

20. www.nodobra.pl.

- a Womens *Lingerie Collection*
- Dagmara Chałabis – ‘A Nightwear Collection Inspired by Slavic Mythology’
- Klaudia Juraszczyk – ‘DEPRESSIVE BLACK. Lingerie Collection Inspired by Metal Music’
- Dominika Janerka – *The Beauty of a Small Bust. A Collection of Lingerie and Leisure Clothing*
- Paulina Olkowska – *A Collection of Leisure Clothing Inspired by Retro Futurism and Neon-Noir Style*
- Kinga Weyna – ‘Body Positive – a Collection of Lingerie with the Use of Ecofriendly Materials’
- Anna Misiurny – *A Collection of Swimsuits Inspired by Festival Fashion*
- Karolina Tokarska – *Original Nightwear Collection by Tokarska*
- Monika Łuczak – ‘Leucoderma – a Collection of Unique Lingerie Addressing
- the Problem of Social Exclusion Due to Leucoderma’
- Roksana Lisiak – *A Collection of Womens Erotic Lingerie. An Attempt at Fulfilling the Potential of a Contemporary Woman’*

Since 2016 I have been a reviewer of 8 second cycle degree and 12 first cycle degree diploma works.

Non-teaching activity:

- In October 2016 I was the curator of the exhibition of the Faculty of Textile and Fashion during the International Textile Trade Fair in Nadarzyn – Fast Textile.
- In 2017 I was the Faculty Commissioner for the 27th Strzemiński Competition – Fine Arts.
- In 2017 I was the backstage coordinator of the final competition of the Diploma Gala.
- In 2018 I was the Faculty Commissioner for the 28th Strzemiński Competition – Project.
- In 2018 I was a member of the jury of the Diploma Gala competition 2018 – a part of the Łódź Young Fashion event.
- In 2018 I was a member of the Łódź Young Fashion organizational team.
- In 2018 I was an artistic supervisor of the photo session of mastectomy lingerie organized during Bra Day Poland.
- In 2019 I was the Faculty Commissioner of the 29th Strzemiński Competition – Project.
- In 2019 I was a member of the organizational team for Łódź Young Fashion.
- In 2019 I coordinated the fashion show organized within the framework of Bra Day Poland.

- I have worked twice as a member of the entrance examination secretariat in the Institute of Fashion.
- In 2021 I represented the Institute of Fashion of the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź as the coordinator of the *Polimex* project. The students of the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio designed models of leisure clothing to be presented on mannequins. Designs created by Paulina Jankowska were presented in the Polimex company quarters in Łódź.
- In 2021 I was a curator of a post-competition exhibition *Modne – Łowickie*, organised by the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź in cooperation with the Museum in Łowicz.

My work as a teacher and designer as well as my activity in the area of promotion have been recognised by the authorities of the Academy. In 2017 I received a Collective Award of the Rector of the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź for organizational and artistic activity, special commitment to the organization of events promoting the Academy, popularization of the students *artistic achievements, active participation in the preparation of exhibitions, presentations and projects and an exemplary approach to teaching. In 2019 I was awarded a second degree prize for my particular activity in the area of organization and teaching, my contribution in the promotion of the Academy, participation in the realisation of Łódź Young Fashion, popularisation of artistic accomplishments of my students, exceptional commitment to the process of education and providing support to the creative progress of the students and graduates which is visible in the young designers personal successes and accomplishments in the field of design.*

POPULARIZATION OF SCIENCE AND ART

AS A TEACHER AND AT THE SAME TIME AN ACTIVE

designer I take part in fashion events which popularize my design and teaching accomplishments. In 2019 I presented an exhibition of a mastectomy lingerie collection which accompanied the March edition of the international bodywear trade fair *Salon Bielizny*.

I participate in annual presentations of the work of the Institute of Fashion during the Open Days. In May 2019 during the Night of Museums I presented a premiere show of my nightwear collection *Woman's ID* by Salska.

Another way of popularizing my accomplishments in art and design as an academic teacher and head of the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio is my active participation in the international project *Breast Reconstruction Awareness Day* (2017, 2018 and 2019). It is an international initiative with the aim to disseminate knowledge and promote post mastectomy breast reconstruction surgery. As a designer involved in the creation of specialist lingerie I realised artistic projects in cooperation with non-artistic partners, thus contributing to the promotion of my artistic, research and didactic work. I designed four collections of specialist lingerie presented in the form of fashion shows during three Bra Day galas, including a mastectomy lingerie collection for the purpose of an exceptional photo session in which women struggling

with breast cancer appeared as models. The vernissage of the photos took place on the 19th of October 2018 during the *BRA-vissime* gala, and eventually they were placed in the interiors of the Voivodeship Oncology Outpatient Clinic in Łódź.

(...) The session which is a part of this year's celebrations of BRA Day Poland will be realised by Monika Szatek – a photographer specialized in portraits of stars and public figures. The session will have an extraordinary and sensual character. The models will be photographed in beautiful unique lingerie, designed especially for them by Dorota Salska, an academic teacher of the Academy of Fine Arts Łódź (...).²¹

The international scope of the event and the popularity of Bra Day in the world makes it an excellent form of promotion and popularization of science, art and my design potential. In March 2019 I took part in the *Piękna i Bestia* [Beauty and the Beast] event held in Court Park Gallery – Dwór Biskupi in Nysa. I presented a collection of post mastectomy lingerie and ran a discussion panel on design in specialist lingerie. The aim of the event in Nysa was to promote the results of my artistic work in the Academy and accomplishments as head of the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio, to address social exclusion,

21. https://www.onkonet.pl/n_n_bra_day_polska_sesjafoto.php

as well as to educate women with breast diseases in the area of bra fitting.

My cooperation with professionals from outside the artistic world, such as representatives of the Colon Cancer Unit of the Voivodeship Nicolaus Copernicus Memorial Multidisciplinary Centre of Oncology and Traumatology in Łódź resulted in the creation of a collection of specialist lingerie and research work connected with the subject of gastrointestinal diseases leading to intestinal stoma formation. International promotion of the project, and participation of professionals in fields not related to art served the purpose of popularizing science and art as well as my accomplishments as a designer and academic teacher.

Covid-19 pandemic, lockdown and social distancing made it impossible to organize exhibitions and present design accomplishments directly to the public. Fashion events and seminars went online.

In December 2020 I took part in a webinar organized by the Socio-Economic Development Centre – a programme of the Minister of Culture and National Heritage on the development of creative sectors 2020 – fashion. The aim of the project was to identify key fashion centres, thematic and technological areas, define the level of awareness and competence in the field of networking and clusters as tools to improve qualifications on the fashion market. I used my perspective as an academic teacher to formulate conclusions concerning raising the level of technical education of graduates and students of the Academy and the lack of a non-academic platform for sharing experience and consolidating knowledge. I took part in a discussion on the fashion industry problems including the lack of an institution which could unite and represent fashion business community. I established business contacts which are important for the intellectual development of students of the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio and their design potential. I am always willing to undertake activities which serve popularization of science and art. I was invited by Project Management Institute Poland Chapter Łódź Branch to take part in a webinar on different aspects of my work.

The mission of PMI Poland Chapter is to promote the idea of effective and professional management of projects in business, organisations and academic centres. As suggested by the title of the webinar *Projects That Offer Help. How to Manage Them?*, I presented a lecture which popularized knowledge connected with the management of fashion related

projects aiming at helping and supporting other people. I demonstrated the results of my research on breast cancer problems in the context of design. I popularize my field of research and art, and as an academic teacher I promote the teaching programme of the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio of the Academy in Łódź. In August 2021 within the framework of *Przegląd* [Review] project realized on the occasion of the 75th anniversary of the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź with the Central Museum of Textiles I presented a solo exhibition consisting of clothing, lingerie and leather accessories from Woman's ID by Salska and 4Wiki collections. After a year and a half of lockdown caused by Covid-19 pandemic I returned with an exhibition of a collection of stoma lingerie, which accompanied the trend forum during the international bodywear trade fair *Salon Bielizny* in Poland. The presentation of the Intima line designs was a preview of the *Zrozumieć stomię* [Understanding Stoma] monograph and the first Polish collection of lingerie with intestinal stoma.

In May 2021 I accepted an invitation of the Consul General of the Republic of Poland in Lyon Mr Hubert Roger Czerniuk to take part in the celebrations of the 30th anniversary of Łódź-Lyon City partnership and present my artistic achievements in the field of conscious design addressed to a defined user – a woman struggling with cancer.

In October 2021 the first presentation of the Basic line of specialist stoma lingerie took place during an individual exhibition in the Consulate General of the Republic of Poland in Lyon, accompanied by a presentation of photography and documentation illustrating the problems of abdominal stoma in the context of design. The exhibition provided an opportunity to popularize science and art. As an academic teacher I took part in an academic and business mission organized in cooperation with the City of Łódź Office and Consulate General of Poland in Lyon. The mission comprised a collective exhibition of works created by the teachers of the Strzemiński Academy of Fine Arts *Sztuki piękne / sztuki projektowe*, [Fine Arts / Design] where I presented my specialist lingerie designs.

In October 2021 I took part in a scientific conference *POWROTY* [RETURNS] organized by the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź as a part of ECO MAKE 2021 event. The aim of the conference, with its main motif of returns, was to encourage reflection and highlight the need to change the predominant lifestyle based on consumerism.

As a panellist I pointed out to the need of a responsible approach in design, which involves creation of products that are valuable and practical and meet people's needs. I presented my discipline of art and discussed design solutions and artistic concepts realised with view to building respect to other human beings and the surrounding world. I stressed the need to return to traditional methods of production, and respect and support local manufacturers.

In November 2021 I was invited by the Embassy of the Republic of Poland in Oslo to take part in an artistic event in Konserthus, the leading centre of Norwegian cultural and musical life. I presented a fashion show featuring a premiere collection of evening dresses, made of lace and tulle, ironically inspired by the horror vacui trends. In my creations transparent parts were contrasted with richly decorative elements covering the whole surface of the garment pieces. By reaching the limits of excess I tried to find means of expression that can puzzle the contemporary users – women who value original forms in clothing. My intention was to deliberately challenge stereotypes, and at the same time to promote art and design accomplishments.

In December 2021 I took part in an exhibition organized jointly by the Vilnius Academy of Arts, the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź and the Polish Institute in Vilnius. The *EXTRACT* exhibition was a part of an international exhibition *Mados Dizaino Pasakojimai*, with participants from Lithuania, Poland, Sweden and Slovenia.

The exhibition was held in the main Titanikas gallery of the Vilnius Academy of Arts, as a part of the celebrations of the 30th anniversary of their Fashion Design Institute. Through this exhibition I popularized art and highlighted the need of responsible approach to designing specialist lingerie which has to answer an important social need. It included the first presentation of a specialised intimate bodysuit – Intima 4 and a negligee for women with intestinal stoma, which is a response to the psychosexual complications of the stoma formation surgery. I presented the documentation of the design process and innovative construction solutions which characterize this type of specialist lingerie.

In December 2021 [hellozdrowie.pl](https://www.hellozdrowie.pl) portal²² published an interview with Monika Leder – Jankowska, a stoma patient and me devoted to the subjects of stoma and lingerie from the collection *Zrozumieć stomię* [Understanding Stoma]. In January 2022 I was invited

by Polish Television TVP to present my design accomplishments in the field of specialist lingerie for women with intestinal stoma. The morning show *Pytanie na śniadanie* broadcast on the 6th of January 2022 presented my stoma lingerie collection. The *Modna Bielizna* quarterly published a number of interviews and articles on my artistic and design work aimed at the improvement of the quality of life of women struggling with cancer.

Popularization of science and art through activities of the students of the lingerie and leisure clothing design studio.

Timeline of activities

1. *From One Asia to One World*
 - Group exhibition *From One Asia to One World*, presentation of a collection of unique lingerie inspired by Asian culture, designed by a group of students of the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio which accompanied the *From One Asia to One World* event, *Look* gallery, Fashion Promotion Centre, Łódź, January 2017.
 - *From One Asia to One World* show, presentation in the form of a fashion show of unique lingerie inspired by Asian culture designed by students of the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio at the Institute of Fashion at the Faculty of Design of the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź, Fashion Promotion Centre, Łódź, January 2017.
2. Exhibition of works by students of the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio, accompanying the international bodywear trade fair *Salon Bielizny*, Fashion Promotion Centre, 2017
3. Night of Museums – premiere presentation of a lingerie collection by Karolina Tokarska and a lingerie collection by Dominika Janerka, 2nd year students of the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio. The Fashion Promotion Centre, 2019.
4. A mini collection of unique swimsuits with blow-up elements by Anastasia Saleiczuk, a graduate of the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio which won third place in The Link Young Designers competition, Mare di Moda in Cannes. The collection was also presented at the international trade fair *Maredamare* in Florence, 2019.
5. Live Forum Show.

22. <https://www.hellozdrowie.pl/nie-wierzylam-ze-majac-stomie-moge-tak-kobieco-wygladac/>

Presentation of lingerie collection inspired by the Bauhaus style (Dominika Gacka, Kinga Weyna) created in the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio, 'Live Forum Show; International Bodywear Trade Fair Interfilierie Paris, Paris, July 2019. Dominika Gacka's collection was also presented during Shanghai Interfilierie²³, 2019

6. A presentation of a part of a BA diploma work of recreational clothing collection inspired by retro futurism and neon – noir style. The Central Museum of Textiles in Łódź, 2021.
7. A postgraduate exhibition of a part of a diploma collection *Leucoderma – a Collection of Unique Lingerie Addressing the Problem of Social Exclusion Due to Leucoderma* by Monika Łuczak, a graduate of the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio. Łódź Young Fashion 2021, the Fashion Promotion Centre, 2021.
8. Since May 2018 – regular presentation of lingerie designs and their authors – students of the Lingerie and Leisure Clothing Design Studio, *Modna Bielizna* quarterly.

Popularization of science and art before completing the PhD

1. A show of original boudoir lingerie collection designed for Lupoline brand during Lingerie Show 2008, Las Vegas.
2. Wedding lingerie show. Łódź, 2009
3. A show of lingerie inspired by pin-up style. Łódź, 2012
4. *Odczarowanie bielizny mastektomicznej* [Breaking the Spell on Mastectomy Lingerie]. An article in *Modna Bielizna*, 2014
5. *Contemporary Design in Mastectomy Lingerie*. A lecture, 2014
6. Lupoline brand lingerie show. Łódź, 2015
7. An exhibition of *Kształty ochronne* [Protective Shapes] mastectomy lingerie collection, 2015

Popularization of science and art after completing the PhD

1. Mastectomy lingerie show *Kształty ochronne* [Protective Shapes]. Bra Day Poland gala. The Fashion Promotion Centre, Łódź, 2017
2. Lupoline brand lingerie show. Bra Day Poland gala. The Fashion Promotion Centre, Łódź, 2017
3. A premiere show of a personalized collection of mastectomy lingerie *Nowe zaczyna się po zmierzchu* [The New Begins After Dusk]. Bra Day Poland

gala. The Fashion Promotion Centre, Łódź, 2018

4. An opening of an exhibition of photos of a mastectomy lingerie collection created for Bra Day Polska. Łódź, 2018
5. *Piękna i Bestia* [Beauty and the Beast] gala. Court Park Galery. Nysa, 2019
6. Mastectomy lingerie exhibition *Nowe zaczyna się po zmierzchu* [The New Begins After Dusk] and a premiere presentation of 5 lingerie pierces for breast cancer survivors. International Bodywear Trade Fair *Salon Bielizny* Łódź, 2019
7. A premiere show of the *Womans ID* by Salska' collection of evening lingerie and a lingerie-like outerwear. The Fashion Promotion Centre, Łódź, 2019
8. A premiere show of beachwear and swimsuits for women after mastectomy and breast reconstruction *Myconos effect*. 5th Bra Day Poland gala. The Fashion Promotion Centre, Łódź, 2019
9. Webinars
A lecture at the webinar *Development of Creative Sectors 2020 – Fashion of the Socio-Economic Development Centre* – a programme of the Minister of Culture and National Heritage, December 2020
A lecture during a webinar *Projects That Offer Help. How to Manage Them?*, Project Management Institute Poland Chapter Łódź Branch, April 2021
10. *Przegląd* [Review], an exhibition of a part of a collection of evening dresses, lingerie and leather accessories. The Museum of Textiles, Łódź, 2021
11. A premiere presentation of two designs of stoma lingerie from the Intima line – a preview of the monograph *Zrozumieć stomię* [Understanding Stoma]. International Bodywear Trade Fair *Salon Bielizny*. Rzgów, 2021
12. A presentation of the specialist lingerie during the collective exhibition of works by academic teachers of the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź *Sztuki piękne/ sztuki projektowe* [Fine Arts/ Design]. Consulate General of the Republic of Poland in Lyon, 2021
13. A premiere solo exhibition of the specialist stoma lingerie *Zrozumieć stomię* [Understanding Stoma]. Consulate General of the Republic of Poland in Lyon, 2021
14. 7th edition of the Eco Make event *Powroty* [Returns] – a panel member. Łódź, 2021
15. A show of a collection of evening dresses *Woman's ID* by Salska inspired by the horror vacui

²³. Największe azjatyckie targi branży bodywear.

trends, Konserthus, Oslo, 2021

16. Participation in the *Extract* exhibition organized jointly by the Vilnius Academy of Arts, the Strzemiński Academy of Fine Arts Łódź and the Polish Institute in Vilnius. Premiere presentation of a stoma bodysuit and negligee from the Intima line. Titanicas Gallery, Vilnius, 2021
17. An interview for hellozdrowie.pl about stoma and specialist lingerie from the *Zrozumieć stomię* [Understanding Stoma] collection, 2021
18. Presentation of *Understanding Stoma* lingerie collection in the morning show *Pytanie na śniadanie* broadcast on 06.01.2022
19. *O terapeutycznym wpływie bielizny funkcyjnej* [On the Therapeutic Impact of Functional Lingerie] – an article in *Modna Bielizna* quarterly, vol 95
20. *Bra Day 2018* – an article in *Modna Bielizna* quarterly, vol 83

BIBLIOGRAPHY

D. Salska, Zrozumieć stomię, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strze-
mińskiego w Łodzi, Łódź 2021

E. Czerka, Rozwój potencjału dorosłych z perspektywy heutagogicznej, *Rocznik
Andragogiczny*, Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji –
Państwowego Instytutu Badawczego, Radom 2009

K. Herda-Płonka, Rola nauczyciela akademickiego w aktywizowaniu rozwoju stu-
dentów, *Edukacja Humanistyczna*, Vol. 1 (28), Pedagogium, Szczecin 2013, p. 54.

Akademia Sztuk Pięknych
im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi

Akademia Sztuk Pięknych
im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi
91-726 Łódź, ul. Wojska Polskiego 121
tel. +48 25 47 408, faks +48 25 47 418
email: kancelaria@asp.lodz.pl
www.asp.lodz.pl

Projekt graficzny katalogu
i skład: Mariusz Andryszczyk

Tłumaczenie: Magdalena Maciaszczyk

Łódź 2022